

Włno. 1843 o.

5887

00 GK

ULATWIONA
GRAMMATYKA ANGIELSKA

ZAWIERAJĄCA W SOBIE

NATPOPRZEBNIETJSZE REGUŁY

Z DOŁĄCZENIEM

OBSZERNYCH CWICZEŃ

napisana i wydana

PRZEZ

Konstantego Jarnowskiego

byłego Professora w Heriot's-Hospital w Edyburgu.

W. Krupaniński

Cena exemplarza Złotych polskich 5.

POZNAŃ

W DRUKARNI WALENTEGO STEPAŃSKIEGO.

1843.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU A.M. W POZNANIU

338151

Wypożycza się
tylko do czytelní

L - 84.

Gram. 188 Doublet

00 GK

Wielno. 1847 r.

5887

ULATWIONA
GRAMMATYKA ANGLEJSKA

ZAWIERAJĄCA W SOBIE

NAPOTRZEBNIEJSZE REGUŁY

Z DOŁĄCZENIEM

OBSZERNYCH CWICZEŃ

napisana i wydana

PRZEZ

Konstantego Jarnowskiego

bylego Profesora w Heriot's-Hospital w Edyburgu.

Konstante Jarnowski

Cena exemplarza Złotych polskich 5.

POZNAŃ

W DRUKARNI WALENTEGO STEPAŃSKIEGO.

1843.

1843

GRAMMATYKA
JĘZYKA
POLSKIEGO

WYDAWCA W SOBIE

WYDAWCA W SOBIE

IMPRIMATUR

Czwalina, Censor.

Poznań dnia 2. Maja 1843

338151 I

[Handwritten signature]

19584 828

Grammatyka ta, tłumaczona na inny język, jako téż wszelkie
exemplarze przedrukowane, będą prawnie poszukiwane.

JOZEFOWI S...

1

LEOPOLDOWI M...

WSPÓŁTOWARZYSZOM WYGNANIA

TĘ PRACĘ

poświęca i ofiaruje

Autor.

30330W1 3...

33030W1 3...

WSPÓŁTWARZYŃSTW WYCHOWANIA

THE PRAGE

WSPÓŁTWARZYŃSTW WYCHOWANIA

Praga

Kilka słów do uczących się.

Pięcioletni mój pobyt w Anglii i Szkocyi, nie spędzony nadaremnie, stał się użytecznym nie tylko mnie samemu, lecz i Rodakom, dziś bowiem postawił mnie w możności korzyści odniesione z onegoż, przelac na papier dla użytku naszej Młodzieży, którą za pewniam że przyłożenie się szczeré i usilne do poznania tego pięknego języka będzie dla Niój nie tylko nadgodą poniesionej pracy, ale przekona Ją oraz, iż język ten dla nas Polaków nie jest tak trudnym do pojęcia, jakim go być mienia.

Od pierwszego jednak zajęcia się tą pracą, tak użyteczną dla Rodaków, nie miałem nigdy na celu, nauczania ich wymowy języka angielskiego, to bowiem byłoby zanadto trudnem, a nawet niepodobnem — bo nabycie téjże, może się tylko uskutecznić przez pobyt w Anglii. — Moim jedynie celem było i jest serdeczne życzenie, widzieć język jeden z najbogatszych w literaturze i najobfitszy w wyrażenia upowszechniony w Ojczyźnie naszej. W niniejszém dziełku starałem się o jak największą dokładność i najjaśniejsze wytłomaczenie wszystkich potrzebnych reguł, (których w języku angielskim niema wiele, przez co téż grammatyka angielska jest najłatwiejszą do pojęcia), doświadczenie bowiem przy uczeniu się przekonało mnie, że tym tylko sposobem można korzyść odnieść. Co się tyczy umieszczonych tu ćwiczeń, jeśli komu Polszczyzna nie zdawała się być dość czystą — to nie jest moja wina, lecz zastosowania wyrażen jednego języka do drugiego.

Pierwszą moją podjętą w Anglii i Szkocji, nie przedtem
opublikowaną, stała się rozprawa o języku angielskim, łacińskim
i łotewskim, która dostarcza dowodów na to, że mowa ta jest
w rzeczywistości, przynajmniej w części, językiem
łacińskim, który za pomocą pewnych zmian stał się
nie do poznania tego rodzaju języka bieżącego. W tym
należy podzielić pracę, aby przekonać, że jest to
język łaciński, który jest tak, jakby do języka, który go
mówią.

Od pierwszego jednak zdania się to praca, tak wyjątkowa
dla łotewskiego, nie miała nigdy na celu, naukowca, iż wy-
mowa języka angielskiego, to bowiem byłoby prawdziwym
a nawet niepodobnym — do napisania tego, może się tylko
zrobić przez podjęcie go. — Moim językiem celowałem i jest
w rzeczywistości, iż jest język łaciński z różnicami, to
dotyczy i najdłuższymi w wyrażeniu uproszczonym, to
nie należy. W rzeczywistości jednakże stanowi się o jak naj-
większą dokładność i najdokładniejszą wgląd w rzeczywistość
potrzebnych rzeczy. (Wskazanie to języka angielskiego nie ma
przez co jest grammatyka angielska jest niełatwą do po-
jęcia). Wskazanie to bowiem przy użyciu nie przynosi
nic, że tym tylko sposobem można język określić. Co nie
tępy rozumienie jest to błąd, który może Polacy nie
zrozumieć się być może czynie — to nie jest moja wina, lecz
zakłamanie języka jednego języka do drugiego.

REJESTR

Rzeczy zawartych w tej Grammatyce.

	Strona.
Abecadło i wymawianie	4
O Samogłoskach	4
O Dwugłoskach	6
O Trzygłoskach	7
O Spółgłoskach	10
Określenie	11
O Artykule <i>The</i>	13
Ćwiczenie dotyczące się Artykułu <i>The</i>	13
O Artykule nieokreślonym i podzielnym	14
Ćwiczenie dotyczące się tychże Artykułów	14
O Artykułach <i>A</i> i <i>An</i>	16
Ćwiczenie do tychże Artykułów	17
O Formowaniu liczby mnogiej	18
Ćwiczenie do téjże liczby mnogiej	19
O drugim przypadku	20
Ćwiczenie do tegoż	21
O Przymiotnikach	23
Ćwiczenie dotyczące się Przymiotników	24
O Stopniach wyższym i najwyższym	25
Stopnie wyższy i najwyższy nieregularne	25
Ćwiczenie dotyczące się tychże stopni	26
Dalszy ciąg uwag o stopniu wyższym	27
Ćwiczenie dotyczące się tegoż	28
O liczbach — Imiona liczbowe główne	29
Imiona liczbowe porządkowe	30
Liczby podzielne	30
Liczby mnożne	31
Ćwiczenie dotyczące się tychże liczb	32
O zaimkach osobistych	33
Ćwiczenie dotyczące się tychże	35
O zaimkach dzierzawczych	35
Zaimki dzierzawcze łączne	35
Zaimki dzierzawcze względne	35

Ćwiczenie tyczące się tychże zaimków	38
O zaimkach względnych i pytających	39
Ćwiczenie tyczące się tychże zaimków	41
Zaimki wskazujące	42
Ćwiczenie tyczące się tychże	43
O zaimkach nieokreślonych czyli niepewnych	44
Ćwiczenie tyczące się tychże	46
O słowach posiłkowych	48
Czasowanie słowa posiłkowego <i>mieć</i>	48
Czasowanie słowa posiłkowego <i>być</i>	49
Ćwiczenie tyczące się tych słów posiłkowych	51
Czasowanie słowa regularnego <i>To Call</i>	52
Tablica słów nieregularnych	57
Ćwiczenie tyczące się tychże	61
O słowach biernych, nieosobistych, zaimkowych i ułomnych	63
Ćwiczenie tyczące się tychże	67
O przeczeniach i zapytaniach	68
Ćwiczenie tyczące się tychże	70
O przysłówkach, przyimkach, spójnikach i wykrzyknikach	71
Tablica głównych przyimków, z potrzebném do tychże wy- tłomaczeniem	72
Wstęp do rozmowy angielskiej	76
Ćwiczenie w słowie <i>mieć</i> z imionami rozmaitych rzeczy, stu- żących do jedzenia	81
Ćwiczenie w słowie <i>być</i> z wymienieniem różnych stanów towarzystwa	83
Wyrażenia zwyczajne służące do rozmowy	85
Tablice słów z przyimkami, które po nich następują	94
Główne skrócenia, używane w języku angielskim	104

Abecadło i wymawianie.

Abecadło angielskie składa się z 26ciu liter, które tak się wymawiają w języku polskim:

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q.
e. bi. c. di. i. f. dzi. ecz. ay. dze. ke. l. m. n. o. pi. kiu.
r. s. t. u. v. w. x. y. z.
ar. s. ti. iu. vi. dobel- iu. eks. uay. z.

Samogłoski są: a. e. i. o. u. y. Spółgłoski zaś są: b. c. d. f. g. h. i. k. l. m. n. p. q. r. s. t. v. x. z.

Dwugłoski są: ae. ai. au. aw. ay. ea. ee. ei. eo. eu. ew. ey. ia. ie. io. oa. oe. oi. oo. ou. ow. oy. ua. ue. ui. ew. i uy. —

Trzygłoski są: eau. eou. ieu. iew. iou. —

Gdyby samogłoski miały zawsze jedno i toż samo brzmienie, język angielski nie przedstawiał by tyle trudności, że jednak one zmieniają to brzmienie bardzo często, trudność więc ta może się tylko usunąć przez ścisłe przykładanie się ucznia do poznania ich rozmaitego i niestałego brzmienia.

O Samogłoskach.

a.

a wymawia się tak, jak polskie e, prawie w wszystkich słowach, kończących się na e, poprzedzonych spółgłoską np. *fate*, *grace*, *race*, *base*¹⁾.

a wymawia się tak, jak polskie a z przedłużeniem w wielu słowach, gdzie jest poprzedzone przez l i inną spółgłoskę, wyjąwszy m lub f, np. *bald*, *all*, *talk*.

a wymawia się również jak w polskim języku, lecz krótko, w słowach jednozgłoskowych, znajdując się po-

1) Słowa złożone wymawiają się tak, jak te, od których pochodzą np. *graceful*.

między dwoma spółgłoskami, na początku wyrazów i w słowach, kończących się na *able* i *acle*, np. *hat*, *capable*, *spectacle*, *abase*.

e.

e wymawia się tak, jak polskie *i*, prawie w wszystkich słowach, zakończonych na *e*, poprzedzonych spółgłoską i na końcu wyrazów jednozgłoskowych, np. *scene*, *complete*, *comptete*, *she*.

e wymawia się tak, jak polskie *e*, prawie w wszystkich słowach pomiędzy dwoma spółgłoskami, gdy się znajduje w téjże samej syllabie, np. *bed*, *perhaps*.

e na końcu wyrazów wielosylabowych nie wymawia się wcale.

e w wyrazach zakończonych na *en*, *ed*, nie wymawiają się wcale, niesłychać bowiem, jak tylko *n* lub *d*, połączone z poprzednią zgłoską, np. *heaven*, *loved*.

i.

i wymawia się jak polskie *ay*, w wyrazach jednozgłoskowych i w wszystkich słowach, zakończonych na *e*, a poprzedzonych spółgłoską, np. *pride*, *bride*, czytaj *prayd*, *brayd*.

i wymawia się jak polskie *i*, w wszystkich słowach zakończonych na *ce*, *ine*, *ite*, *ive*, jako téż w słowach, gdzie po nim następuje spółgłoska w téjże samej syllabie z wyjątkiem littery *r*, np. *malice*, *medecine*, *favourite*, *substantive*, *sin*, *fil*, czytaj *malis*, *medcyn*, *fewryt*, *sobstantif*, *sinn*, *fytt*.

i wymawia się jak polskie *e* w wielu słowach, gdzie po nim następuje *r*, w téjże samej syllabie, np. *sir*, *dirt*, czyli *ser*, *dert*.

o.

o wymawia się tak jak polskie, lecz długo, w wielu słowach zakończonych na *e*, a poprzedzonych spółgłoską np. *globe*, *robe*, czytaj *gloob*, *roob*.

o wymawia się chociaż niezupełnie tak, jak polskie *u*, w wyrazach takich, jak np. *Rome lose*; czytaj *Rum*, *luz*.

o wymawia się jak polskie, lecz krótko, w wielu słowach, gdzie po nim następuje spółgłoska, np. *not, obtain*; czytaj *not, obtein*.

o wymawia się jak polskie *a*, w wielkiej liczbie słów, gdzie po nim następują litery *m, n, r, v, z, th*; np. *above, some*, czytaj *abaw, sam*.

o w wyrazach kończących się na *on* nie wymawia się wcale, np. *reason, prison*, czytaj *ryzn, przin*.

u.

u wymawia się jak *u* w języku francuskim miękko w wyrazach zakończonych na *u*, a poprzedzonych spółgłoską np. *tube, volume*, czytaj *tiub, volium*.

u wymawia się jak polskie *o* w wielu słowach, gdzie po nim następuje spółgłoska w téjże saméj syllabie, np. *cup, sup*, czytaj *kop, sop*.

u wymawia się jak polskie *u* w wielu słowach, gdy po nim następuje *l* lub *s*, np. *full, push*, czytaj *full, pusz*.

u w słowie *busy* i złożonych z niego ma brzmienie litery *y*, w słowie zaś *bury* i złożonych z niego lub téj pochodzących ma brzmienie litery *e*, czytaj *byzy, bery*.

y.

y znajdując się na końcu wyrazów, brzmi jak polskie *ay*, w wszystkich słowach jednozgłoskowych, w wszystkich trybach bezokolicznych słów, gdzie nie jest poprzedzone przez literę *r*, np. *my, fly, defay*, czytaj *may, flay, defay*.

y zakończone wyrazy, ma brzmienie polskiego *y*, twardo wymówionego w wszystkich słowach, składających się z więcej, jak jednéj sylaby, i w trybach bezokolicznych, gdzie jest poprzedzone przez literę *r*, np. *philosophy, constantly, hurry* czytaj *filozofy, konstantle, horry*.

w.

w. kończące wyrazy, jest zawsze poprzedzone inną samogłoską, z którą tworzy dwugłoskę, jak się to da widzieć w artykule o dwugłoskach.

O Dwugłoskach.

ae nie jest używane w języku angielskim, jak tylko w słowach pochodzących z języka łacińskiego i wymawia się jak polskie *e*, długo; np. *Aeneas* wymaw. *eneas*.

ai brzmi prawie zawsze jak polskie *e*, wymówione długo, np. *fair*, *despair*, czytaj *fēr*, *despēr*.

ai w zakończeniu *ain*, brzmi zawsze jak polskie *i*; np. *captain*, czytaj *kaptin*.

au i *aw* brzmią prawie zawsze jak polskie *a* długie; np. *cause*, *law*, czytaj *kāz*, *lā*.

au w wyrazach zaczynających się na sylabę *au*, wymawia się nieco dłużej jak zwyczajne polskie *a*; np. *aunt*, *flaunt*, czytaj *ant*, *flant*.

ay wymawia się zawsze jak polskie *ey*, np. *fray*, *pray*, czytaj *frey*, *prey*.

ea brzmi często jak polskie *i*, np. *appeal*, wymawiaj *appil*, jednakowoż brzmi często jak *e* polskie, np. *breast*, wym. *brest*.

ee brzmi zawsze jak polskie *i*, *bee*, *feed*, wym. długo *bi*, *fid*.

ei brzmi często w wielu słowach jak polskie *i*, np. *receive*, *deceive*, wym. *reciw*, *deciw*.

eo ma czasem brzmienie długiego polskiego *i*, np. *people*, *pipel*, czasem zaś brzmi jak polskie *e*, np. *leopard*, czytaj *lepard*.

eo w zakończeniu *eon*, brzmi czasem jak polskie *u*, wymówione miękko. np. *surgeon*, wym. *sordzun*, czasem zaś brzmi jak polskie *i* krótkie, np. *pigeon*, wym. *pidzin*.

eu i *ew* brzmią prawie zawsze jak francuzkie *u*, np. *few*, *Europe* wym. *fiu*, *lurop*.

ey wymawia się tak, jak się pisze, jeśli się znajduje w sylabie, na którą przypada akcent, np. *prey*, *grey*.

ey brzmi jak polskie *i* długie, gdy się znajduje w sylabie, niemającej akcentu, np. *valley*, *barley*, wym. *walli*, *barti*.

ia nie jest dwugłoską, jak tylko w wyrazach, w których się znajduje przy końcu, i wówczas brzmi jak pol-

skie *e*, np. *filial*, *conciliate*, wym. *filiel*, *konciliel*; w wyrazach zaś *carriage*, *mariage*, *parliament* i *miniature*, *a* zupełnie jest niesłyszane, wymawia się *karyecz*, *maryecz*, *parlament*, *minitiur*.

ie brzmi prawie zawsze jak polskie *i* długie, np. *chief*, *grief*, wym. *czif*, *grif*.

ie w wyrazach jednozgłoskowych brzmi zawsze jak polskie *ay*, np. *die*, *pie*, czytaj *day*, *pay*.

io w zakończeniu *ion*, wymawia się jak polskie *u*, np. *confirmation* wym. *konfirmeszun*.

oa wymawia się jak polskie *o* długie, np. *boast*, *boat*, wym. *bōst*, *bōt*.

oe w słowach pochodzących z starożytnych języków wymawia się czasem jak *i*, a czasem jak *e* polskie, ale w słowach czystych angielskich, jak długie *ō*, np. *foe*, *doe*, wym. *fō*, *dō*.

oe wyrazach *shoe* i *canoe*, niknie i zamienia się w brzmienie polskiego *u*, wymawiaj, *szu*, *kannu*.

oi i *oy* wymawia się zwyczajnie tak, jak się pisze, np. *oil*, *joy*, wym. *oil*, *dżoy*.

oo wymawia się jak polskie *u* twardo i długo, np. *moon*, *food*, wym. *mun*, *fud*, wyjąwszy wyrazów *blood*, *flood*, w których brzmi jak polskie *a*, wym. *blad*, *flad*.

ou zwyczajnie brzmi jak polskie *au*, np. *ground*, *found*, wym. *graund*, *faund*.

ou wymawia się czasem jak *u* polskie, nadewszystko w wyrazach kończących się na *our* i *ous*, luh z tychże złożonych, np. *favour*, *famous*, wym. *fewur*, *femus*.

ou brzmi tak jak polskie *u*, np. *croup*, *group*, wym. *krup*, *grup*.

ou w wielu wyrazach brzmi jak polskie *o*, np. *court*, *source*, wym. *kort*, *sors*.

ou w słowach posiłkowych brzmi jak polskie *u*, np. *could*, *would*, *should*, wym. *kud*, *wud*, *szud*.

ow wymawia się zwyczajnie jak polskie *au*, np. *how*, *now*, wym. *hau*, *nau*.

ow wymawia się często jak polskie *o* podwójne, np. *blow, slow*, wym. *blo, sloo*.

ua brzmi jak polskie *w*, np. *persuade equal*, wym. *perswed, ikwel*; w pewnych zaś słowach, to jest, *guard, guarantee, piquant*, wymawia się jak polskie *a* podwójne, *gaard, gaaranty, pikān*.

ue brzmi jak polskie *w*, np. *consuetude, conquest*, wym. *konswetud, konkwest*.

ue w pewnych słowach wymawia się jak polskie *e* twardo, np. *guess, guest*, wym. *ges, gest*.

ue zakończone wyrazy, brzmi jak polskie *u*, np. *blue, due* wym. *blu, diu*; jednakowoż jest niemy w wielu słowach, pochodzących z obcych języków, jak np. *epilogue, antique*, wym. *epilog, antik*.

ui ma zwyczajne brzmienie polskiego *w* np. *languid, cuirass*, wym. *langwid, kwirass*; w słowach zaś *guide, disguise, guile, u* dwugłoski *ui* nie wymawia się wcale, a *i* brzmi jak polskie *ai*, wym. *giuid, disgiaise, giuil*; w słowach zaś *guild, build, guinea, guitar, u* jest niemém *a*, *i* wymawia się jak podwójne polskie, wymawiaj *giild, bild, giine, giitar*.

iu w słowach *juice, sluice, suit, pursuit*, wymawia się jak francuskie *u*, wymawiaj *dzius, slius, siut, pursiut*.

ui poprzedzone przez spółgłoskę *r*, jest niemém i zamienia się na polskie *u* twarde, np. *bruise, fruit*, wymawiaj *bruz, frut*.

uo brzmi jak *w* polskie w słowach, jak np. *quodlibet*, wym. *kwodlibet*.

uy wymawia się ogólnie jak polskie *y* twardo, np. *plaguy, roguy*, wym. *plegy, rogy*, z wyjątkiem słowa *buy*, które się wymawia *bay*.

O Trzygłoskach.

eau w wyrazach wziętych z francuskiego, wymawia się tak, jak w tymże języku, lub téż jak polskie *o*, np. *beau, flambeau*, wym. *bo, flambo*.

eau w wyrazie *beauty*, wymawia się jak polskie *iu*

miętko, t. j., *biuty*, również w przymiotnikach *beautous*, *bounteous*, wymawiaj *biutius*, *bauntius*.

ieu, *iew* brzmią jak polskie *iuu*, np. *adieu*, *vieu*, wymawiaj *adiuu*, *wiuu*.

iou wymawia się jak polskie *o*, np. *precious*, *factions*, wym. *precios*, *faksios*.

O Spółgłoskach.

B wymawia się tak, jak w polskim języku.

B gdy po niem następuje *t*, lub téż jest poprzedzone przez literę *m*, nie wymawia się wcale, np. *debt*, *lamb*, wymawiaj *det*, *lam*.

C tak jak w języku francuskim brzmi twardo i miętko; brzmi twardo przed samogłoskami *a*, *o*, *u*, *i* na końcu syllab; miętko zaś przed *e*, *i*, *y*; brzmienie twarde ma podobne do polskiego *k*, a miękkie do *s* polskiego, położonego na początku wyrazu.

C gdy po niem następują *ea*, *ia*, *io*, *eous*, wymawia się jak angielskie *sh* lub polskie *sz*, np. *ocean*, *social*, *precious*, wym. *oszyan*, *soszyal*, *preszios*.

Ch znajdując się w słowach pochodzących z starożytnych języków, wymawia się jak *k*, np. *monarch* wym. *monark*.

Ch w słowach pochodzących z języka francuskiego (lub angielskiego, a poprzedzone przez *l* lub *n*) wymawia się jak polskie *sz*, w wszystkich zaś innych słowach, wymawia się jak polskie *cz*, np. *belch*, *bench*, *child*, wym. *belcz*, *bencz*, *czayld*.

D wymawia się zawsze jak polskie *d*, oprócz w słowach *handsome*, *Wednesday*, gdzie zupełnie jest niemém, wymawiaj *hansom*, *Uensdey*.

F wymawia się tak, jak w języku polskim, oprócz w słowie *of*, gdzie przybiera brzmienie łacińskiego *v*, gdy jednak toż samo jest położone na końcu innego, jak np. *whereof*, pozostaje przy swoim twardém i zwyczajném brzmieniu.

G ma brzmienie i twarde i miękkie — wymawia się twardo przed *a*, *o*, *u* i na końcu słów, zaś przed *e*, *i*, *y*,

miętko. Brzmienie jego twarde podobne jest do brzmienia polskiego *g* w słowie *gryźć*; miękkie zaś do tego, jakie jest używane przez Polaków w słowach wziętych z obcych języków, np. *gabinet*; w słowach jednak pochodzących z języka saksońskiego brzmi chociaż nawet przed *e*, *i*, albo *y*, zawsze twardo, np. *geld*, *give*.

Gh w środku lub na końcu wyrazów nie brzmi wcale, np. *ploughman*, *high*, wymawiaj *plau^hmen*, *hay*; czasem zaś brzmi jak polskie *f*, np. *laughter*, *cough*, *laugh*, wymawiaj *la^hfter*, *koff*, *la^hff*.

G przed *m* lub *n* w téjże saméj syllabie nie wymawia się wcale, np. *gnaw*, *sign*, *paradigm*, wymawiaj *noo*, *sayn*, *parady^m*.

H w języku angielskim umieszczone na początku wyrazów, jest głośne zawsze, wyjąwszy w słowach następujących: *honour*, *heir*, *hospital*, *herb*, *hostler*, *hour*, *humble*, *humor*, wymawiaj *onor*, *eer*, *ospital*, *erb*, *ostler*, *auer*, *ombel*, *umor*. —

H w środku i na końcu wyrazów nie wymawia się, wyjąwszy, jeśli się znajduje po *w*; wówczas dzieje się zmiana, t. j., *h* wymawia się przed *w*, jak np. w słowie *which*, które się wymawia *hwicz*.

I, czyli polskie *jota*, brzmi zawsze jak polskie *dź*, np. *joy*, wymów *dźoy*.

K wymawia się tak jak polskie, t. j. twardo, wyjąwszy przed samogłoską *n*, przed którą to znajdując się, jest niemém, np. *knife*, *knitting*, wym. *nayf*, *nittin*.

L wymawia się tak jak polskie — w tych słowach jednak, gdzie się znajduje przed literami *f*, *k*, *m*, jest niemém, np. *calf*, *talk*, *balm*, wymawiaj *kaf*, *took*, *boom*; jest także niemém w słowach posiłkowych *could*, *would*, *should*, oraz w słowach *almond*, *falcon*, wymawiaj *oomond*, *fookon*.

M i *N* wymawiają się tak, jak w języku polskim, z wyjątkiem, że *N* nie wymawia się wcale, gdy jest położone po *l* albo *m*, np. *hymn*, *kiln*, wymawiaj *kil*, *hym*.

P wymawia się jak polskie *p*, na początku jednak wyrazów przed litterą *s* i wszędzie także przed litterą *t*, nie brzmi wcale, np. *psalm*, *empty*, *tempt*, *receipt*, wymawiaj *saam*, *emty*, *temt*, *resyt*.

Ph wymawia się jak *f* polskie.

S przed *e*, *i*, brzmi twardo i ma podobieństwo do littery *c*, wymawia się także miękko i wówczas jest podobnym do *z*; oznaczyć jego brzmienia z pewnością nie można, przez wprawę bowiem tylko można nabyć znajomości, gdzie brzmi twardo, a gdzie miękko.

S nie wymawia się wcale w niektórych słowach, pochodzących z francuskiego języka, jako téż i w słowach *isle*, *island*, wym. *ail*, *ailand*.

Sh wymawia się jak polskie *sz*, np. *shall*, *shallow*, wym. *szall*, *szalloo*.

S w końcówkach, gdy po niém następuje dwugłoska albo littera *u*, wymawia się czasem jak nasze *sz*, czasem jak czyste *z*, np. *sugar*, *presume*, *dimension*, wymów *szuger*, *preśiiume*, *dymenszon*.

Sch wymawia się jak polskie *sk*, np. *scheme*, wymów *skeem*.

T w końcówkach, gdy po niém następuje dwugłoska, lub téż littera *u*, wymawia się albo jak polskie *sz*, lub téż jak *ci*, np. *nation*, *nature*, wym. *neszon*, *neciur*.

T brzmi tak jak polskie w wszystkich wyrazach zakończonych na *tude*, np. *longitude*, wym. *longitud*.

T nie brzmi wcale w słowach zakończonych na *sten*, *stle*, np. *listen*, *castle*, wym. *lisn*, *kiasl*; nie brzmi również w słowach *christmas*, *chestnut*, *ostler*, *bankruptcy*, wym. *krissmas*, *czesnot*, *ossler*, *bankropsy*.

Th. Te dwie littery złączone mają brzmienie niepodobne do opisania — trzeba koniecznie słyszeć osobę je wymawiającą — jakie mają jednak najpodobniejsze brzmienie z innymi litterami abecadła polskiego, najwierniej tu przytoczę. **Th** w języku angielskim ma dwa brzmienia twarde i miękkie, brzmienie twarde jest podobne do pol-

skiego *s*, wymówionego przez zęby, tak jednak, aby wymawiając je, było słycać pewne syczenie; miękkie zaś jest podobne do polskiego *sz*, również wymówionego przez zęby — wymawia się twardo, jak np. *thence* wym. *sens*; międko zaś, jak np. *beneath*, *with*, wym. *beniiz*, *uiz*.

Th w środku słów, gdy jest poprzedzone, lub gdy po niem następuje spółgłoska, jest twardém.

Th jest międkie w środku słów pomiędzy dwoma samogłoskami, wyjąwszy w słowach pochodzących z hebrajskiego, greckiego lub łacińskiego języka.

Th wymawia się czasem jak czyste *t*, np. *Thames*, *thyme*, wym. *Tems*, *taym*.

V wymawia się tak, jak w języku francuskim.

W na początku wyrazów wymawia się tak, jak polskie *u*, zatrzymując się jednak na nim cokolwiek, np. *wine*, wym. *uayn*.

W nie wymawia się wcale przed *r*, np. *wreck*, *wrest*, wym. *rek*, *rest*; jest również niemém w słowach *sword*, *answer*, wym. *sord*, *anser*.

X w języku angielskim jest litterą złożoną z dwóch liter, *gs*, albo *ks*, i podpada tymże samym regułom, co i téż litery np. *exercise*, *example*, *anxious*, wymawiaj *eksersays*, *egsampil*, *anksios*.

Y na początku wymawia się jak w języku francuskim, lub téż jak polskie *i*, np. *you*, *yes*, wym. *iu*, *ies*.

Z się wymawia jak polskie, bądź na początku, bądź w środku.

Określenie.

Anglicy tak jak my Polacy mają w swym języku trzy rodzaje, to jest, męski, żeński i nijaki, mają również tak jak my dwie liczby, pojedynczą i mnogą i sześć przypadków w deklinacyach. Oprócz ludzi wszystko u Anglików jest rodzaju nijakiego, wyjąwszy księżyc i okręt, *the moon*, *the ship*, o tych bowiem, gdy mówią, zawsze używają rodzaju żeńskiego.

O Artykule *The*.

Artykuł *the* znajduje się w każdym rodzaju i w obu-
dwu liczbach.

Naprzykład.

Pojedyncza.

N. *The Book* książka.

G. *Of the Book*, o książce.

D. *To the Book*, do książki.

Ac. *The Book*, książka.

A. *From the Book* od lub z książki

Mnoga.

The Books, książki.

Of the Books, o książkach.

To the Books, do książek.

The Books, książki.

From the Books, od lub z książek.

Imiona własne osób, krajów, miast, prowincyj, wysp
i t. d. odmieniają się powiększej części z przyimkami *of*, *o*,
to, *do*, *from*. *z*, bez artykułu *the*.

Naprzykład.

N. *John*, Jan.

G. *Of John*, o Janie.

D. *To John*, Janowi.

Ac. *John*, Jan.

A. *From John*, od Jana.

England, Anglia.

Of England, o Anglii.

To England, do Anglii.

England, Anglia.

From England, od lub z Anglii.

U w a g i.

Anglicy tak jak Francuzi używają artykułu przed imio-
nami własnymi.

1. Kiedy téż przedstawiają szczególne przedmioty, np. *the Jupiter of Phidias*, Jowisz Fidiasza; *the Venus of Praxiteles*, Wenus Praxytelesa.
2. Gdy są używane pod postaciami, np. *He is the Alexander of the time*.
3. Gdy się znajdują w liczbie mnogiej, jak np. *the family of Stuarts*, familia Sztuartów.
4. Gdy oznaczają rzeki, morza i góry, jak np. *The Thames*, Tamiza; *the mediterranean*, morze śródziemne; *the Alps*, Alpy.

Rzeczowniki same, albo połączone z jednym lub kilku
przymiotnikami, gdy są brane w znaczeniu ogólném i gdy
się rozciągają do każdego rodzaju, przypadają się z przy-

imkami *of, to, from* bez przedimka *the*, np. niezgoda jest zgubą państw, *Discord, is the ruin, of States.*

Uważać potrzeba, że przymiotniki, użyte w znaczeniu rzeczowném, lub w znaczeniu ogólném, wymagają użycia artykułu *the*, np. ludzie przemysłowi są chwaleni, *the industrious are praised*; wyjmują się z téj reguły przymiotniki, oznaczające kolory, przed którymi nie używa się artykułu, gdy są użyte jako rzeczowniki, a wzięte w znaczeniu ogólném i nieokreślonym, np. kolory białe i karmazynowe są więcej cenione, jak czarne i żółte, *White and crimson are more esteemed than black and yellow.*

Imiona tak rzeczowne, jako téż i przymiotne, wyrażające bądź naród, bądź sektę, lub grono osób, gdy są użyte w znaczeniu ogólném, przypadkują się z artykułem *the*, np. Włosi mają więcej gustu do muzyki jak Francuzi, *the Italians have a greater taste for music than the French.*

Nazwiska zwierząt w liczbie pojedynczej użyte dla oznaczenia całego rodzaju tychże przybierają również artykuł np. Lew jest królem zwierząt, *the Lion is the King of animals.*

Używa się również artykułu *the*, przed nazwiskiem rzeczy, które są same, bez innych podobnych w naturze, jak słońce, księżyc; np. księżyc przybiera swe światło od słońca, *the moon receives its light from the sun*; wyjmują się od téj reguły Niebo, *Heaven*; Piekło, *Hell*.

Gdy jest wiele imion po sobie następujących, które wymagają albo tegoż samego artykułu lub przedimka, Angliacy umieszczają lub pierwszy lub drugi przed pierwszym imieniem, niedodając go wcale do następnych, np. Pan, Pani i służący, *the Master, Mistress and servants.*

Jeżeli jednak zdanie jakie jest powiedziane lub użyte z pewnością i zupełnym oznaczeniem potrzeba koniecznie używać artykułu przed każdym imieniem, np. On mi powiedział nie tylko rok, ale nawet dzień i godzinę, *He told me not only the year but the day and the hour.*

Ćwiczenie I.

Nauka języków jest bardzo użyteczną. Rostropność jest
Study languages is very useful. Prudence is
 przewodniczką i panią życia ludzkiego. Fortuna sprzyja
guide and Mistress human life. Fortune favors
 śmiałym. Potrzeba jest matką zamiarów. Historia jest obra-
bold. Necessity mother projects. History pictu-
 zem czasów i ludzi. Troski i nieszczęścia częstokroć
re times and men. Cares infelicities often
 towarzyszą wielkości. Słońce jest źródłem światła i ciepła.
attend greatness. Sun source light heat.
 Alexander podbił Persów. Bojaźń i niewiadomość
Alexander conquered Persians. Fear ignorance
 są źródłem przesądu. Ojciec, matka, bracia, siostry,
are superstition. Father, Mother, Brothers, Sisters,
 wujowie, ciotki i wiele innych krewnych byli przytomni.
Uncles, Aunts several other relations were present.
 Tyber rzeka we Włoszech wpada w morze śródziemne
Tiber a river Italy falls into the mediterranean
 pod Ostią. Miasto Warszawa, stolica Polski, jest bardzo
at Ostia. City Warsaw, capital Poland, very
 ładne i przyjemne. Dobra uprawa najwięcej przyczynia
fine agreeable. Good cultivation most contribules
 się do zyzności ziemi.
fertility soil.

O Artykule nieokreślonym i podzielnym.

W języku angielskim jeżeli rzeczy są wzięte w zna-
 czeniu ogólnym i nieokreślonym, tedy nie używa się wcale
 żadnego artykułu, np. Włochy wydają wino, figi, cytryny,
 pomarańcze, *Italy produces wine, figs, lemons, oranges.*

Gdy się zaś oznacza pewną ilość lub podział, natenczas
 używa się *some*, który to przyimek może się znajdować
 w każdym rodzaju i liczbie, np. przynieś mi cytryn, daj mi
 chleba, *bring me some Lemons, give me some Bread.* Za-
 zwyczaj jednak *some* niknie po użyciu go przed pierwszym

imieniem, np. Daj mi cukru i wody, *Give me some sugar and water.*

W zapytaniach i przypadkach wątpliwych, nade wszystko jeśli się znajduje *if*, jeżeli częściej się używa *any* jak *some*, np. jeśli znajdę jakie angielskie książki, to je kupię, *if J meet with any english books, J will buy them.*

Ćwiczenie II.

Oto piwo i miód na stole. Daj mi chleba i sera.
There is beer honey upon table. Give me bread cheese.

Przyniesi soli, pieprzu i musztardy. Posłałem mu wiśni,
Bring salt, pepper, mustard. I have sent him cherries

ale on przekłada agrest. Przyniesi noży i widelcy.
but he prefers gooseberries. Bring knives forks.

Czy jest woda w pokoju? Czyś nie słyszał co nowego?
Is there water in the room? Have you heard any news?

Czyś kupił angielskie książki? Są nieszczęsne chwile
Have you bought English Books? There are unhappy mo-

gdzie najnotliwsi są najsłabszymi. Można posiadać
ments wherein most virtuous most feeble. We may possess

godność bez dumy, uprzejmość bez unżenia i wykwin-
dignity without pride, affability without meanness ele-

tność bez zarozumienia. Czy masz pióro i atrament?
gance affectation. pens ink?

Słyszę hałas na ulicy. Weź herbatę i połóż na krześle.
I hear noise on the street. Take tea put it on the Chair.

O Artykułach A i An.

Te dwa artykuły używane są, gdy się z pewnością co oznaczyć nie może.

A używa się przed wyrazami zaczynającymi się od spółgłoski, przed głośnym *h* ⁽¹⁾, *w* lub *y*.

1) Wyrazy zaczynające się od *h* niemego, są następujące: *hair, history, honest, honour, hospital, hour, humble*, wyrazy pochodzące od tu wyrażonych, mają również *h* nieme.

N a p r z y k ł a u.

N. *A friend*, przyjaciel.G. *of a friend*, o przyjacielu.D. *To a friend*, przyjacielowi.Ac. *A friend*, przyjaciel.A. *From a friend*, od przyjaciela.N. *An hour*, godzina.G. *Of an hour*, o godzinie.D. *To an hour*, do godziny.Ac. *An hour*, godzina.A. *From an hour*, od godziny.

U w a g i.

Anglicy używają artykułu *a* lub *an* przed wyrazami oznaczającymi rodzaj albo istotę rzeczy, gatunek, rzeczmiasto, naród lub towarzystwo jakiej osoby, np. *The-suspicious husband, a Comedy*, podejrzliwy mąż, komedya. *His Father is a member of Parliament*, jego ojciec jest członkiem parlamentu. *My Uncle is an heir*, mój wuj lub stryj jest dziedzicem. *You are an Englishman*, Jesteś Anglikiem.

Używa się także artykułu *a* lub *an* przed imionami wag miar i liczby, np. *Two pence a pound*, funt dwa grosze. *Six shillings an ell*, sześć szylingów łokieć.

Używa się także artykułu *a* lub *an* po *what* jaki, jaka, jakie, gdy potrzeba wyrazić zadziwienie, z tym jednak warunkiem, ażeby wyraz następujący po *what* był w liczbie pojedynczej np. *What a man you are*, jakiś ty człowiek! *What a curious fellow he is!* Jaki on dziwak!

Artykuł *a* lub *an* jest także używany po *such*, *half*, *so*, *as*, *too*, gdy po tychże następują wyrazy w liczbie pojedynczej, jak np. *I never told him such a thing*, nigdy mu nic takiego nie mówiłem. *Lend me half a guinea*, pożycz mi pół gwinei. *She is as handsome a Woman as her Sister*, ona jest tak przystojną jak jej siostra. *It is too great an enterprise for you*, to jest, za wielkie przedsięwzięcie dla ciebie. Przez powyższe przykłady daje się spostrzegać, że gdy po słowach *so*, *as*, *too*, następują inne w liczbie pojedynczej, przy których jest przymiotnik umieszczony, tenże przymiotnik kładzie się zawsze przed rzeczownikiem, a artykuł *a* lub *an* znajduje się wówczas pomiędzy przymiotnikiem a rzeczownikiem.

Potrzeba także uważać, że artykuł *a* chociaż poprzedza wyrazy użyte w liczbie mnogiej również się umieszcza, ale to tylko przed wyrazami *few i great many*, np. *I have a few English books*, mam kilka książek angielskich. *He has a great many friends*, on ma wielu przyjaciół.

Gdy się używa artykułu *a* przed pierwszym imieniem, nie potrzeba go już przed drugim powtarzać, np. *a man woman and child*, mężczyzna, kobieta i dziecko.

Ćwiczenie III.

(Roztropny człowiek¹) powinien umieć utrzymać tajemnicę. *Prudent man ought to know to keep secret.* Nadzieja jest snem człowieka przebudzonego. *Hope is dream man awoke.*

Kłamstwo jest niegodnym człowieka szlachetnego. On jest doktorem, a jego brat kupcem. *Lie unworthy honest. He physician, and his brother merchant. Are you German Polak?* Wyjdę za pół godziny. *Polite jest Pole? I shall go out in half hour. Bitter jest trucizną dla przyjaźni. Mozesz mi odmówić tak małą przysługę. Twój ojciec jest za nadto dobry; nie widziałem nigdy ojca tak kochającego i wspaniałomyślnego.* *Can you deny me so small service. Your Father too good; I never saw loving generous.*

Mąż i żona powinni znosić cierpliwie trudy domowe. *Husband Wife ought bear patiently domestic vexations.* Gdy powiedziano Zenonowi, że wszystkie jego dobra są stracone, dobrze więc! odpowiedział, fortuna chce *When Zeno was told, that all his property was lost, Well then! said he, fortune has*

¹) Słowa zawarte pomiędzy dwoma nawiasami, oznaczają, że angielskie nieulegają żadnej zmianie.

mnie zrobić filozofem. On daje swemu synowi pięć
a mind to make me philosopher. He gives to his son five
 złotych dziennie.
florins day.

O formowaniu liczby mnogiej.

Liczba mnoga rzeczowników angielskich formuje się przez dodanie litery *s* do liczby pojedynczej, np. *Town* miasto, *towns* miasta; *house* dom, *houses* domy.

Wyjątki.

Imiona kończące się w liczbie pojedynczej na *ch*, *sh*, *s*, *x*, są zawsze formowane w liczbie mnogiej przez dodanie *es*, np. *peach*, *peaches* brzoskwinie¹⁾, *wish*, *wishes*, życzenia, *witness*, *witnesses*, świadkowie, *fox*, *foxes* lisy.

Rzeczowniki kończące się na *y* i poprzedzone przez kilka spółgłosek zamieniają *y* na *ies* w liczbie mnogiej, np. *Lady*, *Ladies*, damy; *fly*, *flies*, muchy. Jeżeli zaś *y*, jest poprzedzone samogłoską, używa się w liczbie mnogiej reguły ogólnej, np. *day*, *days*, dnie; *boy*, *boys*, chłopcy.

Rzeczowniki zakończone na *f* lub *fe*, zamieniają w liczbie mnogiej toż *f* lub *fe* na *ves*, np. *calf*, *calves*, cielęta; *knife*, *knives*, noże.

Rzeczowniki zakończone na *o*, formują się w liczbie mnogiej jedne przez dodanie *es*, np. *cargo*, ładunek okrętowy; *echo*, odgłos; *hero*, bohater; *negro*, murzyn; *wo* nieszczęście; w liczbie mnogiej *cargoes*, *echoes*, *negroes* *woes*; drugie zaś przez dodanie samego tylko *s*, np. *nuncio*, posłannik papieski; *seraglio*, seray; w liczbie mnogiej *nuncios*, *seraglios*.

¹⁾ Wyjmują się od tej reguły wszystkie rzeczowniki, pochodzące z starożytnych języków, jako to, np. *Monarch*, *Patriarch*. monarcha, patriarcha etc., które się formują w liczbie mnogiej przez dodanie samego *s*.

Imiona zupełnie nieregularne w liczbie mnogiej.

Pojedyńcza.	Mnoga.
<i>Child</i> , dziecię.	<i>Children</i> dzieci.
<i>Die</i> , kostki do grania.	<i>Dice</i> .
<i>Foot</i> , noga.	<i>Feet</i> .
<i>Goose</i> , gęś.	<i>Geese</i> .
<i>Louse</i> , wesz.	<i>Lice</i> .
<i>Man</i> człowiek.	<i>Men</i> .
<i>Mouse</i> , mysz.	<i>Mice</i> .
<i>Ox</i> , wół.	<i>Oxen</i> .
<i>Pea</i> , groch.	<i>Pease</i> .
<i>Penny</i> , grosz.	<i>Pence</i> .
<i>Seraph</i> , Serafin.	<i>Seraphim</i> .
<i>Tooth</i> , ząb.	<i>Teeth</i> .
<i>Woman</i> , kobieta.	<i>Women</i> .

Jest oprócz tu wymówionych jeszcze wiele innych imion, podobnie nieregularnej zmianie uległych w liczbie mnogiej i te są prawie wszystkie pochodzące z starożytnych języków, każdy dobry słownik tę różnicę formowania się wskaże.

Język angielski posiada téż imiona niemające wcale liczby mnogiej, jak np. *wheat* pszenica, *wealth* bogactwa, *barley* jęczmień, *spinage* szpinak, *business* interes, *learning* nauka, *darkness* ciemność, *food* pożywienie, *knowledge* znajomość języków, *progress* postęp, *property* własność, *strength* moc lub siła; są téż imiona w języku angielskim nieposiadające liczby pojedynczej, jak np. *antipodes* mieszkańcy przeciwnej półkuli, *ashes* popioły, *bellows* miechy do ognia, *bowels* kiszki, *breeches* spodnie, *cresses* rzerzucha, *dregs* drożdże, *entrails* wnętrzności, *goods* towary, *oats* owies, *literati* uczeni, *lungs* płuca, *minutiae* drobnostki, *riches* bogactwa, *snuffers* szczypce do świecy, *scissors* nożyczki, *shears* wielkie nożyce, *thanks* dzięki, *wages* zasługi i wiele innych wyrazów, dotyczących się nauk.

Ćwiczenie IV.

Światło wypływa z promieni słonecznych. Dobry ojciec
Light emanate ray sun. Good father

kocha swoje dzieci. Magowie byli uczonymi Wschodu.
loves his child. Magus were wise men East.
 Muzy były boginiami nauk i sztuk. Gdy Orfeusz (grał)
Muse were goddess science art. When Orpheus was
 na lyrze, tygrysy, niedźwiedzie, lwy (lasily mu
playing on lyre, tiger, bear lion came to fawn
 się,) i lizaly jego nogi. Molier wyśmiewał doktorów,
upon him, to lick his foot. Moliere has ridiculed doctor,
 Markizów i pobożnych. Kobiety są stworzone (aby być)
Marquis devotee. Woman are made to be
 towarzyszkami a nie niewolnicami mężczyzn. Wierzchołki
companion and not slave man. Summit
 gór i głębie dolin są również przyjemne. Te wzgórza
mountains bottom valley equally agreeable. These hills
 są pokryte drzewami, a strumyk toczy swoje czyste wo-
covered tree, stream rolls its pure wa-
 dy (pomiędzy) łąkami ubarwionemi w kwiaty.
ter through the midst meadow enamelled with flower.

O drugim przypadku.

Gdy rzeczownik, który oznacza jaką istotę żyjącą, jest umieszczony w języku polskim, w drugim przypadku, w angielskim tenże formuje się za dodaniem *s*, z apostrofą przed *s*, i mieści się przed rzeczownikiem, nim rządzącym, naówczas tylko jednak, gdy zdanie wyraża posiadanie czego lub własność, np. *the King's Palace*, królewski pałac; *William's garden*, ogród Wilhelma.

Potrzeba jednak uważać, że podobna zmiana szyku nie dzieje się nigdy z przymiotnikami, użytymi jako rzeczowniki, np.: szczęście złych ludzi jest przemijającym, *the happiness of the wicked is but transitory*, a nie *the wicked's happiness*.

Gdy jest kilka drugich przypadków po sobie następujących, do każdego dodaje się *s* z apostrofą, przed témże np. *my uncle's, clerk's house*, dom pisarza mego wuja. — Jednakowoż jeśli te przypadki są z sobą połą-

czone przez *and i, s* natenczas nie dodaje się, jak tylko do ostatniego, i szyk formuje się tak, jak w polskim języku, np. Franciszka, Piotra i Jana własność, *Francis, Peter, and John's property.*

Toż samo dzieje się wówczas, gdy po nazwisku właściciela znajduje się wymieniona jego professya lub godność, np. sklep pana Parkera księgarza, *Master Parker the Stationer's shop*, ponieważ tutaj „pan Parker księgarz” jest uważany za sam jeden tylko rzeczownik.

Chociaż nadmienilem, że podobna zmiana szyku z *s* apostrofowaném, jest regułą ogólną wszędzie, gdzie mowa o jakiej istocie żyjącej lub téż własności, są przecież i w téj regule wyjątki, pomiędzy innemi, gdy mówimy o pewnym przeciągu czasu, lub téż pewnej odległości, jak np. mój brat powróci za rok, *my Brother will come back in a year's time*; byliśmy oddaleni tylko o dzień marszu od nieprzyjaciela, *we were only a day's march from the enemy.*

Gdy w języku polskim używamy do, od, u, jak np. idę do méj siostry, przychodzę od mego brata, jadłem kolacją wczoraj wieczór u mego kuzyna, w języku angielskim potrzeba się tak wyrazić, *I am going to my Sister's, I come from my brother's, I supped last night at my Cousin's*; w tych i tym podobnych zdaniach rozumie się dom *house*, to jest, jak gdybyśmy mówili: idę do domu méj siostry, przychodzę z domu mego brata, jadłem kolacją w domu mego kuzyna.

Gdy imię jakie w liczbie mnogiej jest zakończone na *s*, wówczas już się nie dodaje drugiego, dosyć jest położyć po témże apostrofę, np. *The soldiers' tents*, namioty żołnierzy. Gdy zaś wyraz jaki nie kończy się w liczbie mnogiej na *s*, potrzeba takowe dodać, bez apostrofy je-dnakże, np. *The childrens shoes*, dziecinne trzewiki.

Ćwiczenie V.

Raj utracony Milтона, jest pięknym poematem. Piękność *Paradise lost Milton, is fine poem. Beauty*

Heleny sprawiła zgubę Troi. Gniew Diany był przy-
Helen occasioned destruction Troy. Anger Diana was cau-
 czyną śmierci Akteona. Błąd jednego człowieka jest nauką
se death Acteon Fault one man lesson
 dla drugiego. (Będę jadł obiad) dzisiaj u mego brata.
another man. I shall dine to day my Brother.
 (On udał się) do swego domu na wieś. Jaki jest najlepszy
He is gone his house country. Which is best
 angielski Słownik? (Widziałem) ojca żony brata Józefa.
english dictionary? I have seen father wife brother Joseph.
 Władza miłości jest wielką. Chimera (potwór bajeczny)
Power love is great. Chimera
 przedstawiana jest z lwią głową, ciałem kozy i ogonem
represented is lion head, body goat tail
 smoka. Po śmierci Romulusa było bezkrólewie przez rok.
dragon. After death Romulus there was interregnum year.
 Podczas tego bezkrólewia senatorowie wypełniali na prze-
During this — Senator executed alterna-
 miany obowiązki króla. Wyobrażenia Popy są tak doskonałe
tely functions King. Image Pope as perfect
 jak jego styl jest dźwięczny.
as his style harmonious.

O Przymiotnikach.

Przymiotniki w języku angielskim nie zmieniają się nigdy ani w rodzaju, ani liczbie, i tak mówią, *a handsome man*, przystojny człowiek; *a handsome woman*, przystojna kobieta; *handsome men, handsome women*.

Przymiotniki kładą się zwyczajnie przed rzeczownikami, nawet gdyby ich kilka po sobie następowało, np. *a judicious boy*, rozsądny chłopiec; *a sober, honest and industrious man*, człowiek wstrzemięźliwy, uczciwy i sposobny, można też zdanie użyć bez dodania *and*. Jednakowoż gdy po przymiotniku następuje wyraz, który od niego zależy, tenże kładzie się po rzeczowniku, np. *It is an action worthy of recompense*, to jest uczynek godzien

nadgrody; jak również gdy przymiotnik oznacza coś przypadkowego lub trafem rządzącego, jak np. *the Grecian Empire flourished under Alexander the great*, państwo greckie kwitnęło pod panowaniem Alexandra Wielkiego.

Riches do not always make a man happy, bogactwa niezawsze czynią człowieka szczęśliwym.¹⁾ Przymiotniki rozciągłości, wymiaru, jak np. *long, wide, thick, high, deep* ect.; długi,²⁾ szeroki, gruby, wysoki, głęboki, kładą się po imionach miar bez dodawania przyimka *of* np. *A Carpet six yards long and two wide*, Dywan sześć łokci długi o dwa szeroki. *A Wall two feet thick* mur grubości dwóch stóp.

Potrzeba uważać, że Anglicy używają częstokroć w sposobie dodatkowym i po przymiotniku, *one* w liczbie pojedynczej, a *ones* w liczbie mnogiej gdy, jednak po nim nie następuje rzeczownik, np. *Give me a book, here is a good one*, daj mi książkę, oto jest dobra. *The birds build nests for their young ones*, ptaki robią gniazda dla swoich młodych. Gdy się zaś mówi o całym rodzie lub rodzaju, można w języku angielskim tak jak w polskim użyć przymiotników za rzeczowniki, np. *the covetous are never satisfied*, skąpi nie są nigdy zadowolnieni. Gdy jednak mówimy szczególnie o jednej tylko osobie, trzeba dodać rzeczownik do przymiotnika, *you have to do with an ungrateful man*, masz do czynienia z niewdzięcznikiem.

Większa część przymiotników w języku angielskim formuje się z rzeczowników i przybiera różne zakończenia, pomiędzy innemi następujące:

Zakończenie *ful* oznacza obfitość, tak jak same słowo to przedstawia, jak *bounty*, dobroć; *bountiful*, dobry lub pełen dobroci.

Końcówka *less* wyraża brak tego, co oznacza rzecz-

¹⁾ Poeci angielscy, gdy tylko rym wiersza tego wymaga, zawsze mieszczą przymiotnik po rzeczowniku:

The genuine cause of every deed divine.

Istotna przyczyna wzystkich Boskich czynów.

wnik, jak np. *blame* nagana, *blameless* nienaganny, czasem tenże brak wyraża się w przymiotniku przez dodanie syllaby *un* na początku bez dodatku na końcu, np. *equal*, równy, *unequal*, nierówny, *worthy*, godny, *unworthy*, niegodny.

Końcówka *en* dodana do rzeczownika, wyrażającego materiał, z którego się rzecz jaka robi, tworzy przymiotnik, np. *gold*, złoto, *golden cup*, złoty kubek.

Końcówka *ish* dodana do przymiotnika, zmniejsza tegoż znaczenie, np. *sweet* słodki, *sweetish* słodkawy, *cold* zimny, *coldish* zimnawy; taż sama zaś końcówka, dodana do rzeczownika, tworzy przymiotnik, np. *child*, dziecko, *childish*, dziecienny, *wolf*, wilk, *wolfish*, podobny do wilka,

Końcówka *ly*, oznacza także czasem podobieństwo, jak np. *giant*, olbrzym, *giantly*, olbrzymio.

Anglicy używają często imiesłowu terażniejszego, gdy chcą wyrazić użycie rzeczy oznaczonej przez rzeczownik, i w takim razie tenże imiesłów służy za przymiotnik, np. *a drinking glass*, szklanka do picia, *a dining room*, pokój jadalny.

Ćwiczenie VI.

Sławna kopalnia Potosi w Peru, ma więcej jak (dwieście *Famous mine Potosi in Peru, more than two hundred* pięćdziesiąt) sążni głębokości. Przyjaciel niezmienny, szczery, *and fifty fathom — Friend constant, sincere,* i bezinteresowny, jest rzadkim. Człowiek miły, grzeczny *disinterested, is scarce* Man *mild, polite,* i przystępny, jest szanowany od (wszystkich). Złe towarzystwo psuje dobre obyczaje. Anglia jest państwem bogatym *corrupt good manner. England state rich* kwitnacem. (Widziemy często) zasługę i cnotę prze- *flourishing. We often see merit virtue* śladowane. Ludzie (znajdują się bezprzestannie) pomiędzy *oppress'd. Man do nothing but fluctuate between*

falszywą nadzieją lub prózną obawą. Niewdzięcznik nie-
false hope or vain fear. — *is*
 nawidzonym jest (od wszystkich.) Śmierć (nieoszczędza ni)
hated by every body. *Death spares neither*
 bogatych, ni ubogich. Ten rów ma dziewięć stóp i sześć
rich poor. *This ditch nine foot six*
 cali głębokości, a sześć stóp szerokości. Język jest małym
inch — — — broad. *Tongue little*
 członkiem, a mówi wielkie rzeczy.
member, says great thing.

O stopniach wyższym i najwyższym.

Gdy przymiotnik złożony z jednej sylaby, kończy się na jedną lub więcej spółgłosek, stopień wyższy tegoż formuje się przez dodanie *er*, a najwyższy przez dodanie *est*, np. *Black* czarny, *blacker* czarniejszy, *blackest* najczarniejszy¹⁾.

Jeżeli przymiotnik jednosyllabowy kończy się na *e*, nie dodaje się, jak tylko *r* do stopnia wyższego, a *st* do najwyższego; np. *white* biały, *whiter* bielszy, *whitest* najbielszy. Jeżeli zaś przymiotnik jednosyllabowy kończy się na *y*, to *y* zmienia się na *ier* w stopniu wyższym, a *iest* w najwyższym, np. *stly* przebiegły, *slier* przebieglejszy, *sliest* najprzebieglejszy.

Są także niektóre przysłówki w języku angielskim, które można formować tymże samym sposobem, jak np. *often* często, *oftener* częściej, *oftenest* najczęściej, *soon* wczesnie, *sooner*, *soonest*.

Przymiotniki zaś, składające się z kilku sylab, są najczęściej formowane przez dodanie *more* przed stopniem wyższym, a *most* przed najwyższym, bez zmieniania końcówki, np. *ambitious* śmiały, *more ambitious*, *most ambitious*.

¹⁾ Jeżeli przymiotnik kończy się na jedną tylko spółgłoskę, poprzedzoną przez jedną, również samogłoskę, ostatnia spółgłoska przymiotnika podwaja się przed *er* lub *est* np. *Big* wielki, *bigger* większy, *biggest* największy. Jeżeli zaś ostatnia spółgłoska jest poprzedzona kilku samogłoskami, natenczas też nie podwaja się wcale, np. *great*, *graeter*, *greatest*.

Toś samo się stosuje i do przysłówków, złożonych z kilku sylab.

Stopnie wyższy i najwyższy nieregularne.

Równy.	Wyższy.	Najwyższy.
<i>Good</i> , dobry.	<i>better</i> , lepszy, lepij.	<i>best</i> , najlepszy, najlepij.
<i>Well</i> , dobrze.		
<i>Bad</i> , zły.	<i>worse</i> , gorszy, gorzej.	<i>worst</i> , najgorszy, najgorz.
<i>Ill</i> , źle.		
<i>Little</i> , mały, mało.	<i>less</i> , mniejszy, mniej.	<i>The least</i> ,) najmniejszy,) najmniej.
<i>Much</i> , wiele.	) <i>more</i> , więcej.	) <i>the most</i> , najwięcej ¹⁾ .
<i>Many</i> , wielu.		

U w a g i.

Anizeli lub nad następujące po stopniu wyższym w języku angielskim oddaje się przez *than*, np. Cnota jest droższa nad bogactwa, *Virtue is more precious than riches*. On ma więcej przyjaciół, anizeli sądzisz, *He has more friends than you believe*; *by* w języku angielskim, gdy rzeczownik po nim następujący służy za przedmiot porównania, oddaje się w polskim przez *od*, np. to drzewo jest wyższe o dwie stopy od tego, *this tree is higher than that by two feet*.

Stopień najwyższy bezwzględny formuje się przez umieszczenie *very* przed przymiotnikami, *a much i very much* przed imiesłowami przeszłymi, np. Polska jest bardzo pięknym krajem, *Poland is a very fine country*; bardzo ci jestem obowiązany za kwiaty, *I am much albo very much obliged to you for the flowers*.

Ćwiczenie II.

Najniebezpieczniejszymi nieprzyjaciółmi (w życiu) są
Dangerous enemy to life
 niewstrzemięźliwość i próżniactwo. Królowie są częstokroć
intemperance sloth. King often
 nieszczęśliwsi anizeli największa część z ich poddanych.
unhappy great part their subjects.

¹⁾ Są niektóre słowa, w których *most* znajduje się na końcu, np. *foremost*, na przodzie; *hindermost*, na ostatku, na tyle; *uppermost*, najwyżej; *nethermost* albo *undermost*, najniżej.

Miłość własna jest najzręczniejszą z wszystkich pochlebców.
Self love dexterous all flatterer.

Przeciąg życia jest krótki, piękności zaś jeszcze krotszy.
Term short, that beauty still

Słońce jest większym jak ziemia. Uczciwość jest najlepszą
Sun big earth. Honesty

polityka. On jest najgorszym człowiekiem w świecie. Świat
policy. He wicked man world. World

wynagradza częściej powierzchowności zasługi, niż za-
rewards often appearance merit,

ślugę samą. Pewien filozof powiada, że przedmiotem
itself. Certain philosopher says, object

najwspanialszym w świecie jest dobry człowiek walczący
great universe good struggling

z przeciwnościami. Nestor był najstarszym i najrozsąd-
adversity. Nestor was old wise

niejszym z wszystkich Greków, znajdujących się przy
all Greek, who were at the

oblężeniu Troi. (Dziś nawet mówi się) o człowieku
siege Troy. Even at this present time it is said man

gdą jest w wieku i rozsądny. To jest Nestor. Kapitol
when aged wise. He is — Capitol

był budynkiem najslawniejszym w Rzymie. Mój syn jest
was edifice celebrated Rome. My son

wyższy od twego o dwa cale. Ona jest wyższa od swój
tall yours two inch. She — her

siostry o całą głowę.
sister the whole head.

Dalszy ciąg uwag o stopniu wyższym.

Anglicy przy stopniu wyższym używają czasem artykułu
the, jak np. w następujących zdaniach, lub téż im po-
 podobnych: *The more we study, the more we learn*, im
 więcej się uczemy, tym więcej nabieramy wiadomości.
The less you work, the less you earn, im mniej pracu-
 jesz, tym mniej zarabiasz. *The richer men are, the more*
covetous they are, im ludzie są bogatsi, tym są skąpszemi.

Cokolwiek, wiele, wielu, więcéj, mniéj, jak wiele, za wiele, gdy się znajdują przed rzeczownikami, oddają się w języku angielskim przez *little, much, many, more, less, how much, too much*, potrzeba tylko pilnie uważać, że *little* i *much* używają się przy liczbie pojedynczej rzeczowników *a few* i *many* przy mnogiej, np. miéj cokolwiek cierpliwości, a książkę twoją mieć będziesz za kilka dni, *have a little patience you shall have your book in a few days*. On niema wiele pieniędzy, ale ma wielu przyjaciół, *he has not much money, but he has many friends*. Więcéj skutku, a mniéj słów, *more deeds and less words*. Jak wiele czasu? *how much time?* Za wiele dowcipu, *too much wit.*¹⁾

Ćwiczenie VIII.

Im więcéj Alexander podbijał, tym więcéj chciał podbić *conquered, he wished to conquer*.
 Im więcéj jaki kraj jest zaludniony, tym jest bogatszym. *Country is inhabited, it is opulent*.
 Ludzie nie dają nic tak łatwo, jak rady. Ludzie (nie są *People give nothing freely, counsel. Man are* nigdy) ani tak szczęśliwi, ani tak nieszczęśliwi, jak im *never happy, nor unhappy, they* się zdaje. Przewrotność za nadto baczna, jest nieprzyjaciółką *think. Prudence circumspect, is an enemy* wielkich czynów. Wykwintność gustu jest darem natury *te great achievement. Delicacy taste gift nature* tak rzadkim jak i prawdziwy geniusz. Im więcéj go widzę, *scarce true genius. I see him,* tym go więcéj kocham. (Zdarza się często), że człowiek, *I love him. It frequently happens that,* który ma wiele dowcipu, a mało doświadczenia, nie jest *who has sense, experience, is not*

¹⁾ Za wiele, za nadto, użyte przed przymiotnikiem lub przysłówkiem, dodaje się w języku angielskim przez samo *too*, np. on jest za nadto chciwym chwaly, *he is too greedy of glory*; mówisz za nadto wolno, *you speak too freely*,

tak dobrze przyjętym, jak człowiek, który ma mniej do-
received, — — — — —
 wciipu, a więcej znajomości świata. Natura człowieka jest
 — *but knowledge world. Nature* —
 tak złośliwą, tajniki jego serca są tak nieprzenikliwe, że
mischievous, folding his heart impenetrable,
 zaufanie (w tym), kto nas już raz zawiódł, jest rzeczą
confidence in a person has once deceived us, thing
 bardzo niebezpieczną. (Ten, co się cieszy z dobra, jakie
 — *dangerous. He who, rejoices at the, good*
 się robi) dla drugich, jest prawie tak dobroczynnym, jak
done his equals, nearly beneficent,
 ten, kto go dopełnia. Jeśli jest bogatym, tym lepiej dla
he, who confers the benefit. If he be rich, — — for
 niego. Jeśli jest nieszczęśliwym, tym gorzej dla niego.
him. — — unhappy, — — — —

O L I C Z B A C H.

Imiona liczbowe główne.

One, jeden, jedna.*Two*, dwa, dwie.*Three*, trzy,*Four*, cztery.*Five*, pięć.*Six*, sześć.*Seven*, siedm.*Eight*, ośm.*Nine*, dziewięć.*Ten*, dziesięć.*Eleven*, jedenaście.*Twelve*, dwanaście.*Thirteen*, trzynaście.*Fourteen*, czternaście.*Fifteen*, piętnaście.*Sixteen*, szesnaście.*Seventeen*, siedmnaście.*Eigtheen*, osmnaście.*Nineteen*, dziewiętnaście.*Twenty*, dwadzieścia.*Twenty one*, dwadzieścia jeden.*Twenty two*, dwadzieścia dwa.*Thirty*, trzydzieści.*Forty* czterdzieści*Fifty*, pięćdziesiąt.*Sixty*, sześćdziesiąt.*Seventy*, siedmdziesiąt.*Eighty*, osmdziesiąt.*Ninety*, dziewięćdziesiąt.*Ninety one*, dziewięćdziesiąt jeden.*A hundred*, sto.¹⁾*Two hundred*, dwieście.*A Thousand*, tysiąc.*Two Thousand*, dwa tysiące.²⁾*A million*, milion.*Two millions*, dwa miliony. *etc*

¹⁾ *Hundred, thousand* chociaż połączone z rzeczownikiem w liczbie mnogiej zatrzymują artykuł *a*, jak np. *a hundred years*, sto lat; *a thousand persons*, tysiąc osób.

²⁾ Liczby *hundred* i *thousand*, gdy są użyte jako rzeczowniki zbior-

U w a g a. W polskim języku licząc, nie możemy powiedzieć lub napisać jeden dwadzieścia, dwa dwadzieścia i t. p., tylko dwadzieścia jeden, dwadzieścia dwa, Anglicy zaś i mówią i piszą *Twenty one*, *Twenty two*, albo też co się często bardzo zdarza, *one and Twenty*, wyjątek z tego tylko robią, pisząc lub mówiąc o jakiej dacie dnia lub roku i wówczas używają wyrażenia się przez wszystkich przyswojonego, np. Jan Napier Szkot wynalazł logarytmy w roku 1622., *John Napier a native of Scotland was the inventor of logarithms in the year One thousand six hundred and Twenty Two*.

Potrzeba ściśle uważać, że po *hundred* sto, każda liczba dodana ma przed sobą *and*, np. *a hundred and two*, sto dwa. *Once* raz, *twice* dwa razy, *three times* trzy razy, *four times* cztery razy, *if daley* dodając zawsze *times* do liczby głównej.

Imiona liczbowe porządkowe.

First pierwszy, pierwsza.

Second drugi, druga.

Third trzeci, trzecia.

Fourth czwarty, czwarta.

Fifth piąty.

Sixth szósty.

Seventh siódmy.

Eighth osmy.

Ninth dziewiąty.

Tenth dziesiąty.

Eleventh jedenasty.

Twelfth dwunasty.

Thirteenth.

Fourteenth.

Fifteenth.

Sixteenth.

Seventeenth.

Eighteenth.

Nineteenth.

Twentieth dwudziesty.

Twenty First dwudziesty pierwszy.

Twenty second dwudziesty drugi.

Thirtieth trzydziesty.

Thirty first trzydziesty pierwszy.

Fortieth czterdziesty.

Forty first czterdziesty pierwszy.

Fiftieth pięćdziesiąty.

Fifty first pięćdziesiąty pierwszy.

Sixtieth sześćdziesiąty.

Sixty first sześćdziesiąty pierwszy.

Seventieth siedemdziesiąty.

Seventy first siedemdziesiąty pierwszy.

Eightieth osiemdziesiąty.

Eighty first osiemdziesiąty pierwszy.

Ninetieth dziewięćdziesiąty.

Ninety first dziewięćdziesiąty pierwszy.

Hundredth setny.

Thousandth tysięczny.

First popierwsze, *secondly* podrugie, *Thirdly* potrzebie, *Fourthly* poczwarte, i tak następnie zawsze dodając *ly* do liczby porządkowej.

rowe, przybierają s w liczbie mnogiej, np *so many hundreds of men*, tyle set ludzi; *so many thousands of women*, tyle tysięcy kobiet.

Liczby porządkowe biorą artykuł *the*, np. *Book the first*, księga pierwsza. *Chapter the second*, rozdział drugi.

Po imionach osób panujących, papieży, używa się liczb porządkowych, a nie głównych, np. *George the Third*, Jerzy III.; *Lewis the Fourteenth*, Ludwik XIV.

Mówiąc o dniach miesiąca, używa się także liczb porządkowych, np. *He died the fourth* albo *on the fourth of november*, on umarł czwartego Listopada.

Gdy pierwszy, pierwsza, ostatni, ostatnia, bądź w liczbie pojedynczej, bądź w mnogiej, mają stosunek z zdaniem poprzedniczém, zamiast pierwszy, pierwsza, używa się *former*, a zamiast ostatni, ostatnia, *latter*, np. Cnoty, które Persowie starali się wpajać, były prawda i dobroć, wstrzemięźliwość i posłuszeństwo: dwie pierwsze robią nas podobnemi bogom; dwie drugie są potrzebne do utrzymania porządku. *The virtues which the Persians carefully inspired, were truth and goodness, sobriety and obedience; the two former make us resemble the gods; the two latter are necessary for the preservation of order.*

Liczby podzielne.

The half połowa, *the third* lub *third part* trzecia część, *the fourth* lub *the fourth part*, czwarta część; tak następnie używając zawsze liczby porządkowej samej, lub też dodając do niej *part*¹⁾.

Ażeby powiedzieć obadwa, obiedwie, Angliey używają liczby *both*, np. widziałem ich obudwu, *I saw them both*; ażeby powiedzieć troje, czworo, mówi się *all three*, *all four*. Dwa a dwa, dwa i dwa oddaje się przez *two by two*, lub *two and two*.

Liczby mnożne.

Double podwójny, *treble* potrójny, *fourfold* poczwór-

---

1) Dwie trzecie. Trzy czwarte wyraża się u Anglików przez *two thirds*, *three fourths*.

ny, dalsze formują się wszystkie za dodaniem *fold* do liczby głównej.

Ćwiczenie XIV.

Zygmunt trzeci był opiekunem umiejętności. Gościnność
Sigismund was protector learning. Hospitality
 jest najpierwszym z obowiązków człowieka. Wisła jest
is duty Vistula

dłuższa jak Tamiza, ale ta ostatnia jest szersza i głębsza
long Thames, wide deep

jak pierwsza. Gdy Mahomet zdobył Konstantynopol w 1453

When Mahomet took Constantinople

wszyscy Grecy trudniący się sztukami, (schronili się) do

all Greek cultivated art took refuge in

Włoch. Sofokles i Euripides dwaj sławni (poeci tragiczni)

Italy. Sophocles Euripides famous tragedians

byli obadwaj Ateńczykami. Gry, które Tytus dał pewnego

were Athenian. Game that gave

razu ludowi Rzymskiemu kosztowały go 40 milionów.

people Roman cost him

Jerzy trzeci był koronowany w opactwie Westmińskiego

George was crowned at Abbey Westminster

22. Września 1761. roku. Księżyc, który jest towarzyszem

September Moon which is a satellite

ziemi, obraca się (około niej) w 27 dniach, 7 godzinach

to the earth revolves round it in day, hour

i 43 minutach, nie dogania jednak słońca jak w 29 dni 12 go-

minute, overtake but sun in less than

dzień i 44 minutach. Herodot nam opowiada o starożytnych

Herodotus tells us ancient

Persach, że od pięciu aż do dwudziestu lat nie uczyli

Persian that from to year they instructed

swoje dzieci tylko trzech rzeczy: kierować koniem, u-

their child only thing: manage horse, to

mieć użyć, łuku, i mówić prawdę. Cezar w mniej jak

make use bow and to speak truth Caesar in

dziewięć lat, gdy dowodził w Gallii, wziął więcéj jak
year when he commanded Gaul took
 800 miast, pobił 300 narodów, toczył różnemi razami
city, subdued nations, fought at several
 (walną bitwę) przeciwko trzem milion nieprzyjaciół,
pitch'd battles against enemy,
 zarąbał w kawalki jeden milion, a jeden milion wziął
cut in pieces and took million
 jeńców.
prisoner.

O Zaimkach Osobistych.

Pierwsza Osoba.

Liczba pojedyncza.

N. *J.*, ja
 G. *Of me*, o mnie
 D. *To me*, do mnie
 Ac. *Me* *ia* albo *mną*
 A. *From me*, odemnie

Liczba mnoga.

We, my
Of us, o nas.
To us, do nas
Us, my.
From us, od nas.

Druga Osoba.

N. *Thou*, Ty
 G. *Of Thee*, o Tobie
 D. *To Thee*, do Ciebie
 Ac. *Thee*, Tobie
 A. *From Thee*, od Ciebie.

I ye, you, Wy
of you, o was
To you, do was
you wy
From you, od was

Trzecia Osoba.

Rodzaj męski.

Pojedyncza

N. *He*, on
 G. *Of him* o nim
 D. *To him*, do niego lub jemu
 Ac. *Him*, on
 A. *From him*, od niego lub zniego

Mnoga,

They, oni,
Of Them, o nich,
To them, im lub do nich.
Them, oni
From them, od nich lub z nich.

Rodzaj żeński.

N. *She*, ona
 G. *Of her*, o niej
 D. *To her*, do niej lub jój,
 Ac. *Her*, ona
 A. *From her*, od niej lub zniej.

Liczba mnoga jest też sama co
 i wrodzaju męskim.

Rodzaj nijaki.

N. *It* to.G. *Of it*, o tym.D. *To it*, do tego.Ac. *It*, to.A. *From it*, od tego.Liczba mnoga też sama co
i w obudwu poprzednich ro-
dzajach.

Zaimek *it* jest używany nietylko w rodzaju nijakim przy rzeczach nieżyjących, jak np. *here is a good book, read it*, oto jest dobra książka, czytaj ją, ale też używa się, mówiąc o dziecku, np. *Don't awake the child, it is fast asleep*, nie budź dziecka, ono śpi mocno; właściwie jednak zaimek ten powinien być tylko użyty, gdy jest mowa o zwierzętach lub rzeczach nieżyjących.

Gdy jest mowa w języku angielskim o okręcie lub księżycu, zawsze się używa zaimka rodzaju żeńskiego *she*, np. *She is the best sailer in the fleet*, on jest najszybszym stakiem we flocie; *She shines beautifully*, on świeci pięknie.

Zaimki złożone są, *myself* ja sam, *thyself* ty sam, *himself* on sam, *herself* ona sama, *itself* ono samo lub to samo, *ourselves* my sami, *yourselves* wy sami¹⁾ *themselves* oni sami lub one same; wszystkie te zaimki złożone odmieniają się tak, jak i pojedyncze z przyimkami *of, to, from*. Chcąc powiedzieć dobitniej, mówi się, *my own self, thy own self*, np. *I did it my own self*, ja to sam zrobiłem, to jest, nikt inny, tylko ja.

Zaimek to samo, *it self, i self* sam, używają się podobnie z przyimkami *of, to, from*.

Ćwiczenie X.

Falsz jest niecny sam w sobie. Panie (czy zadowolnione *Falsehood odious in Ladies are you glad* jesteście) zwiędzenia nowój sztuki. Ja niewolnik! ja zro-
to have seen new piece. — slave! born

1) Gdy się mówi do jednej osoby, używa się *yourself* ty sam, lub z francuskiego wy sami.

dzony do dowodzenia. Niestety! (nie jest to jak tylko)
to command. Alas! it is but
 za nadto prawdziwym), że nim jestem. Ty i ja sądziemy,
too true, believe,
 że szczęście tego świata zależy na dopełnianiu powin-
happiness this world consists in fulfilling duty
 ności, (które nam są przepisane.) Anglia winna swe
prescribed to us. England owes her
 bogactwo opiece, jaką daje swemu handlowi. Cnota
riches encouragement, that gives her commerce. Virtue
 ma sama w sobie wszystko, (co ją) może czynić miłą.
has in all, that can make lovely.
 Powiedz mi z kim ty przestajesz, a ja ci powiem kto ty
Tell with whom goest, will tell who
 jesteś? Żli ludzie niemogą znieść widoku cnoty. Ona ich
art? Wicked cannot bear sight
 potępia — oni (się rozjątrzają i rozdrażniają) przeciwko
condemns are exasperated and irritated against
 niej. Człowiek, który jest zawsze zadowolnionym z siebie,
Man who is always satisfied with
 jest rzadko z innych. Najprędszy środek aby być oszu-
is seldom with other. Readiest way to be
 kany, jest sądzić się przenikliwszym nad drugich. Czło-
cheated is to believe cunning other people.
 wiek próżniak jest ciężarem samemu sobie; godziny mu
slothful a burden hour hang
 ciężą na głowie; (bawi się) a nie wie co robić. Ludzie
heavy on his head; loiters and knows not what to do. Man
 są zazwyczaj tak sprawiedliwemi względem cnoty, że ją
commonly so just to that
 chwają w innych (nawet wtenczas) gdy jéj sami nie
praise other even when do
 wypełniają. Bydź za nadto niezadowolnionym z siebie,
not practise it. To be too much dissatisfied with
 jest słabością; być za nadto zadowolnionym z siebie,
weakness; to be too well satisfied with

jest głupstwem. Adonis był (młody człowiek) nadwyzczajnief
folly. Adonis was youth extraordinary
 piękności. Wenus kochała go szalenie. Jednakowoż miała
beauty. Venus loved passionately. However had
 nieszczęście widzieć go zabitego przez dzika; ale go
unhappiness to see killed by wild boar; but
 przemieniła w mak. Bóg powiedział, będziesz kochać
changed into an anemone. God has said, shall love
 twoich nieprzyjaciół, będziesz błogosławić tych, którzy
your enemy, bless those, that
 cię przeklinają, będziesz (dobrze czynić) tym, którzy
curse, do good to those that
 cię prześladowają, i modlić się będziesz za tych, którzy
persecute, pray for those who
 cię obgadują.
stander.

O Zaimkach dzierzawczych.

Zaimki dzierzawcze łączne.

My, mój, moja, moje.

Thy, twój, twoja, twoje.

His, jego.

Her, jej.

Its, jego w rodzaju nijakim.

Our, nasz, nasze.

Your, wasz, wasze.

Their, ich.

Te zaimki noszą nazwisko dzierzawczych łącznych dla tego, że się zawsze łączą z imieniem, np. *My father*, mój ojciec, *My sister*, moja siostra, *thy brother*, twój brat, *his* albo *her daughters*, jego lub jej córki.

Zaimki dzierzawcze względne.

Mine, mój, moja, moje; liczba mnoga także moje.

Thine, twój, twoja, twoje, — — — twoje¹⁾.

His, jego.

Hers, jej.

Its, jego, w. r. n.

Ours nasz, we wszystkich trzech rodzajach i liczbie mnogiej.

1) *Mine* i *thine* używa się czasem zamiast *my* i *thy* przed imionami zaczynającymi się od samogłoski lub też *h* niemego, np. *mine ears* moje uszy *thine honour* twój honor.

Yours wasz, w wszystkich trzech rodzajach i liczbie mnogiej.
Theirs ich, — — — — —

Te zaimki nazywają się dla tego dzierzawcze względne, ponieważ się odnoszą do imienia wyrażonego poprzednio, jak np. *your opinion and mine* twoja i moja opinia, *my book and yours* moja i twoja książka.

U w a g i.

Zaimki dzierzawcze tak łączne jak względne, odmieniają się z przyimkami *of*, *to*, *from*. Potrzeba uważać, że zaimki *his*, *her*, *hers*, powinny się zawsze zgadzać z osobą posiadającą, czyli z osobą, do której rzecz lub co innego należy a nie rzeczą posiadaną; i tak, gdy się mówi o jakiej rzeczy lub czém inném, należącym do człowieka, potrzeba użyć zaimka *his*; o rzeczy zaś należącej do kobiety, używa się *hers* lub *her*, stósownie jak potrzeba, czy to łącznego lub téż względnego zaimka, np. ojciec kocha swoją córkę, matka swego syna, *The father loves his daughter, and the mother her son*. Ażeby dobrze zrozumieć tę różnicę potrzeba tylko uważać, że *his* znaczy jego, a *her* lub *hers* jój.

Mówiąc w ogólności, zaimek swój, swoja, swoje, wyraża się w angielskim przez *one's* np. Roztropnym jest mieć dwa sznury do swego łuku *it is prudent to have two strings to one's bow*. Gdy w języku polskim używamy zaimków osobistych do wyrażenia posiadania czego, jak np. ten dom jest twój, jego, jój, w języku angielskim zmienia się toż zdanie przez zaimki dzierzawcze i mówi się *This house is your's his, hers*, co do słownie tłumaczy się, ten dom jest wasz, jego, jój; jeżeli zaś jest imie zamiast zaimka osobistego, naówczas dodaje się *'s* z apostrofem do imienia, np. *This garden is Peter's*, ten ogród jest Piotra.

Czasem zaimki *mine*, *thine*, *his*, *hers*, kładą się przed trybem bezokolicznym dla oznaczenia obowiązku, interessu lub losu osoby, o której jest mowa, np. *It is hers to*

be faithless, it is mine to be constant, jéj jest rzeczą być niewierną, moją zaś stałym, czyli być stałym.

Dla nadania więcej wyrazitości zaimkom dzierzawczym *my, thy, his, her, our, your, their*, dodaje się czasem *own*, czasem téż dla odjęcia im dwuznaczności, np. *I love him as my, own brother*, kocham go jak własnego brata.

Zaimek *its* używanym jest do rzeczy nieruchomych i istot nieobdarzonych rozumem, gdy rodzaj nie jest wymieniony, jak np. *The town and its adjacent Country*, miasto i przyległe mu okolice. *The snake and its hissings*, wąż i jego syczenia. Ale jeśli się przedstawia rzeczy nieruchome lub téż wspomniane istoty bezrozumne za rzeczy żyjące i posiadające instynkt, potrzeba używać zaimków *his, her, hers*, stósownie jak sobie je wyobrażamy w rodzaju męskim lub żeńskim.

Gdy się mówi o jakiej części ciała, albo władzy duszy, używa się w języku angielskim zaimków dzierzawczych, np. *you hurt my finger*, kaleczysz mi palec. *She has lost her wits*, ona utraciła zmysły, t. j., jak gdybyśmy mówili: kaleczysz mój palec, ona utraciła swoje zmysły.

Mówiąc do rodziców lub przyjaciół, my Polacy używamy zaimku mój, moja, moje, np. Jak się masz mój przyjacielu? Bądźcie zdrowe moje dzieci. Moja siostrze, pójdź tutaj. *How do you do friend? Farewell children. Sister come here.*

Ażeby powiedzieć jeden z moich rodaków, dwaj z jego przyjaciół, Anglicy często mówią *a countryman of mine, two friends of his*, to jest, używając *of* przed zaimkiem dzierzawczym.

Anglicy nie powtarzają tego samego zaimka dzierzawczego przed imionami, gdy ich jest kilka po sobie następujących, np. *My brother, Wife and sisters are in the Country*, mój brat, żona i siostry są na wsi. *He has lost his estate, friends and reputation*, on postradał swoje dobra, przyjaciół i opinią.

Ćwiczenie XII.

Matka karmiąca swoje dziecię, jest podwójnie jego
Mother that suckles child, is doubly
matką. Każdy stan ma swoje przyjemności i swoje troski.
mother. Every state has advantage trouble.
Główny rozsądek człowieka składa się z poznania swoich
Chief wisdom consists in knowing
błędów. Serce człowieka zazdrosnego zamienia się w żółć
folly. Heart envious man gall
i gorycz, jego język wypuszcza truciznę, szczęście
and bitterness, tongue spittleth venom, success
jego sąsiada zakłóca jego pokój. Platon wypędził muzykę
neighbour breaks rest. Plato banished music
z swęj rzeczypospolitęj. Sprawiedliwość wznosi swój
out of commonwealth. Justice raises
głos, lecz jęj (trudno być słyszana pomiędzy) tłumem
voice but has much a do to be heard amidst tumult
namiętności. Wszystkie dzieła natury zasługują na nasze
passions. All work nature deserve
podziwienie. Gdy tylko nam los przestaje sprzyjać,
admiration. When once fortune ceases to favour,
nasi przyjaciele nas opuszczają. Słowa uczciwego człowieka,
friend forsake Word man sincere,
są myślami jego serca. Człowiek próżny pogardza sądem
thought heart. vain despises judgment
innych, (przestaje na) swoim (i staje się) zawstydzonym.
other, relies on is confounded.
Mowa człowieka skromnego dodaje blasku prawdzie, a
Speech modest gives lustre truth,
jego nieufność wymawia błędy. Gaduła jest tru-
diffidence excuses error. Talkative man a
dzącym towarzystwo; ucho się morduje jego szczebiotaniem;
nuisance society; ear is sick babbling;
ilość jego słów zagłusza rozmowę. Człowiek rozsądny
torrent word overwhelms conversation. wise

Potrzeba także uważać, że gdy zaimki *whom*, *which*, *that* są w czwartym przypadku *accusative*, i gdy się umieszcza po słowie przyimki, które je powinny poprzedzać, naówczas Anglicy opuszczają bardzo często téż zaimki np. *There is the person you love*, oto jest osoba, którą kochasz, zamiast *whom* albo *that you love*.

Ćwiczenie XIII.

Ci są szczęśliwi, którzy umieją być zadowolnieni z potrzeb koniecznych do życia, a nie troszczą się o zbyteczne. Któryż jest człowiek, co się nigdy nie myli? (Co jest najlepszego) w dziele, ginie, gdy je się tłumaczy na inny język. Jest to podobnym do wyborniej essencji, której odór delikatny ulata, (gdy jest przelana) z jednego naczynia w drugie. Gdy człowiek umrze, nie myślą więcéj o nim. Ciebie to głos publiczny wzywa do tego urzędowania. Co to jest cnota? jest to stała wierność w dopełnianiu obowiązków, jakie nam rozum dyktuje. Niema wcale człowieka, któryby nie miał cnoty lub wady panującej, do której zastosowywa wszystkie swoje czynności. Są osoby, które my nienawidzimy, inne które kochamy bez wiadomości dla czego? pierwsze jest niewiadomością, drugie słabością ludzką. Moda jest tyranem, którego prawom i wymysłom musimy być posłusznymi. Są zdarzenia, w których milczenie i prostota są przekładane nad rozmowy i chępliwość. My, którzy znamy wartość czasu, powinniśmy robić z niego dobry użytek. Którą z tych dam znajdujesz najprzyjemniejszą?

<p>Ci <i>They</i>. są <i>are</i>. szczęśliwi <i>happy</i>. umieją <i>know</i>. zadowolenie <i>content</i>. potrzeb koniecznych do życia <i>necessaries of life</i>, troszczą się <i>trouble themselves</i>, o <i>about</i>, zbyteczne <i>superfluities</i> jest <i>is</i>. nigdy nie myli <i>never mistakes</i> Co <i>what</i>. najlepszego <i>most delicate</i>. w dziele <i>in work</i>. ginie <i>is lost</i>.</p>	<p>gdy go się tłumaczy <i>when it is translated</i>. na inny <i>into another</i>. język <i>language</i>. jest to <i>it is</i>, podobnym <i>like</i>. essencya wyborna <i>essence exquisite</i>. odór delikatny <i>perfume subtle</i>. ulata <i>evaporates</i>. (gdy jest przelana <i>when poured out</i>.) naczynie <i>vessel</i>. w drugie <i>into another</i> zdarzenia <i>occasions</i>. milczenie</p>
--	---

silence. prostota *simplicity*. są przekładane *are to be preferred*. rozmowy *discourse*. chętność *ostentation*. Gdy *when*. umrze *is dead*. nie myślą więcej o nim *he is no more thought*. Ciebie to *it is you*. głos publiczny *the voice public*. wzywa *appels*. do to. urzędowanie *place*. cnota *virtue*. wierność *faithful*. stała *steady*. w dopełnianiu *discharge*. obowiązków *obligations*. rozum *reason*. dyktuje *dictates*. Niema wcale *There is no*. niemiał *has not*. wady *vice*. panującej *predominant*. zastosowywa *directs*. wszystkie

all. czynności *actions*. Są *there are*. osoby *person*. nienawidzimy *hate*. inne *others*. Kochamy *love*. bez wiadomości *without knowing*. dla czego *why*. niesprawiedliwość *injustice*. drugie *other*. słabością ludzką *weakness human*. Moda *Fashion*. tyran *tyrant*. prawo *law*. wymysł *caprice*. musimy *we must* posłuszni *obey*. znamy *know*. wartość *value*. czas *time*. powinniśmy *ought*. robić *to make*. dobry *good*. użytek *use*. z tych *those*. dam *lady*. znajdujesz *do you think*. najprzyjemniejszą *amiable*.

Zaimki wskazujące.

Do przedmiotów bliskich.

Pojedyncza.

- N. *This*, ten, ta, to.
 G. *Of this*, o tym, o téj, o tym.
 D. *To this*, temu, téj, temu.
 Ac. *This*, ten, ta, to.
 A. *From this*, od tego, lub z tego, od téj, od tego.

Mnoga.

- N. *These*, ci, te, te.
 G. *Of these*, o tych.
 D. *To these*, tym.
 Ac. *These*, ci, te, te.
 A. *From these*, z tych lub od tych.

Dla przedmiotów oddalonych.

- N. *That*, tamten, tamta, tamto.
 G. *Of that*, o tamtym, éj, ym.
 D. *To that*, do tamtego, éj, go.
 Ac. *That*, jak pierwszy.
 A. *From that*, od lub z tamtego, tamtéj, go.

- Those*, tamci, tamte, tamte.
Of those, o tamtych.
To those, tamtym.
Those, jak pierwszy.
From those, od lub z tych.

Gdy zaimki wskazujące ten, ta, ci, te, mają stosunki z osobami i gdy po nich następują względne kto, która, zamieniają się w języku angielskim na zaimki osobiste, *he, she, they, of him, of her*, np. *He who betrays his friend, is unworthy of friendship*, ten, kto zdradza

przyjaciela, niegodnym jest przyjaźni. *She whom you love is a charming, young Lady*, ta, którą kochasz, jest zachwycająca.

Ten kto, ta kto, *ci wo* wyraża się w języku angielskim przez *he who, she who, they who*, np. *He who idolizes himself, is a tyrant to others*, ten, kto się sam uwielbia, jest tyranem dla drugich.

Czasem w języku angielskim dodaje się zaimki wskazujące do dzierzawczych, np. *this my book*, albo *this book of mine* ta moja książka.

Potrzeba uważać, że w języku angielskim zaimek wskazujący nie powtarza się przed każdym imieniem tak jak w polskim, dosyć jest położyć go przed pierwszym, np. *that man woman and child*, ten człowiek, ta kobieta i to dziecko. Do uczynienia jednak podobnej wyrzutni, potrzeba, ażeby zaimek, użyty przed pierwszym imieniem, był stosowny i dla następujących, ponieważ, gdybyśmy chcieli powiedzieć, ten człowiek i te kobiety w angielskim nie można się wyrazić *that man and women*, ale potrzeba użyć *that man and those women*.

Ćwiczenie XIV.

Ten, kto może powściągać swoje namiętności, jest bardzo szczęśliwym. Zadowlolenie, jakie się otrzymuje z zemsty (nte trwa jak) chwilę; ale to, które się otrzymuje z pobłazania, jest wiecznym. Kto jest za nadto pobłazającym dla siebie samego, ma zwyczajnie za mało grzeczności dla drugich. Postaw się zawsze w miejscu tego, komu chcesz wyrządzić obelgę, a nigdy go nie obrazisz. Ci, którzy pogardzają naukami, są bardziej pogardy godnymi, aniżeli zwierzęta, których niewiedomość jest wypływem ich natury. Szczęśliwi ci, którzy lubią czytać, znudzenie jakie pożera innych (nawet wśród) uciech, jest nieznanym tym, którzy umieją zająć się czytaniem. My (zawsze lubimy) tych, którzy nas chwala, ale (niezawsze lubimy) tych, których my chwalemy. Ci

się mylą, którzy sądzą, że szczęście składa się z bogactw. Dworzanie (nie dają nic) tym, którzy potrzebują wszystkiego, a dają wszystko tym, którzy nie mają żadnej potrzeby.

Może *can*, powściągać *moderate*, swoje *his*, namiętności *passions*, szczęśliwy *happy*, zadowolnienie *satisfaction*, się otrzymuje *is drawn*, z zemsty *revenge*, (trwa *lasts*, jak *but*), chwilę *moment*, ale *but*, pobożanie *clemency*, wiecznym *everlasting*, za nadto *too*, pobożającym *indulgent*, dla *to*, ma *has*, zwyczajnie *generally*, za mało *but little*, grzeczności *complaisance*, dla *for*, drugich *other*. Postaw się *put yourself*, zawsze *always*, w *in*, miejscu *place*, chcesz *would*, wyrządzić *do*, obelgę *injury*, nigdy go nieobrazisz *will never offend him*, pogardzają *despise*, naukami *learning*, pogardy godnymi *despicable*, zwierzęta *beast*, niewiadomość

ignorance, wypływem *consequence*. Szczęśliwi *happy*, lubią *love*, czytać *to read*, znużenie *disquiet*, pożera *preys*, innych *upon others*, (nawet wśród *even in the midst*) uciech *pleasure*, nieznane *unknown*, umieją *can*, zająć się *occupy*, czytaniem *reading*, (zawsze lubiemy) *always love*, chwałą *admire*, (nie zawsze lubiemy *do not always love*.) chwalemy *admire*, się mylą *are mistaken*, sądzą *think*, że *that*, szczęście *happiness*, składa się *consists*, z bogactw *in riches*. Dworzanie *Courtier*, (nie dają nic *give nothing*), potrzebują *are in want*, wszystkiego *of every thing*, dają *give*, niemają *stand in need*, żadnej potrzeby *nothing*.

O zaimkach nieokreślonych czyli niepewnych.

One, ktoś, ktokolwiek.
Any, jaki bądź, cokolwiek.
Many, *Several*, wiele¹⁾.
Every, każdy, a, e²⁾.
Every body, *every one*, każdy.
Some one, ktoś³⁾.

Some { *people*
           folks
           men
           ones } niektórzy.

Other, inny, a, e, *others*, inni.
The same, ten sam, a, o, same.
All wszystek, a, o, wszyscy.
The whole, wszystko, *every thing* wszystko.
Whoever)ktokolwiek, ktokol-
Whosoever) wiek bądź.
What &c.

¹⁾ *Many* oznacza liczbę niepewną i ogólną, *Several* liczbę daleko pewniejszą.

²⁾ *Every* nie używa się jak tylko w liczbie pojedynczej.

³⁾ Jedni i drudzy wyrażają się w języku angielskim przez *some* i *others*, w zdaniach następującem i innych podobnych, np. *Some are rich others are poor*, jedni są bogaci, drudzy ubodzy.

<i>whatsoever</i> }	jakiby był, jaki- kolwiek.	<i>Either</i> , jeden albo drugi, je- dni albo drudzy.
<i>whichever</i> }		
<i>Each</i> , każdy.		<i>Neither</i> , ani jeden, ani drugi, żaden.
<i>Each other</i> , jeden drugiemu, je- dna drugiej.		<i>None</i> , żaden, a, e.
<i>One another</i> , dito dito		<i>Nobody</i> , <i>No one</i> , <i>Not one</i> , <i>Never a one</i> , <i>Not any</i> , } nikt, ani jeden, nigdy, żaden.
<i>Such</i> , taki, taka, takie.		
<i>Both</i> , obadwa, obiedwie, je- den i drugi.		

U w a g i.

Każdy, każda użyte przed imieniem, znajdującem się w liczbie pojedynczej i gdy toż nie przybiera artykułu, wyraża się w języku angielskim przez *every*, np. każdy człowiek podpada krytyce, *every man is liable to censure*. Gdy po każdy, każda, wszyscy, używa się w angielskim artykułu, natenczas zamieniamy *every* na *all*, dodając artykuł lub nie, to jest, stosownie do imienia następującego, wziętego w znaczeniu ogólném lub téż ograniczoném, np. *These are all the friends I have*, to są moi wszyscy przyjaciele których posiadam. *All men are subject to death*, wszyscy ludzie są podlegli śmierci.

My wszyscy, wy wszyscy, oni wszyscy wyraża się po angielsku *all of us*, *all of you* *all of them*. Jeżeli *all* stosuje się do rzeczy, mającej części a która jest uważana w swój całości, zamienia się na *whole* z artykułem pewnym *the* albo *of the*, np. *the whole world*, cały świat, *the whole sum*, cała summa. *All* przybiera także czasem znaczenie zupełnie, wówczas potrzeba go w angielskim wyrażać przez *wholly*, *entirely*, *quite*, np. *I am wholly yours*, jestem zupełnie dla ciebie. *He is entirely devoted to your service*, on jest zupełnie oddany twój usłudze.

Niektórzy, niektóre, wyraża się przez *some*, w zapytaniach jednakże i przy partykule warunkowej, zamiast *some* używa się *any*, np. *Is there any hope?* Jestże jaka nadzieja? *If you have anything to say*, jeśli masz co do powiedzenia?

Jakkolwiek użyte przed przymiotnikiem lub imiesłowem przeszłym, wyraża się w angielskim przez *however* albo *howsoever*

np. *However rich he may be, he is very fond of money*, jakkolwiek on jest bogatym, lubi bardzo pieniądze, albo też można powiedzieć *How rich soever he may be etc.* —

Zaimki *co mi*, w czém, wyrażają się w Angielskiem przez *what* naówczas, gdy nie mają stosunku z zdaniem poprzedniém a przez *which*, gdy mają taki stosunek np. *What pleases me is your good temper* co mi się podoba, to twoja łagodność. *What you told me is true* coś mi powiedział jest prawdą. *Tell me in what I can serve you* powiedz mi w czém ci mogę służyć *He often speaks ill of absent people which is unworthy of an honest man.* On często źle mówi o nieobecnych, co jest niegodnym uczciwego człowieka.

Gdy zaimek *każdy*, nie znajduje się przed drugim przypadkiem, wyraża się więzku angielskim przez *every one* lub *every body*; gdy zaś po nim tenże następuje lub następować może, wyraża się przez *each*, np. *każdy ma swoje błędy*, *Every one* lub *Every body has his faults*. Każdy z tych obrazów jest kosztowny. *Each of those pictures is valuable.*

Ćwiczenie XV.

Ani jeden, ani drugi nie zrobili swój powinności. I jeden i drugi opowiadają też samą rzecz, chociaż ani jeden ani drugi (niemyśla, ażeby to było prawdą). Co jest sprawiedliwém jest uczciwém, i znowu, co jest uczciwém jest sprawiedliwém. Marnotrawca jest zawsze biednym jakiegokolwiek by miał bogactwa. Bądź czém się bydziesz zdajesz, a zdawaj się bydziesz czém jesteś. Kto jest istotnie uczciwym i wspaniałomyślnym, ma zawsze pociechę (będąc prześladowanym,) wiedzieć, że jest wyższym nad tych, co go krzywdzą, przebacząc im. (Niema wcale) człowieka jakiegokolwiek bądź zasłużonego ażeby się bardzo nie zmartwił, gdyby to wszystko wiedział, co o nim myślą. Cnota w nieszczęściu sprowadza na siebie szacunek, a nikczemność jakiegokolwiek by była szczęśliwą (nie sprowadza na siebie, jak tylko) pogardę. —

Sprawiedliwość zawiera w sobie wszystkie inne cnoty. Parys (niechciał oddać) Heleny jój mężowi, poczem ogłoszono wojnę,

która trwała dziesięć lat. Dla największej części ludzi nie-szczęścia drugich nie są jak snem. Ateńczycy pobili po kilka razy króla perskiego i na morzu i na lądzie. Arystyppus będąc pewnego dnia zapytany, w czym się różni człowiek zdalny od głupca, odpowiedział, „(niech obadwa będą wysłani) z kraju, a (zobaczycie) różnicę.“ (Pewien książę) (będąc chwalonym) z wielu cnót, których nie posiadał, rzekł: „uczynię wszystko, co tylko będę mógł, ażeby was wstrzymać (od kłamstwa).“ Ktoś zapytał Arystyppa, coby go filozofia nauczyła? „Żyć dobrze z każdym,“ odpowiedział.

Nie zrobili *has made*, swój *his*, powinności *duty*, opowiadają *relate*, też samą *same*, rzecz *story*, chociaż *though*, (niemyśla ażeby to było prawdą *believe it to be true*), sprawiedliwym *just*, uczciwym *honest*, znowu *again*, marnotrawca *spendthrift*, zawsze *always*, biednym *poor*, by miał *he may have*, bogactwa *riches*. Bądź *be*, zdawać się *appear*, jesteś *are*, istotnie *really*, uczciwym *brave*, wspaniałomyślnym *generous*, ma *has*, zawsze *always*, pociechę *consolation*, prześladowanym *oppressed*, wiedzieć *to know*, że *that*, wyższym *superior*, krzywdzą *injure*, przebacząc *forgiving*, (niema wcale *there is no*) zasłużonego *merit*, ażeby się *would*, *not be*, bardzo nie żałował *very sorry*, gdyby *if*, wiedział *knew*, o nim *is*, myślał *thought*. Cnota *virtue*, w nieszczęściu, *in misfortune*, sprowadza *attracts*, szacunek *respect*, niekczemność *baseness*, szczęśliwą *successful*, (nie sprowadza na siebie jak tylko *attracts*

only) pogardę *contempt*, sprawiedliwość *justice*. Zawiera w sobie *comprehends*. Parys *Paris*, (niechciał oddać *refused to restore*). Heleny *Helen*, mężowi *husband*, poczem *upon*, ogłoszono *was proclaimed*, wojna *war*, która *which*, trwała *lasted*, lat *year*. Dla *to*, największej *most*, nieszczęście drugich *misfortune* (nie są *are but*) snem *dream*. Ateńczyk *Athenian*, po kilka razy *more than once*, pobili *defeated*, króla *king*, perskiego *Persia*, Arystyppus *Aristippus*, będąc *being*, pewnego *one*, dnia *day*. Zapytany *asked*, w czym *in* zdalny *able*, różni się *differed*, głupca *blockhead*, odpowiedział *said*, (niech obadwa będą wysłani *let them be sent*), z *out* kraju *country*, (zobaczycie *you will see*) różnicę *difference*. Pewien książę *a Prince*), będąc chwalonym *being, praised*, z *for*, których nie posiadał *did not possess*, uczynię *will do*, będę mógł *can*, wstrzymać *prevent*, (od kłamstwa *from telling an untruth*), zapytał

asking. rzekł *said*, go filozofia
nauczyła *he had learned by*
philosophy. Życ *to live*, dobrze

amicably, z *with*, odpowiedział.
answered.

O słowach posiłkowych.

Anglicy tak jak my Polacy mają dwa słowa posiłkowe, to jest, mieć *to have*, i być *to be*. Odmieniają się one w sposób następujący:

Czasowanie słowa posiłkowego mieć *to have*.

Tryb oznajmujący. Czas teraźniejszy.

Pojedyncza.

Mnoga.

I have, mam.

We have, mamy.

Thou hast, masz.

You have, macie.

He has, ma (on).

They have, oni lub one mają.

She has, ma (ona).

Czas niedokony i czas przeszły.

I had, miałem.

We had, mieliśmy.

Thou hadst, miałeś.

You had, mieliście.

He or she had, on lub ona
miała.

They had, oni lub one miały.

Czas przyszły.

I shall have, będę miał.

I will have, będę miał.

Thou shalt have, będziesz miał.

Thou wilt have, będziesz miał.

He shall have, będzie miał.

He will have, będzie miał.

We shall have, będziemy mieli.

We will have, będziemy mieli.

You shall have, będziecie mieli.

You will have, będziecie mieli.

They shall have, będą mieli.

They will have, będą mieli.

Tryb rozkazujący.

Let me have, niech mam.

Have miéj.

Let him have, niech on ma.

Let her have, niech ona ma.

Let us have, miejmy.

Have, miejcie.

Let them have, niech oni mają.

Czas teraźniejszy.

that I may have, abym miał.

„ *thou mayest have*, abyś miał.

„ *he may have*, aby miał.

„ *we may have*, abyśmy mieli

Czas niedokony.

I might have, abym miał.

thou mightest have, abyś miał.

He might have, aby miał.

we might have, abyśmy mieli.

That you may have, abyście mieli. | you might have, abyście mieli
, they may have, aby mieli. | they might have, aby mieli.

Tryb bezokoliczny.

Czas terażniejszy, *to have, mieć.*

Imiesłów terażniejszy, *having, mając.*

Imiesłów przeszły, *had, miawszy.*

Czas niedokonany trybu łączącego czasuje się z słowami *could, would, should*, tak samo jak z *might*. Do wytłumaczenia dostatecznego słów *shall, will, may, might, could, would, should*, odsyłam uczących się do konjugacji słowa regularnego *to call* wołać.

Czasowanie słowa posiłkowego *To be* bydź.

Tryb oznajmujący.

Czas terażniejszy.

I am, jestem.

Thou art, jesteś.

He is, jest.

We are, jesteśmy.

You are, jesteście.

They are, są.

Czas niedok. i przeszły.

I was, byłem.

Thou wast, byłeś.

He was, był.

We were, byliśmy.

You were, byliście.

They were, byli.

Czas przyszły.

I shall be, będę.

Thou shalt be, będziesz.

He shall be, będzie.

We shall be, będziemy.

You shall be, będziecie.

They shall be, będą.

I will be, będę.

Thou wilt be, będziesz.

He will be.

We will be.

You will be.

They will be.

Tryb rozkazujący.

Let me be, niech będę.

Be, bądź.

Let him be, niech on będzie.

Let us be, bądźmy.

Be, bądźcie.

Let them be, niech będą.

NB. Na stronnicy 48. od dołu Czas terażniejszy i Czas niedokonany są od Trybu łączącego.

T r y b ł ą c z ą c y .

Czas terażniejszy.

That, I may be, abym był.
 — *thou mayest be*, abys był.
he may be, aby był.
we may be, abyśmy byli.
you may be, abyście byli.
they may be, aby byli.

Czas niedokonany.

I might be, abym był
Thou mightest be, abys był.
He might be, aby był.
We might be, abyśmy byli.
You might be, abyście byli.
They might be, aby byli.

T r y b b e z o k o l i c z n y .

Czas terażniejszy *to be*, bydz.
 Imiesłów terażniejszy, *being*, będący.
 Imiesłów przeszły, *been*, bywszy.

I co się wyżej powiedziało o *could, would, should* etc. przy słowie posilkowém mieć, stosuje się również i do słowa być.

U w a g i

Anglicy używają słowa *to be*, po którym następuje tryb bezokoliczny naówczas, gdy mają potrzebę lub chęć uczynienia jakiej rzeczy; np. *I am to dine with him to-morrow*, mam obiadować z nim jutro.

To jest, to był gdy dotyczy rzeczy niezujących, wyraża się w Angielskiem przez *it was, it is*, jak np. *It is my book*, to jest moja książka. *It was my house*, to był mój dom.

It is, it was, używa się także, mówiąc o jakiej osobie, gdy też jest uważana jako przyczyna pewnej rzeczy, np. *It is the footman who did it*, to jest służący, który to zrobił. *It was Peter who spoke last*, to był Piotr, który mówił ostatni, lub na końcu.

W innych razach używa się najczęściej *he, she*, np. *he is a goldsmith*, on jest złotnik. *She is a milliner*, ona jest modniarka.

W liczbie mnogiej używa się *they, these, those* np. *They are very honest people*, oni są uczciwymi ludźmi. *These* albo *those are my reasons*, te są moje przyczyny.

Oto jest, oto są, oto był, oto była, wyraża się przez *there is, there was*, gdy imiona są użyte w liczbie pojedynczej, a *there are, there were*, gdy w liczbie mnogiej, np. *There is a man*, oto jest człowiek. *There are men*, oto są ludzie.

There was a lady, oto była dama. *There were ladies*, oto były damy.

Gdy po *there is, there was* następuje tryb bezokoliczny; *to be*, znaczy w polskim ma być np. *There is to be a ball to night*, ma być bal dziś wieczór.

Gdy się mówi o rzeczy zdarzonej w czasie, który już dawno upłynął. Anglicy się wyrażają w ten sposób: *I saw him two days ago* dwa dni temu, jak go widziałem. *That happened ten years ago*, dziesięć lat temu, jak się to zdarzyło. Słowo *ago* znaczy przeszło, upłynęło *past*.

Gdy jest używa się do oznaczenia odległości z jednego miejsca do drugiego, wyraża się w języku angielskim w następujący sposób: np. jak daleko jest z Warszawy do Poznania? *How far is it from Warsaw to Posen?* Cztérdzieści cztery prawie mil, *Almost forty four miles*.

Ćwiczenie XVI.

Państwo florentyńskie używało spokojności i obfitości pod panowaniem Medycys. Toskanija była naówczas we Włoszech, co Ateny były w Grecyi. Bogactwa i ubóstwo mają wielki wpływ na ludzi. Pierwszy krok ku mądrości, jest znać, że jesteśmy nieświadomymi. Miej zawsze trzy rzeczy otwarte dla przyjaciela, twarz, worek i serce. Każda epoka życia ma przyjemności, które jój są właściwe i naturalne. Są osoby, które lubią książki jak meble, więcej dla pokazania się i przystrojenia domu, aniżeli dla wzbogacenia umysłu. Benzerad będąc w akademii, zabrał miejsce Furetiera, którego nie lubił; „oto miejsce rzekł, gdzie powiem (wiele głupstw.)“ Brawo, odpowiedział Furetier, („doskonale zacząłeś.“) Powiadają, że człowiek jest towarzyskiem zwierzęciem; (na téj zasadzie) to Polak jest człowiekiem wyborowym, ponieważ zdaje się być (stworzonym jedynie) dla towarzystwa.

Państwo *state*, florentyńskie *Florence*, używało *enjoyed*, spokojności *tranquillity*, obfitości *plenty*, pod *under* panowaniem *domination*, Medy-

cys *Medicis*, naówczas *then*, Włoszech *Italy*, Ateny *Athens*, w *in*. Grecyi *Greece*, Bogactwa *Wealth*, ubóstwo *poverty*, wielki *great*, wpływ *influence*.

over, ludzi *man*, krok ku *step towards*, mądrości *wisdom*, znać *to know*, że *that*, nieświadomości *ignorant*, zawsze *always*, rzeczy *things*, otwarte *open*, dla *for*, przyjaciel *friend*, twarz *countenance*, worek *purse*, serce *heart*, każda *every*, epoka *period*, życie *life*, przyjemności *pleasure*, właściwe *proper*, naturalne *natural*, osoby *person*, lubią *like to have*, książki *book*, jak *as*, meble *furniture*, dla *to*, pokazania się *set off*, przystrojenia *embellish* domu *house*, wzbogacenia *enrich* umysłu *mind*, w *in*, akademii

academy, zabrał *he there took*, miejsce *place*, nie lubił *did not like*, rzekł *said*, gdzie *where*, powiem *shall say*, (wiele głupstw *many silly things*), Brawo *bravo*, odpowiedział *answered*, (doskonale zaczęłaś *begun admirably well*), powiadają *they say*, człowiek *man*, zwierzęciem *animal*, towarzyszkiem *sociable*, (na tej zasadzie *upon this footing*) Polak a Pole, jest *is*, człowiekiem *man*, wyborowym *by way of excellence*, ponieważ *for*, zdaje się *seems*, (stworzonym jedynie *cut out for nothing*) towarzystwa *society*.

Czasowanie słowa regularnego *to call* służące za wzór do wszystkich innych słów regularnych.

Tryb oznajmujący.

Czas teraźniejszy.

I call, wołam.

Thou callest, wołasz.

He calls, woła.

We call, wołamy.

You call, wołacie.

They call, wołają.

częć formuje się przez dodanie *est*, a trzecia przez dodanie *s*.

Słowa zaś zakończone na *ch*, *sh*, *ss*, *x*, *z*, *o*, przybierają jak inne *est*, w drugiej osobie liczby pojedynczej, ale w trzeciej kończą się na *es*, np. *I beseech* błagam, *he beseeches* błaga; *I push* popycham, *he pushes* popycha. *I pass* przechodzę, *he passes* przechodzi. *I fix* oznaczam, *he fixes* oznacza. *I buzz* brzęczę, *he buzzes* brzęczy. *I go* idę, *he goes* idzie.

Słowa zakończone na *e*, jak *to love* kochać, *to live* żyć, przybierają w drugiej osobie *st*, a *s* w trzeciej, np. *I love*, *thou lovest*, *he loves*.

Wytłomaczenie.

Ten sposób czasowania czasu teraźniejszego wyraża prostą czynność.

Gdy słowo jest zakończone na spółgłoskę lub przez literę *w*, druga osoba liczby pojedynczej

W słowach zakończonych na *y* poprzedzonych jedną lub kilku spółgłoskami, toż *y* dla zformowania drugiej osoby zamienia się na *est*, a do trzeciej na *ies*, np. *I cry* płaczę, *Thou criest* płaczesz, *he cries* płacze. Jeżeli zaś *y* jest poprzedzone samogłoską, natenczas do zformowania drugiej osoby dodaje się *est*, a do trzeciej samo *s*, ma się rozumieć w liczbie pojedynczej w obu dwu razach, np. *I say* mówię, *thou sayest* mówisz, *he says* mówi.

Zakończenia trzeciej osoby liczby pojedynczej na *th* i *eth*, jak np. *he hath*, *he speaketh* on ma, on mówi, nie mają miejsca i nie są używane, jak tylko w stylu powaznym i szlachetnym.

I do call, wołam.

Thou dost call.

He does call.

We do call.

You do call.

They do call.

I am calling, wołam.

Thou art calling.

He is calling.

We are calling.

You are calling.

They are calling.

Niedokonany.

I was calling, wołałem.

Thou wast calling, wołałeś.

He was calling, wołał.

We were calling, wołaliśmy.

You were calling, wołaliście.

They were calling, wołali.

Czas niedokonany i przeszły.

I called wołałem.

Thou calledst, wołałeś.

He called, wołał.

Tego sposobu czasowania używa się, gdy chcemy utrzymać to, co dowodziemy z większą mocą. — Wyjmują się od tego zdania pytające i przeczące, gdzie *do* nie jest, jak tylko znakiem czasu teraźniejszego, jak się to pokaże następnie.

Ten sposób czasowania używa się, gdy mówimy o rzeczy, która się zawsze robi, lub téż, która się robi w chwili, gdy mówimy np. *He is always singing*, on zawsze śpiewa. *I am writing a letter* ja piszę list.

Ten czas niedokonany oznacza, że czynność jakaś działa się wówczas, gdy druga już się stała, np. *I was writing when you came in*, pisałem, kiedy wszedłeś.

Ten czas formuje się przez dodanie *ed* do trybu bezokolicznego, gdy tenże kończy się na spółgłoskę lub na zgłoskę *w*. Jeżeli zaś tryb bezokoliczny zakończony jest na *e*, jak *to*

We called, wołaliśmy.

You called, wołaliście.

They called, wołali.

I loved. W słowach zakończonych na *y*, poprzedzonych jedną lub kilku spółgłoskami, *y* zamienia się na *ied*; np. *to try to satisfy*, próbować, zadowolić, *I tried, I satisfied*, próbowałem, zadowolniłem. —

I did call, wołałem.

Thou didst call, wołałeś.

He did call, wołał.

We did call, wołaliśmy.

You did call, wołaliście.

They did call, wołali.

Czas przyszły.

I shall call, wołać będę.

Thou shalt call, wołać będziesz.

He shall call, wołać będzie.

We shall call, wołać będziemy.

You shall call, wołać będziecie.

They shall call, wołać będą.

I will call, wołać będę.

Thou wilt call.

He will call.

We will call.

You will call.

They will call.

Tryb rozkazujący.

Let me call, niech wołam.

Call, wołaj.

Let him call, niech woła.

Let us call, wołajmy.

Call, wołajcie.

Let them call, niech wołają.

Tryb łączący.

Czas łączniejszy.

That I may call, abym wołał.

love, do zformowania czasów niedokonanego lub przeszłego, niedodaje się, jak tylko *d*, np.

I did love her kochałem ją, czyli istotnie kochałem ją. W zapytaniach, *did* nie jest, jak tylko znak przeszłości, jak to zobaczymy na swoim miejscu.

Gdy chcemy wyrazić zdarzenie lub też czynność przyszłą, używamy *shall* do pierwszej osoby, a *will* do drugiej i trzeciej; gdy zaś mowa jest o przyrzeczeniu, pogróżce, dowództwie lub też obronie, używamy *will* do pierwszej osoby, a *shall* do dwóch następnych.

Potrzeba uważać dla jasniejszego zrozumienia rzeczy, że *will* oznacza czynność zależącą od woli, a *shall* czynność z którą wola osoby która jest przedmiotem słowa, nie ma żadnej styczności.

Uważać należy że *let*, może oznaczać pozwolenie, prośbę, napomnienie, życzenie złorzeczenie lub rozkaz.

May oznacza władzę niepełną i warunkową — np. *Draw near, that I may see you* przy-

That thou mayest call, abyś wolał.

„ *he may call*, aby wolał.

„ *we may call*, abyśmy wolałi.

„ *you may call*, abyscie wolałi.

„ *they may call*, aby wolałi.

Niedokonany.

I might call, zawołałbym.

Thou mightest call, zawołałbyś.

He might call, zawołałby.

We might call, zawołałibyśmy.

You might call, zawołałibyscie.

They might call, zawołałiby.

I could call, mógłbym zawołać.

Thou could'st call, mógłbyś zawołać.

He could call, mógłby zawołać.

We could call, moglibyśmy zawołać.

You could call, moglibyście zawołać.

They could call, mogliby zawołać.

I should call, wolałbym.

thou should'st call, wolałbyś.

he should call, wolałby.

we should call, wolałibyśmy.

you should call, wolałibyscie.

they should call, wolałiby.

I would call, wolałbym.

thou would'st call, wolałbyś.

he would call, wolałby.

we would call, wolałibyśmy.

you would call, wolałibyscie.

they would call, wolałiby.

Tryb bezokoliczny.

Czas teraźniejszy.

To call, wolać, zawołać.

bliz się abym Cię mógł widzieć. Po *though although* albo *tho'* chociaż, *before* przed, *provided* byle tylko, *unless* chyba, nie używa się *may*, mówi się *although, though* albo *tho' I call* chociaż wolał.

Might pochodzi od *may* i oznacza też samą niepewną i warunkową władzę, np. *You might be happy, if you could think yourself so.* Mógłbyś być szczęśliwym gdybyś chciał sam temu uwierzyć.

Could wskazuje władzę bezwzględna stanowczą i fizyczną np. *I could do it if I would,* Zrobiłbym to, gdybym chciał, czyli byłbym w stanie, lub byłbym zdolnym to uczynić gdybym chciał.

Should zachowuje też same reguły, co i *shall*. Jednakowoż w zdaniach warunkowych używamy *should* ale bez oznaczania potrzeby lub władzy np. *If he should do that I would punish him* Gdyby on to uczynił, ukarałbym go. —

Would zachowuje też same reguły co i *Will*.

Anglicy używają *to do* od znaczenia Trybu bezokolicznego od innych. — Znak ten jednak *to* niema miejsca przed

Trybem bezokolicznym poprzedzonym słowami następującemi *behold, bid, can, could, feel, dare, hear, let, make, may, must, need, see, smell, will, would*, np. *I beheld him run* spostrzegłem go biegnącego. *I bid you go home* rozkazuję ci iść do domu. *He can speak English* on mówi po angielsku.

Imiesłów terażniejszy. | Gdy tryb bezokoliczny zakończony jest spółgłoską, lub *Calling*, wołając, wołający. | téż zgłoskami *o, w, y*, do sformowania Imiesłowu terażniejszego, potrzeba jest dodać *ing*, do trybu bezokolicznego, np. *to call* wołać, *calling* wołający, *to go* iść, *going* idący, *to borrow* pożyczyć, *borrowing* pożyczający, *to gratify* zadowolnić, *gratifying* zadowolniający. Gdy zaś tryb bezokoliczny słowa kończy się na *e*, toż *e* niknie w imiesłowie i zamienia się na *ing*, np. *to prove* udowodnić, *proving* udowodniający. Jeśli tryb bezokoliczny kończy się na *ie*, toż zmienia się w imiesłowie na *ying*, np. *to die* umrzeć, *dying* umierający.

Potrzeba uważać, że Anglicy używają częstokroć imiesłowu czasu terażniejszego zamiast trybu bezokolicznego, a nawet zamiast rzeczownika, np. Widzę go przychodzącego *I see him coming*, będę tańczyć *I go a dancing*, czytanie romansów jest bardzo niebezpiecznym dla młodzieży, *the Reading of novels is very dangerous for youth*.

Po wszystkich przyimkach, z wyjątkiem tylko przyimka *to*, który jak poprzednio nadmienilem, rządzi trybem bezokolicznym, zawsze się używa imiesłowu czasu terażniejszego, np. *You hinder me from writing* przeszkadzasz mi pisać. *He amuses himself with singing*, on się bawi śpiewaniem.

Imiesłów przeszły. | Potrzeba uważać, że gdy *Called*, woławszy, wołany. | słowo jednosylabowe w trybie bezokolicznym, kończy się na jedną tylko spółgłoskę, poprzedzoną jedną tylko równie samogłoską jak np. *to blot* wykreslić zatrzeć, *to beg* błagać żebrać, taż spółgłoska podwaja się zawsze gdy się dodaje druga sylaba jak np. *thou blottest* wykresliłeś, *thou beggest* żebrałeś, *I blotted* wykresliłem, *I begged* błagałem, *blotting* wykreslający, *begging* błagający.

Jeżeli zaś tryb bezokoliczny zakończony na jedną spółgłoskę poprzedzoną jedną również samogłoską ma kilka sylab, spółgłoska taż podwaja się na ówczas gdy akcent pada na ostatnią sylabę jak np. *to permit* pozwolić, *to omit* opuścić; gdy zaś akcent nie pada na ostatnią sylabę taż spółgłoska nie podwaja

się jak np. *to solicit* dopraszać się, np. *He solicited him to do ill*, on upraszał go o zrobienie złego.

W słowach zakończonych na *x* spółgłoska nie podwaja się wcale.

Czasły złożone formują się przez dodanie Imiesłowu czasu przeszłego do słowa posiłkowego *to have* mieć, np. *I have called* wołałem, używa się także i *I had called* wołałem był.

Potrzeba ściśle uważać, że *had* połączone z imiesłowem czasu przeszłego, służy czasem do oznaczenia czynności, której nie uczyniliśmy, ale którą jednak mieliśmy chęć uczynienia, jak np. *I had dined with you, but the rain hindered me*, byłbym z tobą jadł obiad, ale mi deszcz przeszkodził.

Tablica słów nieregularnych.

Tryb bezokoliczny.

To arise, — podnieść się.
 awake, — obudzić się
 be.
 bear, — nosić, znosić.
 bear, — wydawać.
 beat, — bić.
 become, — stać się.
 befall, — zdarzyć się.
 beget, — płodzić.
 begin, — zaczynać.
 begird, — opasać, otoczyć.
 behold, — spostrzegać, widzieć.
 bend, — zginać.
 bereave, — ogolaczać.
 beseech, — błagać.
 bespeak, — nakazać.
 betake, — oddać się.
 bid, — rozkazywać
 bind, — wiązywać, bydz' związanym
 bite, — gryźć.
 bleed, — krew puszczać.
 blow, — dąć.
 break, — stłuc, zrywać.
 breed, — płodzić.
 bring, — przynosić.
 build, — budować.
 burn, — palić.
 burst, — pękać.
 buy, — kupować.
 can, — móc, mieć w mocy.
 cast, — rzucić, rzucić.
 catch, — złapać.
 chide, — naganiać.
 choose, — wybierać.

Czasnied. i przeszły | Imiesłów przesz.

arose.
 awoke.
 was.
 bore.
 bare.
 beat.
 became.
 befall.
 begot.
 began.
 begirt.
 beheld.
 bent, bended.
 bereft, bereaved.
 besought.
 bespoke.
 betook.
 bid, bad, bade.
 bound.
 bit.
 hled.
 blew.
 broke, brake.
 bred.
 brought.
 built.
 burnt.
 burst.
 bought.
 could.
 cast.
 caught, caught.
 chid, chode.
 chose.

arisen.
 awaked.
 been.
 borne.
 horn.
 beat, beaten.
 become.
 befallen.
 begotten.
 begun.
 begirt, begirded.
 beheld, beholden.
 bent, bended.
 bereft, bereaved.
 besought.
 bespoken.
 betaken.
 bid, bidden.
 bound.
 bit, bitten.
 bled.
 blown.
 broken, broke.
 bred.
 brought.
 built.
 burnt.
 burst.
 bought.
 could.
 cast.
 caught, caught.
 chid, chidden.
 chosen.

Tryb bezokoliczny.

To cleave, - rozłupać, łupać.
 climb, - pisać się, wlażyć.
 cling, - przywiązywać, złączyć.
 clothe, - ubierać, odziewać.
 come, - przychodzić.
 cost, - kosztować.
 creep, - pełzać, czotgać się.
 crop, - obciąć, obkroić.
 crow, - pisać jak kogut.
 curse, - przeklinać.
 cut, - ciąć, ućmać.
 dare, - ośmielać się.
 deal, - handlować, kupeżyć.
 die, - umierać.
 dig, - kopać.
 dip, - maczać.
 do, - robić.
 draw, - ciągnąć, wyciągnąć.
 dream, - mieć sen, marzyć.
 drink, - pić.
 drive, - powozić, przywodzić.
 dwell, - zamieszkiwać.
 eat, - jeść.
 fall, - upaść, upadać.
 feed, - żywić.
 feel, - czuć.
 fight, - bić się, staczać walkę.
 find, - znaleźć.
 flee, - uciekać.
 fling, - wypuścić, cisnąć.
 fly, - uciekać, latać.
 fold, - składać.
 forbear, - wstrzymywać się.
 forbid, - zakazywać.
 forecast, - przewidzieć.
 foresay, - przepowiedzieć.
 forget, - zapomnieć.
 forgive, - przełaczać.
 forsake, - opuszczać.
 freeze, - marznąć.
 freight, - ładować.
 geld, - wyrznąć, wyrzynać.
 get, - dostać, nabyć.
 gild, - złocić, pozłacać.
 give, - dać, dawać.
 go, - iść.
 grave, - wyrzynać na kamieniu.
 grind, - mleć, zemleć.
 grow, - rosnać.
 hang, - wisieć.
 have, - mieć.
 hear, - słyszeć.

Czasnied.i.przesz. Imiesłow.przesz.

clave, clove. cleft, cloven.
 clomb. climbed.
 clung. clung.
 clad, clothed. clad, clothed.
 came. come.
 cost. cost.
 crept. crept.
 crompt, cropped. crompt, cropped.
 crew. crowded.
 cursed, curst. cursed, curst.
 cut. cut.
 durst. dared.
 dealt. dealt.
 died. dead.
 dug. dug.
 dipt, dipped. dipt, dipped.
 did. done.
 drew. drawn.
 dreamt, dreamed. dreamt, dreamed.
 drank, drunken. drunk, drunken.
 drove. driven.
 dwelt. dwelt.
 eat, ate. eaten.
 fell. fallen.
 fed. fed.
 felt. felt.
 fought. fought.
 found. found.
 fled. fled.
 flung. flung.
 flew. flown.
 folded. folded, folden.
 forbore. forborn.
 forbad, forbid. forbidden.
 forecast. forecast.
 foresaid. feresaid.
 forgot. forgotten.
 forgave. forgiven.
 forsook. forsaken.
 froze. frozen.
 fraught. fraught.
 gelt, gelded. gelt, gelded.
 got. got, gotten.
 gilt. gilt, gilden.
 gave. given.
 went. gone.
 graved. graved, graven.
 ground. ground.
 grew. grown.
 hung, hanged. hung, hanged.
 had. had.
 heard. heard.

Tryb bezokoliczny.

To heave, - podnosić.
 hew, - ciąć.
 hide, - chować co, lub się.
 hit, - trafić, uderzać.
 hold, - trzymać, wstrzymywać.
 hurt,) przykrość komu zrobić,
) szkodzić.
 keep, - trzymać, utrzymać.
 knit, - robić co na drutach.
 know, - wiedzieć, znać.
 lade, - ładować, obciążać co czym
 lap, - lizać, oblizać.
 lay, - położyć co, położyć się.
 lead, - prowadzić, wieść.
 learn, - nauczać, uczyć.
 leave, - opuścić.
 lend, - pożyczyć.
 let, - zostawić, najmować.
 lie, - położyć się, kłaść się.
 light, - zapalać.
 lose, - stracić, utracić.
 make, - robić, zrobić.
 may, - móc, mieć w mocy.
 mean, - znaczyć co, rzecz jaką.
 meet, - spotykać.
 melt, - roztopiać.
 misbecome, - być nieprzyzwoitym
 mislay, - zarzucić się
 misunderstand, - źle zrozumieć.
 mow, - kosić.
 overbear,) przezyciężyć,
) przeprzeć.
 overcast, - nakryć, pokryć.
 overcome, - przezyciężyć.
 overdo, - przejść, wyjść za obręb.
 overdrive, - przejechać za daleko.
 overflow, - zalać.
 overhear, - wysłuchać podsłuchać
 oversee, - mieć nad czem dozór.
 overset, - przewrócić.
 overtake, - dosięgnąć, dogonić
 outshine, - jaśnieć, błyszczeć.
 outstand,) wytrzymać, oprzeć
) się komu.
 owe, - winnym być, dłużnym być.
 pay, - płacić.
 put, - włożyć, położyć.
 read, - czytać.
 rend, - rozdzierać.
 rid, - pozbyć się czego lub kogo.
 ride, - konno jeździć
 ring, - dzwonić

Czas nied. i przesz. Imiesłów przesz.

hove, heaved.
 hew'd.
 hid.
 hit.
 held.
 hurt.
 kept.
 knit.
 knew.
 laded.
 lapt, lapped.
 laid.
 led.
 learnt, learned.
 left.
 lent.
 let.
 lay.
 lit, lighted.
 lost.
 made.
 might.
 meant.
 met.
 melted.
 misbecame.
 mislaid.
 misunderstood.
 mow'd.
 overbore.
 overcast.
 overcame.
 overdid.
 overdrove.
 overflow'd.
 overheard.
 oversaw.
 overset.
 overtook.
 outshone.
 outstood.
 ought.
 paid.
 put.
 read.
 rent.
 rid.
 rid, rode.
 rang.
 hoven, heaved.
 hewn.
 hidden.
 hit
 held.
 hurt.
 kept.
 knit.
 known.
 laden.
 lapt, lapped.
 laid.
 led.
 learnt, learned.
 left.
 lent.
 let.
 lain.
 lit, lighted.
 lost.
 made.
 meant.
 met.
 melted, molten.
 misbecome.
 mislain.
 misunderstood.
 mown.
 overborn.
 overcast.
 overcome.
 overdone.
 overdriven.
 overflown.
 overheard.
 overseen.
 overset.
 overtaken.
 outshone.
 outstood.
 owen, owed.
 paid.
 put.
 read.
 rent.
 rid.
 ridden.
 rung.

Tryb bezokoliczny.

To rise, - powstawać, wstawać.
 rot, - gnicić, psuć się
 run, - biegać
 saw, - trzeć piłą, pilować
 say, - powiedzieć.
 see, - widzieć.
 seek, - szukać.
 sell, - sprzedawać.
 send, - posyłać.
 shake, - trząść, poruszać.
 shave, - golić się lub kogo.
 shear, - strzyźć.
 shed, - wylać, wylewać.
 shew, show, pokazać
 shine, - lśnić się, błyszczeć.
 shoe, - kuć, podkuwać.
 shoot, - strzelać
 shred, - siekać, posiekać.
 shrink, - zcieśniać, zwęzić.
 shut, - zamykać.
 sing, - śpiewać.
 sink, - tonąć, zatonać.
 sit, - siedzieć.
 slay, - zabijać.
 sleep, - spać.
 slide, - ślizgać się.
 slink, - wymknąć się wypaść.
 smell, - wąchać, czuć co.
 snow, - śnieg pada.
 sow, - siać.
 speak, - mówić.
 speed, - przyspieszać
 spend, - wydawać.
 spill, - rozlewać.
 spin, - prząść.
 spit, - pluć, spluwać.
 split, - rozłupać.
 spread, - rozłożyć, rozciągnąć.
 spring, -) powstać, rozłożyć
) skoczyć.
 stand, - stać.
 steal, - kraść
 step, wejść, postąpić.
 stick, - przyklepać, przyczepiać.
 sting, - kąsać, ukąsić.
 stink, - śmierdzieć.
 stride, - przestąpić, stąpać szeroko.
 strike, - uderzać
 string, - nawleć, nawlekać nitkę.
 strive, - starać się, usiłować.
 swear, - kłaść, przysięgać.

Czas nied. i przesz. Imiesłów przesz.

rose.	risen.
rotted.	rotten.
ran.	run.
sawed.	sawn.
said.	said.
saw.	seen.
sought.	sought.
sold.	sold.
sent.	sent.
shook.	shaken.
shaved.	shaven.
shore.	shorn.
shed.	shed.
shew'd, show'd.	shown.
shone.	shone.
shod.	shod.
shot.	shot.
shred.	shred.
shrank.	shrunk.
shut.	shut.
sang.	sung.
sank, sunk.	sunk.
sat, sate.	sat.
slew.	slain.
slept.	slept.
slid.	slidden.
slunk.	slunk.
smelt, smelled.	smelt, smelled.
snowed.	snown.
sowed.	sown.
spoke, spake.	spoken.
sped.	sped.
spent.	spent.
spilt, spilled.	spilt, spilled.
spun.	spun.
spit, spat.	spitten.
split.	split.
spread.	spread.
sprung	sprung.
stood.	stood.
stole.	stolen.
stept, stepped.	stept, stepped.
stuck.	stuck.
stang.	stung.
stunk.	stunk.
strode.	stridden.
struck.	struck.
strung.	strung.
stroke.	striven.
swore.	sworn.

Tryb bezokoliczny.

To sweat,	- pocić się.
sweep,	zamiatać, komin wycierać.
swell,	- puchnąć, wznosić się (morze)
swim,	- pływać
swing,	- chustać się, bujać się.
takej,	- brać, wziąć.
teach,	- nauczać, uczyć kogo.
tear,	- rozdzierać, drzeć.
tell,	- powiedzieć.
think,	myśleć.
thrive,	- szczęścić się, wzrastać.
throw,	- rzucać, zrzucić.
thrust,	- pchać, wpechnąć.
tread,	deptać, tratować, gnieść.
unbend,	- odgiąć, opuścić.
undergo,	- przejść koleje, cierpieć.
understand,	- rozumieć.
undertake,	- przedsięwziąć.
undo,	) odwiązać co, popsuć co,) odpiąć.
wax,	- stać się, zostać czem, rosnać
wear,	- nosić.
weave,	- tkąć.
weep,	- płakać.
wet,	- moczyć, zamoczyć.
will,	- chcieć.
win,	- wygrać.
wind,	- obracać, kręcić, nakręcić.
withdraw,	- usunąć się, oddalić się.
withhold,	- zatrzymać.
withstand,	) wytrzymać, oprzeć) się czemu.
work,	- pracować.
wrap,	- obwijać.
wring,	kręcić się, rwać.
write,	- pisać.

Czas nied. i przesz. Imiesłów przesz.

sweat,	swept, swepted.	sweat,	swept, swepted.
swelled.	swollen, swoln.	swim,	swum.
swang.	swung.	swung,	taken.
took.	taught.	taught,	torn.
taught.	tore.	tore,	told.
tore.	told.	told,	thought.
thought.	throve.	throve,	thriven.
throve.	threw.	threw,	thrown.
threw.	thrust.	thrust,	trod, trodden.
thrust.	trode.	trode,	unbent, unbended
trode.	unbent, unbended	unbent, unbended	undergone.
unbent, unbended	underwent.	underwent,	understood.
underwent.	understood.	understood,	undertaken.
understood.	undertook.	undertook,	undone.
undertook.	undid	undid	waxed, waxen.
undid	waxed, waxen.	waxed, waxen.	worn.
waxed, waxen.	wore.	wore,	woven.
wore.	wove.	wove,	woven.
wove.	wove.	wove,	wet.
wet.	wetted, wet.	wetted, wet.	wetted, wet.
wetted, wet.	would.	would.	won.
would.	won.	won.	wound.
won.	wound.	wound.	withdrawn.
wound.	withdrew.	withdrew.	withheld, withholden
withdrew.	withheld.	withheld.	withstood.
withheld.	withstood.	withstood.	wrought, worked.
withstood.	wrought.	wrought, worked.	wrapt.
wrought.	wrapt.	wrapt.	wrung.
wrapt.	wrung.	wrung.	written.
wrung.	writ, wrote.	writ, wrote.	
writ, wrote.			

Ćwiczenie XVII. 1)

Gdy sławny Cincynatus był mianowany dyktatorem, deputowani Senatu zastali go prowadzącego plug, który opuścił, wylewając łzy i wołając, niestety! moje pole (nie będzie więc) za-

1) Jeżeli uczący się znajdzie tu słowa w czasach niedokonanym, przeszłym lub imiesłowie przeszłym, powinien takowych szukać w tablicy słów nieregularnych, jeśli tam takowe znajdzie, powinien je czasować stosownie do tablicy — jeśli zaś tam takowych niema, potrzeba, aby je czasował podług słowa regularnego *to call*, dając ścisłą baczność na wszystkie uwagi znajdujące się przy czasach.

siane tego roku. Gdy król Antygonus obozował w miejscu bardzo niewygodnym, posłyszał niektórych żołnierzy szemrzących i mówiących źle o nim. Zamiast ukarać ich zuchwalstwo, powiedział im, „Jeśli chcecie źle mówić o królu, oddalście się od jego namiotu, (aby was nie ukarał na przypadek gdybyście byli przez niego słyszani). Pedaret, niemając zaszczytu być wybranym na jednego z trzechset, którzy mieli pewien stopień odznaczający się w mieście, powrócił (do siebie) bardzo zadowolniony i wesoły, mówiąc, że jest przepelniony radością, iż Sparta znalazła trzystu (ludzi szlachetniejszych) od niego. Posłowie kartagińscy powracając z Rzymu, wpadli w ręce Scypiona. (Należano na niego, by użył odwetu.) Nie, rzekł, chociaż Kartagińczykowie przelamali nietylko (zawieszenie broni), ale nadto prawa narodów w osobie naszych posłów, nie obejdują się z temiz w sposób, któryby był niegodny, albo wielkości rzymskiej, albo też praw umiarkowania, z jakimi zawsze postępowałem. Jedno wyrażenie się Cesarza Waleryana pokazuje nam, (jak wiele ubóstwo było szanowanym, nawet w ostatnich czasach Cesarstwa). „Dasz“ powiedział do utrzymującego skarb, Aurelianowi, którego mianowałem konsulem, wszystko, co będzie potrzeba (na pokrycie kosztów, zwyczajnych widowisk.) On zasługuje na wsparcie z przyczyny ubóstwa, które go robi prawdziwie wielkim, i które go stawia (nad) wszystkimi innymi.

Gdy *when*, sławny *famous*, mianowany *to name*, dyktatorem *dictator*, deputowani *deputy* senatu *senate*, zastali *to find*, prowadzącego *holding*, plug *plough*, opuścił *to leave*, wylewając *to shed*, lzy *tear*, wołając *to cry*. Niestety *Alas*, pole *field*, (nie będzie węc *will not then be*), zasiane *to sow*, rok *year*, król *king*, obozował *to pitch a camp*, miejscu *spot*, niewygodnym *inconvenient*, posłyszał *to overhear*, niektórych *some*,

żołnierzy *soldiers*, szemrzących *to murmur*, mówiących *to speak*. (Zamiast ukarać *instead to punish*). Zuchwalstwo *insolence*, powiedział *to say*, jeśli *if*, oddalście się *to retire*, namiot *tent*, (aby was nie ukarał na przypadek gdybyście byli przez niego słyszani) *lest the punish you in case you should be overheard by him*). Pedaret *Pedarates*, zaszczytu *honor*, być *of*, wybranym *to choose*, pewien *certain*, stopień *place*, odznaczający się *of distinction*,

w *in*, mieście *city*, powrócił *to return*, (do siebie *home*), zadowolony *easy*, wesoly *cheerful*, mówiąc *to say*, przepełniony radością *overjoyed*, Sparta znalazła *to find*, (szlachetniejszych *better*). Posłowie *Ambassador*, powracając *to return*, wpadli *to fall*, w *into*, ręce *hand*. Scypiona *Scipio*, (Nalęgano na niego by użył odwetu *he was pressed to, make use of reprisals*). Nie *no*, rzekł *to say*, chociaż *though*. Kartagińczykowie *Carthaginian*, przełamali *to break*, nie tylko *not only*. (zawieszenie broni *truce*.) ale *but*, nadto *also*, prawa *law*, narodów *nation*, w *in*, osoba *person*, posłów *Ambassador* (obejdę się *will not tread*.) w *in* sposób *manner*, niegodny *unworthy*, albo *either*, wielkości *dignity*, Rzymskiej *roman*,

albo też *or*, praw *rule*, umiarkowania *moderation*, zawsze *constantly*, postępowałem *to observe*, wyrażenie *expression*, cesarza *emperor*, Waleriana *Valerian*, pokazuje *to show*, (Jak wiele ubóstwo było szanowanem, nawet w ostatnich czasach cesarstwa *how much poverty was esteemed, even in the lower age of Empire*. Dasz *to give*, utrzymującego *keeper*, skarb *treasury*, Aurelianowi *Aurelian*, mianowałem *to nominate*, konsulem *Consul*, potrzeba *necessary*, (na pokrycie kosztów zwyczajnych widowisk *to defray the charges of the customary shows*.) zasługuje *to deserve*, wsparcie *assistance*, z przyczyny *by reason*, ubóstwa *poverty*, robi *to render*, prawdziwie *truly*, wielkim *grand*, stawia *to rank*, (nad *above*.)

O słowach biernych, nieosobistych, zaimkowych i ułomnych.

Słowa bierne formują się z słowa posiłkowego *to be* i z imiesłowu czasu przeszłego, jak np. *He is loved by every body*, każdy go kocha. *The World was conquered by Alexander* Świat był podbitym przez Alexandra. Potrzeba uważać, że przy słowach biernych używa się przyimka *by*, a nie *from*.

Słowa nieosobiste czasują się z zaimkiem *it*, np. *It rains* deszcz pada, *it snows* śnieg pada, *it rained* deszcz padał, *it snowed* śnieg padał.

Słowa zaimkowe czasują się z zaimkami *myself*, *thymself* i t.d.

N a p r z y k ł a d.

I flatter myself, pochlebiam sobie.

Thou flatterest thyself, pochlebiasz sobie.

He flatters himself, pochlebia sobie, — (on.)

She flatters herself, pochlebia sobie, — (ona.)

We flatter ourselves, pochlebiamy sobie.

You flatter yourselves, pochlebiacie sobie. (1)

They flatter themselves, pochlebiają sobie.

I flattered myself, pochlebiałem sobie.

w Trybie bezokolicznym mówi się *to flatter one's self*, pochlebiać sobie.

w Czasach złożonych używa się słowa posiłkowego *to have* mieć, np. *I have flattered myself*, pochlebiałem sobie; *He has flattered himself*, pochlebiał sobie.

w Języku polskim, jako téż i w francuskim, jest wiele słów, które się czasują z zaimkiem się, siebie, a które w języku angielskim nie przyjmują zaimków *one's myself, thyself, himself* etc.

Z tych najtłówniejsze są:

To abstain, wstrzymywać się.

awake, budzić się.

care, troszczyć się.

complain, żalić się, narzekać.

cry, wykrzykiwać, krzyżeć.

go to bed, położyć się w łóżko.

hasten, } spieszyć, pospie-

          } szyć się

lie down, położyć się.

marry, ożenić się.

mend, poprawić się.

mistake, omylić się.

perceive, spostrzegać.

quarrel, kłócić się.

rejoice, cieszyć się.

remember, pamiętać.

To fight, bić się.

get up, wstać, podnieść się.

get drunk, upić się.

get rid, pozbyć się.

go away, iść precz, odejść.

repent, żałować.

retire, cofnąć się, oddalić się.

rise, powstać, wstać.

run away, uciec, uciekać.

sit down, siadać, usiąść.

stand, stać, stanąć.

surrender, poddać się.

walk, przechadzać się.

withdraw, } usunąć się, od-

          } dalać się.

wonder, dziwić się.

Wszystkie inne słowa zaimkowe czasują się jak następujące.

To love one another, — kochać się, lub kochać jeden drugiego.

we love one another, — my się kochamy (jeden drugiego.)

you love one another, — wy się kochacie.

they love one another, — oni się kochają.

(1) Gdy się rzecz tyczy, lub gdy się mówi do jednej tylko osoby, używa się *you flatter yourself*.

Można także używać *each other*, zamiast *one another*, np. *it is said they love each other*, powiadają, że oni się kochają (jeden drugiego).

Przysłówek *potrzeba* lub *trzeba*, używamy w języku polskim tak przy słowach posiłkowych, jako téż i wszelkich innych, dla nadania więcej mocy tymże słowom, w języku angielskim jest używany również przy tych słowach i wyraża się przez *must*, nie odmienia się jednak, jak tytko w czasie teraźniejszym, naprzykład:

<i>I must speak,</i>	—	potrzeba abym mówił	—	albo muszę mówić.
<i>Thou must speak,</i>	—	potrzeba abyś mówił.		
<i>He must speak,</i>	—	„	aby mówił.	
<i>We must speak,</i>	—	„	abyśmy mówili.	
<i>You must speak,</i>	—	„	abyście mówili.	
<i>They must speak;</i>	—	„	aby mówili.	

Jest to toż samo, jak gdybyśmy powiedzieli *powiniennem mówić*, *powinienes mówić*.

Gdy po *potrzeba* lub *trzeba* następuje tryb bezokoliczny, w języku angielskim można się rozmaicie wyrażać, np. *trzeba* nauczać dzieci *We must instruct children*, albo *Children must be instructed*, albo téż *it is necessary to instruct Children*.

W innych razach, jak np. *potrzeba by*, *potrzeba było*, można używać w języku angielskim słów *to be obliged*, *to be necessary*, *requisite* albo *needful*; np. *Potrzeba-by ażebym mówił*, albo *potrzeba-by było mówić*, *I was obliged to speak*, albo *It was necessary, requisite* albo *needful for me to speak*.

Słowa ułomne *may* i *can* oznaczają pewną władzę lub moc.

May oznacza władzę moralną, to jest wolność, pozwolenie albo téż prawo uczynienia jakiej rzeczy, np. *if J may say so* jeśli mogę tak powiedzieć lub jeśli mi wolno tak powiedzieć. *May* wyraża również wolność jakiej rzeczy, czyli, że jaka rzecz stać się może, np. *that may be* to być może.

Can oznacza władzę fizyczną, to jest, moc zrobienia jakiejś rzeczy, np. *J will do it if J can* zrobię to, jeśli mogę, czyli zrobię to, jeśli będzie można. — Do wyrażenia niepodobieństwa uczynienia jakiej rzeczy, używa się również *can*, np. *that can*

not be to być nie może; przez skrócenie tak w mowie, jak i pisząc, używa się *that can't be*.

Te dwa słowa ułomne *may* i *can* mają tylko czas terażniejszy, niedokonany i przeszły.

Gdy po mógłbym, mógłbyś następuje tryb bezokoliczny, w języku angielskim wyraża się przez *I could have*, *I might have*, dodając do imiesłowu czasu przeszłego słowo po nim następujące, np. mógłbym wołać, *I could have called*, albo *i might have called*.

W innych czasach zamiast *can* używa się słowa *to be able*, a w miejsce *may*, *to be permitted*, *to be allowed* albo tym podobnych, np. nie będzie mógł lub wstanie zapłacić *He will not be able to pay*. Nie będzie mógł mówić do króla *He will not be permitted* albo *allowed to speak to the king*. Należy uważać, że słów *to be able*, *to be permitted* etc. można również używać do czasów terażniejszego, niedokonanego i przeszłego.

Ought jest także słowem ułomnym w języku angielskim, i niema więcćj odmian nad *I ought thou oughtes, he ought, we ought, you ought they ought* powinienem, powinienbym, powinienbym-był, np. *You ought to remember it* powinienbyś to pamiętać.

Will jest również słowem ułomnym i nie odmienia się, jak tylko w czasie terażniejszym niedokonanym i przeszłym, np. *I will* chcę, *i would* chciałem, lub chciałem być.

W innych czasach używa się słów *to wish*, *to be willing*, *desirous*, *pleased*, *to have a mind*, *to intend* i tym podobnych, których można również użyć w czasach terażniejszym i przeszłym.

Jeśli po słowie *chcieć* znajduje się spójnik *żeby*, *ażeby*, w angielskiem dodaje się *have* do *will* i *would* a imię lub zaimek, następujący po spójniku *żeby*, *ażeby*, kładzie się w przypadku czwartym, słowo zaś w trybie bezokolicznym, np. *Chcę* *ażeby* był posłusznym *I will have him obey*. *Niechciałbym*, *ażebyś* pisał *I would not have you write*.

Używa się także zawsze *will have*, *would have* w każdym razie gdzie słowo *chcieć* ma stosunek z imieniem lub zaimkiem np. którą z tych dwóch książek chcielibyście mieć? *Which of these two books will you have?* *Chciałbym* *obiedwie* *I would have them both*.

Ćwiczenie XVIII.

Gdybyśmy (nie pochlebiali) sami sobie, pochlebstwo innych nie mogło by nam szkodzić. Każdy się zali na swoją pamięć, a nikt się nie zali na swój sąd. (Przed żądaniem) jakiej rzeczy, potrzeba rozważyć jakie jest szczęście tego, który ją posiada. Jeśli klęska wojny jest potrzebną, nie potrzeba się nienawidzić; nie potrzeba się pożerać jeden drugiego wśród pokój. Potrzeba mieć większe cnoty dla utrzymania dobrego losu aniżeli złego. Są trzy rzeczy, które mogą się przyłożyć do odkrycia serca ludzkiego i jego słabości: miłość, wino i gra. Potrzeba, ażaby żądze były (pod panowaniem rozumu). Jesteśmy nieszczęśliwi dla tego, że nie jesteśmy tam, gdzie chcielibyśmy być, albo też, że nie mamy tego, czego sobie życzymy. Bądźmy chętnie, gdzie być powinniśmy; cieszymy się z tego co mamy, a będziemy szczęśliwymi. Intendent księcia Guise podał mu pewnego dnia listę wielu osób niepotrzebnych w jego domu. „To prawda,“ rzekł książę „że ja mógłbym się obejść bez wszystkich tych osób; ale zapytałeś się ich, czy oni mogliby się obejść bezemnie?“ Pewien Włoch, bardzo oddany grze (a nie bogaty,) miał zwyczaj mówić gdy przegrywał: „O zdradziecka fortuno!“ ty możesz mnie zgubić, ale (nigdy mnie nie zmusisz do zapłacenia.) Montécuculli oskarżony na dworze wiedeńskim o złe bronienie się przeciwko Panu Turrene, powiedział, na usprawiedliwienie siebie, że się bił z człowiekiem, który był więcej jak człowiekiem. Jaka pochwała z ust nieprzyjaciela!

Gdyby *if*, (nie pochlebiali *did not flatter*), pochlebstwo *flattery* szkodzić *hurt*, pamięć *memory*, nikt *nobody*, sąd *judgment*. (Przed żądaniem *Before we desire*), rzeczy *thing* rozważyć *examine* szczęście *happiness*, posiada *possess*, jeśli *if*, klęska *scourge*, wojny *war*, potrzebną *necessary* nienawidzić *to hate*, pożerać *to devour*, wśród *in the midst*,

pokój *peace*, większe *great*, cnoty *virtue*, utrzymania *to support*, losu *fortune*, złego *bad*, przyłożyć *contribute*, odkrycia *to discover*, serca *heart*, ludzkiego *human*, słabości *foible*, miłość *love*, wino *wine*, gra *play*, żądza *passion*, (pod panowaniem rozumu *under the government of reason*), nieszczęśliwi *unhappy*, dla tego

because, gdzie *where*, albo *or*, życzymy *wish*, chętnie *with pleasure*, cieszymy się *to content one's self*, z tego *with*, szczęśliwi *happy* Intendent *steward*, księcia *duke*, podał *to give*, pewnego dnia *one day*, listę *list*, osób *person*, niepotrzebnych *useless*, w *in*, domu *household*, prawda *true*, rzekł *to say*, książę *prince*, że *that*, obejść *do without*, osób *people*, ale *but*, (zapytałżeś się *did you ask*), czy *whether*, Włoch *Italian*, bardzo *greatly*, oddany *addicted*, grze *gaming*, (a nie bo-

gaty aud in bad circumstances,) miał zwyczaj *used*,) mówić *to say*, gdy *whenever*, przegrywał *to lose*, fortuna *fortune*, zdradziecka *treacherous*, ale *but*, (nigdy mnie nie zmusisz do zapłacenia *shalt never force me to pay* (oskarżony *being accused*, na dworze *at Court*, wiedeńskim *Vienna*, o *of*, złe *bad*, bronienie się *to defend*, przeciwko *against*, na *to*, usprawiedliwienie *to justify*, bit *to fight*, z *with*, pochwała *praise*, z *from*, ust *mouth*, nieprzyjaciela *enemy*.

O przeczeniach i zapytaniach.

Do uformowania przeczenia w języku angielskim używa się *do* w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego, a *did* w czasie niedokonanym z przyrostkiem *not*, np. *I do not call* lub przez skrócenie *I don't call* ja nie wołam, *thou dost not call* ty nie wołasz, *I did not call* nie wołałem. 1)

Wyjmują się od tego słowa ulomne *must*, *ought*, *may*, *can*, również i słowa posiłkowe *to have*, *to be*, przy których nie używa się *do* i *did*, i które w przeczeniach w czasie teraźniejszym odmieniają się w ten sposób *I cannot* niemogę, *I have not* niemam, *I am not* nie jestem; a w czasie niedokonanym i przeszłym *I could not* nie mogłem, *I had not* nie miałem, *I was not* nie byłem.

W innych czasach przeczenie formuje się, kładąc *not* po słowie posiłkowym lub też tych dwóch znakach *do* i *did*, np. *I have not had* nie miałem, *I have not been* nie byłem, *I have not called* nie wołałem, *I shall not call* nie będę wołał, *I shall not have called* nie wołałbym, *I should*, *would*, *could* albo *might not call* nie wołałbym był; *Let him not call* niech nie

1) W stylu poważnym używa się często *I call not*, *I called not*.

woła, *let us not call* nie wołajmy, *don't call* nie wołaj, *let them not call* niech nie wołają.

W trybie bezokolicznym i imiesłowie przeczenie *not* mieści się przed słowem np. *We must take care not to expose ourselves to danger* musimy się strzedz, aby się nie wystawić na niebezpieczeństwo.

Never nigdy, mieści się tak jak *not* po słowie posiłkowym lub też po znaku np. *He will never come* on nigdy nie przyjdzie; w czasach teraźniejszym, niedokonanym, przeszłym i trybie oznajmującym *never* kładzie się zaraz po pierwszym przypadku np. *I never see him* ja go nigdy nie widzę.

Nie gdy się znajduje użyte samo, wyraża się w języku angielskim przez *no*, np. *Will you do it or no?* chcesz to uczynić lub nie? *No, I will not*, nie, niechęć.

Ani też użyte na końcu zdania, wyraża się w angielskim przez *neither*, np. *You will not have it so, nor I neither* niechcesz tego, ani ja też.

Potrzeba uważać, że gdy używamy *no, nothing, nobody, none, neither, never* inne już przeczenie miejsca mieć nie może, np. *There is no danger*, niema niebezpieczeństwa; *I know nothing of it*, nic o tém niewiem; *There is nobody at home*, niema nikogo w domu; *he is neither covetous nor prodigal*, on ani jest skąpym, ani też rozrzutnym.

Do uformowania zapytań używa się w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego *do*, a niedokonanym i przeszłym *did* mieszcząc zaimek, pomiędzy którymkolwiek z tych dwóch znaków *do* lub *did* i słowem, np. *Do I call* czy wołam? *Did I call* czy wołałem? Wyjmują się od tego słowa posiłkowe i ułomne, które nie przyjmują tych dwóch znaków i które używają w czasie teraźniejszym *have I* mamże? *am I* jestemże, a w przeszłym *had I* miałem? *was I* byłem?

Przysłówek *there* towarzyszący słowu nijakiemu kładzie się po słowie *Is there, are there* czy jest tam, czy są tam; *was there, were there*, byłże tam, byliż tam?

W innych czasach zaimek kładzie się po słowie posiłkowym albo znaku np. *Have I call'd* czy wołałem? *shall I call* mamże zawołać? *could, should* albo *might I call* mógłżebym zawołać.

Gdy jest użyte przeczenie razem z zapytaniem, przeczenie *not* mieści się po zaimku np. *Have i not* nie mamże? *Am i not* nie jestemże? *do i not call* nie wołamże? *did i not call* nie wołałamże? etc.

Potrzeba uważać, że w zapytaniach przy pierwszej osobie w czasie przyszłym używa się zawsze *shall*, a nigdy *will*, tak w liczbie pojedynczej jako też i mnogiej, np. *Shall I go there to morrow* czy pójdę tam jutro?

Gdy pytając się, używamy wyrażenia czy, wyrażenie to przemienia się w sposób następujący w języku angielskim: *It does not rain, does it?* czy pada deszcz? *You go there, don't you?* Czy tam pójdziesz? Tłumaczenie dosłowne tych dwóch wyrażen jest, nie pada deszcz, czy pada? Pójdziesz że tam, nieprawdaż?

Ćwiczenie XIX.

Cezar powiedział (z powodu) nieregularności głosu kogoś co czytał przed nim „Czy czytasz czy śpiewasz?“ Jeśli śpiewasz,? to bardzo źle. Jak ziemia nie wydaje zawsze róż i lilii, tak też i świat nie dostarcza nam zawsze zadowolenia i przyjemności. „Gdy bogowie lubią książąt“ powiedział jeden starożytny filozof, „wlewają w kielich losu mieszaninę złego i dobrego, dla tego, ażeby nie zapomnieli, że są ludźmi.“ Nic niema, co odkrywa więcej podłość jak paszkwil. Nie zawiera on w sobie ani złodziejstwa, ani morderstwa, ale uczciwy człowiek nie wolałbyby raczej utracić znaczną summę a nawet życie, aniżeli (się widzieć wystawionym na cel) pośmiewiska i hańby. „Dekoracye,“ powiada Addison, mówiąc o tragedyi, wzruszają umysły popolite o tyle co i mowy; ale człowiek genialny zapali się uczuciami chwały jakie aktor wyraża, a nie sukniami jakie nosi. Zaprzęgi i cały orszak króla lub bohatera, czyż mogą nadać Brutusowi połowę téj wspaniałości, jaką mu nadaje jeden tylko wiersz Szekspira?

Cezar *Cesar*, powiedział *to say*, (z powodu *upon*,) nieregularności *irregularity*, głosu | *tone*, czytaj *to read*, przed *before*, śpiewasz *to sing*, jeśli *if*, jak *as*, ziemia *earth*, wy-

daje *produce*, róż *roses*, lili *lily*, tak też *so*, świat *world*, dostarcza *to afford*, zawsze *always*, zadowolenia *contentment*, przyjemności *pleasure*, gdy *when*, bogowie *god*, lubią *to love*, książąt *prince*, jeden *an*, starożytny *ancient*, filozof *philosopher*, wlewają *to pour*, kielich *cup*, losu *fate*, mieszaninę *mixture*, złego *ill*, dobrego *good*, dla tego *that*, nie zapomnieli *to forget*, że *that*, ludźmi *man*, odkrywa *to betray*, podłość *baseness*, przyszkwił *libel*, zawiera *to carry*, w *in*, sobie *it*, złodziejstwa *robbery*, ani *or*, morderstwa *murder*, ale *but*, uczciwy *honest*, człowiek *man*, nie wolał żeby *to like*, utracić *to lose*, znaczną

considerable, sumę *sum*, życie *life*, nawet *itself*, (się widzieć wystawionym na cel *to be set up as a mark of*) pośmiewiska *derision*, hańby *infamy*. Dekoracye *scene*, powiada *to say*, mówiąc *to speak* tragedyi *tragedy* wzruszają *to affect*, umysł *mind*, pospolite *ordinary*, o tyle *as much*, co i *as*, mowy *speech*, ale *but*, genialny *genius*, zapali się *to enflame*, uczuciami *sentiment*, chwały *glory*, aktor *actor*, sukniami *clothes*, nosi *to wear*, zaprzęgi *equipage*, orszak *retinue*, króla *king*, lub *or*, bohatera *hero*, nadać *give*, wspaniałości *majestyty*, nadaje *give*, tylko *single*, wiersz *line*, Szekspira *Shakespeare*?

O przysłówkach, przyimkach, spójnikach i wykrzyknikach.

Przysłówki w języku angielskim formują się po większej części z przymiotników lub imiesłówów, przez dodanie do tychże sylłaby *ly*, np. *Wise* rozsądny, *wisely* rozsądnie; *honest* uczciwy, *honestly* uczciwie.

Przysłówki zazwyczaj poprzedzają przymiotniki, a następują po słowie, wyjąwszy tylko *always* zawsze, *never* nigdy, *often* często, *seldom* rzadko, które go poprzedzają. 4) Te zaś, które się kończą na *ly*, poprzedzają lub się kładą po słowie.

Potrzeba uważać, że przysłówki miejsc *here*, *there*, *where*, *tu*, *tam*, *gdzie*, mają czasem po sobie następujące przyimki: *of*, *by*, *upon*, *at*, *in*, *with* znaczące od, przez, nad, do, w, z, i wówczas zajmują miejsce zaimków *this*, *that*, *which*.

1) W czasach złożonych przysłówki te kładą się pomiędzy słowem posilkowém a imiesłowem.

Przykłady.

<i>Hereof</i>	— of this.	<i>Hereat</i>	— at this.
<i>Thereof</i>	— of that.	<i>Thereat</i>	— at that.
<i>Whereof</i>	— of which.	<i>Whereat</i>	— at which.
<i>Hereby</i>	— by this.	<i>Herein</i>	— in this.
<i>Thereby</i>	— by that.	<i>Therein</i>	— in that.
<i>Whereby</i>	— by which.	<i>Wherein</i>	— in which.
<i>Hereupon</i>	— upon this.	<i>Herewith</i>	— with this.
<i>Thereupon</i>	— upon that.	<i>Therewith</i>	— with that.
<i>Whereupon</i>	— upon which.	<i>Wherewith</i>	— with which.

Spójniki używane są do połączenia słów i zdań. Główne są, *and i, as if*, jak żeby; *so that*, tak że; *insomuch that*, tak wiele że, *yet* jednak, *however* jednakże, *altho', tho'* chociaż, *in short* nakoniec krótko, *for* ponieważ, *nevertheless* niemniej, *but ale*, *whether* jeżeli, *viz to jest*, *in as much as* o tyle o, *rather than* raczej aniżeli, *or* albo, *in order that* ażeby.

Wykrzykniki służą do wyrażenia różnych namiętności duszy, jak np. smutku, radości, zadziwienia, pokłasków, pogardy, gniewu etc. *Ah!* ach, *alas!* niestety, *well!* no i cóż, *right!* dobrze, *egad!* patrzcie go się, *how, what!* jak, jakto, *God bless me!* Boże mnie broń, *come on!* dalej, *cheer up!* odważnie, *hola!* hola, stój, *softly!* delikatnie, *hush!* cicho, *hurra!* wiwat, niech żyje, *zounds!* do paralusza etc.

Przyimki służą do oznaczenia różnych stosunków, jakie zachodzą pomiędzy imionami, zaimkami, słowami i przysłówkami.

Tablica głównych przyimków z potrzebą do tychże wytłomaczeniem.

Above oznacza wyniesienie się i wyższość i jest zupełnie przeciwne *below, under, beneath*, np. *His chamber is above mine* jego pokój jest nad moim.

About oznacza bliskość, krążenie. *I shall go there about noon* pójdę tam około południa. Gdy *about* jest użyte przy miarach i wagach oznacza około, prawie, np. *That tree is about forty feet high* to drzewo ma wysokości około czterdziestu stóp.

After znaczy po np. *He came in after me* on przyszedł po

mnie. — Czasem *after* znaczy także podług, np. *He lives after the English fashion*, on żyje podług angielskiego sposobu

Against ma dwa znaczenia, jedno przeciwnego działania i przeszkody, drugie nie przerwane biegu i bliskości, np. *He that is not with me, is against me*, ten, kto nie jest za mną, jest przeciwko mnie. *Let all things be ready against, we come back* niech wszystko będzie gotowe z naszym powrotem.

Among lub *amongst* ma bliskie znaczenie z *between* i *betwixt*, znaczy właściwie pomiędzy dwoma, mówiąc jednak o więcej jak dwóch osobach, daleko lepiej jest użyć *among* lub *amongst*.

At nie jest używane jak tylko gdy niema poruszenia z miejsca na miejsce, np. *He is at school* on jest w szkole; używa się także i do oznaczenia kilku rodzajów zatrudnienia, jak *To be at study, at dinner, at writing*, bydź przy nauce, obiedzie i pisaniu.

Away oznacza wstręt, oddalenie się i postępowanie, np. *Away you flatterer* idź precz pochlebco. *I scolded him away* wyprzedziłem go łajaniem.

Before oznacza przed, przedtym, używa się czasem w sposobie porównania, np. *I will die before I behave so*, umrę pierwiej, anizeli tak sobie będę postępował.

Behind znaczy z tyłu, w tyle, używa się czasem pod postacią, dla wyrażenia, że pewna osoba przechodzi drugą w jakiej rzeczy, np. *In that point of learning he leaves all others behind him*, co się tyczy tej nauki, on wszystkich w tyle zostawia.

Below lub *beneath* znaczy wyczejajnie na dole, pod spodem, nisko, nikczemnie i wyraża pogardę w niektórych razach, np. *It is below lub beneath you to do so*, to jest, za nikczemnie ażebyś sobie tak postąpił.

Beyond znaczy za np. *I shall go beyond the Alps*, pójdę za Alpy. Znaczy także wyższość i zbytek np. *He goes beyond all in point of justice*, on przechodzi wszystkich w sprawiedliwości. *He rewarded him beyond his merits* wynadgródził go nad zasługi.

By oznacza przyczynę, którą sprawia rzecz jaka lub czynność, lub też powód, który nas zachęca do uczynienia jakiej

rzeczy i środki przez jakie taż była zrobioną, np. *All things were created by the word of God*, wszystkie rzeczy zostały stworzone słowem Bożem. *He satisfies all the world by his conduct* on zadowolnia wszystkich swém postępowaniem. Słuzę również do oznaczenia czasu i bliskości, np. *By night, by day*, przez noc w nocy, przez dzień w dzień. *Sit down by me* siadaj przy mnie.

From jest zupełnie przeciwném *to*. W ogólności wyraża rozłączenie wszelkiego rodzaju, i dla tego téż następuje zazwyczaj po słowach, które wyrażają czyn opuszczenia jakiej osoby, miejsca, jak również odjazdu i wyjścia, np. *he goes from Posen to Cracow* on udaje się lub jedzie lub idzie z Poznania do Krakowa. *I come from my brother's* przychodzę od mego brata.

In, into, w. *In* używa się przy jakiej rzeczy w spoczynku zostającój, *into* zaś odnosi się do ruchu, np. *He is in Poland* on jest w Polsce. *I shall go into the garden* pójdę do ogrodu. Jeżeli jednak poruszenie odnosi się do miejsca oznaczonego, nateczas używa się *in*, np. *I saw him walking in the suburb of Cracow* widziałem go spacerującego na Krakowskiém przedmieściu.

Off oznacza rozłączenie się i oddalenie, np. *He went off to Scotland* On się udał do Szkocyi; *He lives two miles off town* on mieszka o dwie mile od miasta. — Oznacza również zwłokę, opóźnianie się, np. *He puts me off from day to day*, on odkłada odednia do dnia. Mówiąc o morzu, *off* oznacza na wysokości; np. *To be off an island or town* bydz na wysokości jakiej wyspy lub miasta.

On lub *upon* znaczy na; potrzeba uważać, że *upon* nie może być użyte, jak tylko naówczas, gdy wymieniamy rzecz lub miejsce, na które kładziemy inną rzecz, i tak mówimy, włóż kapelusze *put your hat on*, a nie możemy użyć *upon* chyba naówczas, gdy powiemy *put your hat upon your head*, dosłownie, włóż twój kapelusze na twoją głowę. *On* lub *upon* oznacza czasem z, np. *on my part*, z méj strony; *He plays on* lub *upon the violin or harp*, on gra na skrzypcach ^{al} harfie.

Over nad, np. *The evils that hang over our heads*, zle wiążące nad naszymi głowami. Oznacza także przez, np. *He*

leaped over the brook przeskoczył przez strumień. — Gdy *over* znajduje się umieszczone po słowach, oznacza, że rzecz jakaś już przeszła lub skończyła się, np. *The danger is over* niebezpieczeństwo minęło, *My work is over* skończyłem moją pracę.

Out zewnątrz. *Out of* oznacza także czasem przyczynę lub racyą jakiej rzeczy, np. *She did it out of spite* ona to czyniła przez złość. Oznacza również oddalenie się jednej osoby od drugiej lub rzeczy, np. *Go out of my sight* idź mi precz z oczu, *He is banished out of his Country* on jest wygnany z kraju.

Through przez, za pomocą, np. *She looked through a grate* ona patrzyła przez kratę. *His generous mind shines through all he does* jego wspaniałomyślność przebija się przez wszystkie jego czynności. Gdy *Through* ma po sobie *out* znaczy naówczas przez cały, wszędzie np. *Throughout the year* przez cały rok.

Till, untill, aż dopóki. — Te przyimki nie odnoszą się, jak tylko do czasu, np. *I waited for you till two O' Clock*, czekałem na ciebie aż do drugiej godziny. Jeśli te przyimki nie odnoszą się do czasu, Anglicy wyrażają je przez *to* lub *even*, np. *From Paris to London* z Paryża do Londynu.

To kładzie się przed imieniem, oznaczającym miejsce, gdzie się udajemy, albo przed osobą, z którą mamy czynność jaką, lub też przed rzeczą, jakiej się oddajemy, np. *I shall go to London*, pojedę do Londynu. *I spoke to the Lady* mówiłem z tą panią. *I apply myself to study*, oddaję się nauce. *To* używa się także w pewnych porównaniach, np. *She is but a fool to her Sister* ona jest nierozsądną w porównaniu z swą siostrą.

Towards w, około, np. *He will come towards the end of the week* on przybędzie w końcu tego tygodnia. Znaczy także względem, np. *He is charitable towards the poor* on jest liściowym względem biednych. Z słowa *ward* można uformować następujące złożone *Hitherward* ku téj, np. stronie — *thitherward* ku tamtemu miejscu, *upward* ku górze — *downward* ku dołowi — *forward* naprzód — *backward* wtył.

Under znaczy pod, przed — np. *Under the table* pod stołem. *Under fifteen years* przed piętnastą laty. Oznacza czasem

także mniej, jak np. *I cannot sell it a farthing under five pounds* nie mogą ani za fardinga mniej sprzedać, jak za pięć funtów szterlingów.

With znaczy z — Częstokroć gdy rzecz idzie o oddalenie się lub przyjście, *with*, jest połączone z *along*, np. *Come along with me*, co dosłownie znaczy, pójdz razem zemną

Within znaczy za, tam — np. *Within a few days* za kilka dni, — *He is within*, on jest tam. Oznacza także i mniej, np. *He offered within ten shillings of the price* dawał dziesięć szylingów mniej jak cena. — Czasem oznacza także o np. *Bielany is within a mile from Warsaw* Bielany są lub leżą o milę od Warszawy.

Without bez — np. *He cannot live without his friend* nie może żyć bez swego przyjaciela.

Uwaga. Co się tyczy rządzenia przyimków, potrzeba tylko bacznie uważać na przykłady, jakie przy każdym zamieściłem, a łatwo spostrzedz będzie można, jakimi przypadkami rządzą.

Wstęp do rozmowy angielskiej.

O rzeczach świętych.

Of sacred things.

God — Bóg.
 The Trinity — Trójca Święta.
 The father — Ojciec.
 The Son — Syn.
 The holy Ghost — Duch Święty.
 The Creator — Stwórca.
 The Redeemer — Odkupiciel.
 Paradise — Raj.
 Hell — Piekło.
 An Angel — Anioł.
 A devil — diabeł.
 The blessed — błogosławiony.
 A preacher — kaznodzieja.
 A priest — ksiądz.
 A parish — parafia.
 A Church — kościół.
 A Steeple — dzwonnica.
 A Bell — dzwon.
 The Altar — ołtarz.
 The Pulpit — kazalnica.
 The Organ — organy.

The Church-yard — cmentarz.
 A burial — pogrzeb.
 The grave — grób.
 The new year's day — Nowy rok.
 Twelfth-tide — Trzy Króle.
 Candlemas — Dzień Gromniczny.
 Shrove-Tuesday — Ostatni Wtorek.
 Ash-Wednesday — Popielec.
 Lent post.
 Ember-Week — Suchedni.
 Palm-Sunday — Niedziela palmowa.
 Good friday — Wielki Piątek.
 Easter — Wielkanoc.
 Whitsuntide — Zielone-Świątki.
 Midsummer — Święty Jan.
 Michaelmas — Święty Michał.
 Christmas — Boże Narodzenie.

O świecie w ogólności.

Of the World in general.

Heaven — Niebo.
 The Sun — Słońce.
 The Sun-beams — promienie słońca.

The Stars - gwiazdy.
 The sky - Niebokrąg.
 The Moon - księżyc.
 The Moon-light - światło księżycy.
 The World - świat.
 The east - wschód.
 The west - zachód.
 The north - północ.
 The south - południe.
 The light - światło.
 The darkness - ciemność.
 The shadow - cień.
 The four elements - cztery żywioły.
 The air - aura.
 The weather - powietrze.
 The cold - zimno.
 The dryness - susza.
 The frost - mróz.
 The thunder - grzmot.
 A flash of lightning - błyskawica.
 The Rain-bow - tęcza.
 An Earthquake - trzęsienie ziemi.
 The Wind - wiatr.
 A Storm - burza.
 A Whirlwind - wichur.
 The Water - woda.
 The Sea - morze.
 A River - rzeka.
 The Spring - źródło.
 The Stream - strumień.
 The Bank - brzeg.
 The Shore - brzeg morza.
 A lake - jezioro.
 A pond - staw.
 A marsh - bagno.
 A fountain - wodotrysk.
 A brook - strumyk.
 The tide - przypływ i odpływ morza
 The waves - bałwany. *waves*
 The rain - deszcz.
 The dampness - wilgoć.
 A cloud - chmura.
 The fog - mgła.
 The dew - rosa.
 The thaw - odwilż.
 The ice - lód.
 The snow - śnieg.
 The hail - grad.
 The fire - ogień.
 The heat - upał.
 The light - światło, jasność.
 The blaze - płomień.
 Coals - węgle.
 A spark - iskra.
 The smoke - dym.

The ashes - popiół.
 The soot - sadze.
 The earth - ziemia.
 Dust - kurz.
 Sand - piasek.
 Gravel - żwir.
 A flint - krzemień.
 Mud - błoto.
 Slime - muł, glina.
 The mire - kałuża.
 A Quarry - kopalnia kamienia.
 A Stone - kamień.
 An Island - wyspa.
 A peninsula - półwysp.
 A cape - przylądek.
 A promontory - przylądek.
 A point - koniec, cypel.
 The sea coast - brzeg morski lub
 wybrzeże morskie.

O czasie. *Of time.*

The day - dzień.
 „ break of day - poranek.
 „ dawn - jutrenka, zorza.
 „ sun-rising - wschód słońca.
 „ morning - rano.
 Noon - południe.
 The sun-set - zachód słońca.
 „ evening - wieczór.
 „ night - noc.
 Midnight - północ. *midnight*
 A holiday - dzień świąteczny.
 A work-day - dzień powszedni.
 To day - dzisiaj.
 Yesterday - wczoraj.
 The day before yesterday - przed-
 To-morrow - jutro. *wczoraj*
 After to-morrow - pojutrze.
 The next day - nazajutrz.
 An hour - godzina.
 Half an hour - pół godziny.
 A Quarter of an hour, kwadrans.
 A minute - minuta.
 An age - wiek.
 A year - rok.
 The spring - wiosna.
 The summer - lato.
 The Autumn - jesień. *Autumn*
 The winter - zima.
 A month - miesiąc.
 January - Styczeń.
 February - Luty.
 March - Marzec.
 April - Kwiecień.

May - Maj.
 June - Czerwiec.
 July - Lipiec.
 August - Sierpień.
 September - Wrzesień.
 October - Październik.
 November - Listopad.
 December - Grudzień.
 A week - tydzień.
 Monday - Poniedziałek.
 Tuesday - Wtorek.
 Wednesday - Środa. *Wednesday*
 Thursday - Czwartek.
 Friday - Piątek.
 Saturday - Sobota.
 Sunday - Niedziela.
 The beginning - zaczęcie.
 The middle - środek.
 The end - koniec.

O człowieku. *Of man.*

A man - człowiek.
 A woman - kobieta.
 A boy - chłopiec.
 A young man - młody człowiek.
 A girl - dziewczyna.
 A tooth - ząb.
 An old man - stary człowiek.
 An old woman - stara kobieta.
 Youth - młodość.
 Old age - starość.
 A blind man - niewidomy.
 A one-eyed man - jednooki.
 A squint-eyed man - zyzowaty.
 A deaf man - głuchy.
 A dumb man - niemy.
 A lame man - kulawy.
 A cripple - kaleka.
 A crooked man - garbaty.
 A glutton - żarłok.
 A drunkard - pijak.

O ciele ludziem. *Of human body.*

The body - ciało.
 " five senses - pięć zmysłów.
 " sight - wzrok.
 " hearing - słuch.
 " smell - powonienie.
 " taste - smak.
 " feeling - dotykanie.
 A member or limb - członek.
 The head - głowa

The hair - włosy.
 " beard - broda.
 " face - twarz.
 " forehead - czoło.
 " temples - skronie.
 " eyes - oczy.
 " eye-balls - źrenice.
 " eye-lid - powieka.
 " eye-brow - brwi.
 " cheek - policzek.
 " ear - ucho.
 " nose - nos.
 " nostrils - dziurki w nosie, nozdrza.
 " mouth - usta, gęba.
 " lips - wargi.
 " jaw - szczęka.
 " gums - dziąsła.
 " teeth - zęby.
 A Child - dziecko.
 The tongue - język.
 " palate - podniebienie.
 The chin - podbródek.
 " neck - szyja.
 " throat - gardło.
 " shoulder - łopata.
 " arm - ramię.
 " elbow - łokieć.
 " wrist - kostka ręki.
 " fist - pięść.
 " hand - ręka.
 " right hand - prawa ręka.
 " left hand - lewa ręka.
 " fingers - palce.
 " thumb - wielki palec (u ręki)
 " little finger - mały palec.
 " nails - paznokcie.
 " bosom - łono.
 " breast - pierś.
 " ribs - żebro.
 " side - bok.
 " belly - brzuch.
 " back - plecy.
 " reins - krzyż.
 " thigh - udo.
 " knee - kolano.
 " leg - goleń.
 " calf of the leg - łydka.
 " foot - noga.
 " feet - nogi.
 " ham - podkolanek.
 " ancles - kostki u nóg.
 " sole of the foot - podeszwa.
 " heel - pięta.
 A toe - wielki palec u nogi.

The skin - skóra.
 „ flesh - mięso.
 „ brain - mózg.
 „ heart - serce.
 „ lungs - płuca.
 „ spleen - śledziona.
 „ liver - wątroba.
 „ bowels - kiszki.
 A bone - kość.
 A vein - żyła.
 A nerve - nerw.
 The stomach - żołądek.
 „ blood - krew.
 „ head-ache - ból głowy.
 „ tooth-ache - ból zębów.
 „ fever - febra.
 A cold - katar.
 A cough - kaszel.
 A sore-throat - ból gardła.
 The small pox - ospa.
 „ nippel - brodawka u piersi.
 „ navel - pępek.
 Gall, bile - żółć.
 Pulse - puls.

O różnych stopniach pokrewieństwa. — *Of different degrees of kindred.*

A grandfather - dziad.
 a father - ojciec.
 a son - syn.
 a grandson - wnuk.
 a brother - brat.
 a sister - siostra.
 a cousin - kuzyn.
 a uncle - wuj lub stryj. *uncle*
 a nephew - siostrzeniec.
 a grandmother - babka.
 a mother - matka.
 a daughter - córka.
 a granddaughter - wnuczka.
 an aunt - ciotka.
 a niece - siostrzenica.
 a husband - mąż.
 a wife - żona.
 a father-in-law - teść.
 a mother-in-law - teściowa.
 a son-in-law - zięć.
 a daughter-in-law - zięciowa.
 a brother-in-law - szwagier.
 a godfather - ojciec chrzestny.
 a godmother - matka chrzestna.

a godson - syn chrzestny.
 a goddaughter - córka chrzestna.
 a widower - wdowiec.
 a widow - wdowa.
 a foundling - podrzutek.

O ubiorze. *Of dress.*

A suit of clothes - zupełne ubranie.
 A shirt - męska koszula.
 A shift - kobieca koszula.
 Drawers - gatki.
 Breeches - spodnie. *trousers*
 Stockings - pończochy.
 The socks - skarpetki.
 „ garters - podwiązki.
 „ slippers - pantofle.
 Boots - buty.
 Shoes - trzewiki.
 The buckles sprzączki.
 A neckcloth - chustka na szyję.
 A stock - halsztuk.
 The coat - frak.
 „ waistcoat - kamizelka.
 „ sleeves - rękawy.
 „ pockets - kieszenie.
 A fob - pacha.
 The buttons - guziki.
 „ button-holes } dziurki od guzików.
 „ lining - podszywka.
 „ collar kołnierz.
 A cloak - płaszcz. *cloak*
 a great coat - wierzchni surdut.
 a wig - peruka.
 a hat - kapelusz.
 a handkerchief - chustka od nosa.
 a cap - czapka.
 a muff - zaręczawek z futra.
 a comb - grzebień.
 a brush - szczotka.
 a watch - zegarek.
 a snuff-box - tabakierka.
 a ring - pierścioneł.
 Gloves - rękawiczki.
 Spectacles - okulary.
 A sword - szpada.
 a cane - trzcina.
 a petticoat - spodnica.
 an apron - fartuch.
 a gown - suknia.
 a combing-doth - podwłóśnik. *combing-cloth*
 a looking-glass - zwierciadło.
 Powder - proszek.

The powder-box) pudełko od
 „ puff-kutas - kutasik,) proszku.
 Pins - szpilki.
 A pin-cushion) poduszka od
 „) szpilek.
 Ear-rings - kolczyki.
 A necklace - naszyjnik.
 Lace - koronka.
 A ribbon - wstążka
 Jewels - klejnoty.
 A fan - wachlarz.

O domu. *Of a house*

A house - dom.
 The door - drzwi.
 „ bolt - zasuwka.
 „ lock - zamek.
 „ key - klucz.
 „ latch - rygiel.
 „ yard - dziedziniec.
 „ poultry-yard - podwórko.
 „ staircase - schody.
 „ garret - góra, strych.
 „ roof - dach.
 A story - piętro.
 an apartment - pomieszkanie.
 The parlour - pokój bawialny.
 „ bed-room - pokój sypialny
 „ hall - wielka sala.
 A room - pokój.
 a chimney - komin.
 a closet - alkierzyk, izdebka.
 a floor - podłoga.
 The cellar - piwnica.
 „ kitchen - kuchnia.
 „ oven - piec do pieczenia.
 „ stable - stajnia.
 A coach-house - wozownia.
 a well - studnia.
 a bucket - kubek.
 a garden - ogród.
 a pigeon-house - gołębnik.
 Water-doset - przew. *water-closet*
 The wardrobe - skład sukien.
 „ wall - mur.
 „ window - okno.
 „ shutters - okiennice.
 A table - stół.
 a carpet - dywan.
 a chair - krzesło.
 a bed - łóżko.
 a pillow - poduszka.

The bolster) podkładka pod
 „) poduszkę.
 The sheets - prześcieradło.
 A blanket - kółdra.
 The curtains - firanki.
 A warming-pan - szkanдела do wy-
 grzewania pościeli.
 A candle - świeca
 A candlestick - lichtarz.
 The snuffers - szczytce.
 The bellows - mieszek.
 The shovel - łopatka.
 The tongs - obcęgi.
 Wood - drzewo.
 A clock - zegar ścienny.
 A broom - szczyotka do zamiatania.
 A kettle - kociołek.
 A spit - rożen.
 A jack - kolo służące do obraca-
 nia różną w kuchni.
 A basket - koszyk.

O mieście, *of a Town.*

The town - miasto.
 „ treasury - ministerstwo finan-
 „ mint - mennica. sów.
 „ bank - bank.
 „ exchange - giełda.
 „ custom-house - komora celna.
 „ mad-house - dom wariatów.
 „ university - uniwersytet,
 „ college - szkoła, liceum.
 „ school - szkoła.
 „ market - rynek targowy.
 A shop - sklep.
 An inn - dom zajezdny.
 A coffee-house - kawiarnia.
 The play-house - teatr.
 „ stage - scena
 „ scenery - dekoracje.
 „ curtain - kurtyna.
 „ orchestra - orkiestra.
 „ pit - parter.
 „ boxes - loże.
 A comedy - komedia.
 A tragedy - tragedia.
 The prison - więzienie.
 A street - ulica.
 A lane - przejście.
 A square - plac czworograniasty.
 A quay - wybrzeże.
 The ramparts - przedmurze, wał.
 A bridge - most.
 The suburbs - przedmieścia.

O wsi. *Of the Country.*

The country - wieś.
 „ road - droga.
 „ high-way - gościnniec.
 A hedge - płot.
 a ditch - rów.
 a path - ścieżka.
 a village - wioska.
 a country seat. - mieszkanie wiejskie.
 a mill - młyn.
 a windmill - wietrzny młyn.
 a farm - folwark.
 a barn - stodoła.
 the dairy - mleczarnia.
 a hog-sty - chlew.
 an orchard - sad.
 a bower - altana.
 a wood - gaj.
 a cavern - jaskinia.
 a grotto - grota.
 a den - jama.
 a plain - równina.
 a valley - dolina.
 a hill - pagórek.
 a mountain - góra.
 a rock - skała.
 a field - pole.
 a furrow - bródza, kolej.
 a pasture - pastwisko.
 a meadow - łąka.
 a vineyard - winnica.
 the harvest - żniwo.
 Grass - trawa.
 Hay - siano.
 Corn - zboże.

Exercise upon the Verb to have, with the names of the different things, which serve to make a meal.

I have a loaf.
 thou hast some bread
 he has some butter.
 she has some soup.
 we have boiled meat.
 you have roast meat.
 they have minced meat.

I had stewed meat.
 thou hadst some beef.
 he had beef-steaks.

Wheat - pszenica.
 Rye - żyto.
 Barley - jęczmień.
 Oats - owies.
 An ear of Corn - kłos zboża.
 Straw - słoma.
 Flax - len.
 Hemp - konopie.
 a plough - plug.
 a scythe - kosa.
 a rake - grabie.
 a cart - wózek.
 a waggon - wóz.
 the wheels - koła.

O nauce. *Of study.*

A book - książka.
 Paper - papier.
 A sheet of paper - arkusz papieru.
 a ream - ryza papieru.
 a leaf - kartka.
 a page - stronnica.
 a line - wiersz.
 a foul-copy - brulion.
 a pen-knife scyzoryk.
 a pen - pióro.
 a pencil - ołówek.
 a sand-box - piaseczniczka.
 Ink - atrament.
 the inkstand - kalamarz.
 a seal - pieczętka
 a scholar - uczeń.
 a letter - list.
 a word - słowo.
 a master - nauczyciel.

Ćwiczenie w słowie mieć z imionami rozmaitych rzeczy, służących do jedzenia.

Mam bochenek chleba.
 masz chleb.
 on ma masło.
 ona ma zupę.
 mamy sztukę mięsa.
 macie pieczeń.
 mają siekane mięso.

Miałem duszone mięso.
 miałeś wolowinę.
 miał bifszyk.

We had some Veal.
You had some mutton.
they had mutton chops.

I shall have some lamb.
thou shalt have some pork.
he shall have some bacon.
we will have some Venison.
you will have some Sausages.
they will have some ham.

I would have a pie.
thou wouldst have a turkey.
he would have a rabbit.
we would have a chicken.
you would have a duck.
they would have a pigeon.

Interrogatively.

Have I a hare?
has he any larks?
have we a goose?
have you any mushrooms?
have they any eggs?

Had I any fish?
had he any oysters?
had we a trout?
had you an eel?
had they a pike?

Shall I have beer?
will he have Wine?
shall we have Cider?
will you have a perry?
will they have brandy?

Would he have Cheese?
would you have butter?
would they have a sallad?

Negatively.

I have no grapes.
thou hast no apples.
he has no pears
we have no walnuts.
you have no figs.
they have no apricots.

I had no peaches.
thou hadst no strawberries.
he had no cherries.
we had no plums.
you had no gooseberries.
they had no melons.

Mieliśmy cielecinę.
mieliście baraninę.
mieli kotlety baranie.

Będę mieć skopowinę.
będziesz mieć wieprzowinę.
będzie mieć słoninę.
będziemy mieć zwierzynę.
będziecie mieć kielbasy.
będą mieli szynkę.

Chciałbym mieć pasztet.
chciałbyś mieć indyka.
chciałby mieć królika.
chcielibyśmy mieć kurczę.
chcielibyście mieć kaczkę.
chcieliby mieć gołębia.

Ż zapytaniem.

Mamże zajaca?
czy ma on skowronki?
mamyż gęś?
macież grzybki?
mająż oni jaja?

Miałemże rybę?
miałe on ostrzygi?
czy mieliśmy pstrągi?
czy mieliście węgorza?
czy mieli oni szczupaka?

Czy będę mieć piwo?
czy będzie on miał wino?
czy będziemy mieli jabłecznik?
czy będziecie mieli gruszczyk?
czy będą mieli wódkę?

Czy miałby on sёр?
czy mielibyście masło?
czy mieliby oni salată?

Z przeczenia.

Niemam winogron.
niemasz jabłek.
on niema gruszek.
niemamy włoskich orzechów.
niemacie fig.
niemają moreli.

Niemiałem brzoskwin.
niemiałaś poziomek.
niemiał wiśni.
niemieliśmy śliwek.
niemieliście agrestu.
niemieli melonów.

I shall not have any Cakes.
 He will not have any sweatmeats.
 We shall not have any fritters.
 You will not have any sugar-plums.
 They will not have any tarts.

Negatively and Interrogatively.

Has he not a napkin?
 Have we not a table-cloth?
 Have you no plates?
 Have they no knives?

Had he not a fork?
 Had we no spoons?
 Had you no salt?
 Had they no pepper?

Will he not have mustard?
 Shall we not have a bottle?
 Will you not have a corkscrew?
 Will they not have a glass?

*Exercise upon the Verb to be
 with the Names of the different
 Classes of Society.*

I am a Physician.
 Thou art an Apothecary.
 He is a Surgeon.
 We are printers.
 You are Booksellers.
 They are stationers.

I was an architect.
 He was a dancing master.
 We were fencing masters.
 You were music masters.
 They were drawing masters.

I shall be a painter.
 He will be a gunsmith.
 We shall be button-makers.
 You will be bakers.
 They will be butchers.

I would be a shoe-maker.
 He would be a cobbler.
 we would be Servants.
 you would be Coach-Makers.
 they would be Carpenters.

Interrogatively.

Am I a locksmith?
 Art thou a joiner?

Nie będę mieć ciast.
 Nie będzie mieć konfitur.
 Nie będziemy mieli pączków.
 Nie będziecie mieli cukierków.
 Nie będą mieli tortów.

Z przeczeniem i zapytaniem.

Czy nie ma on serwety?
 czy nie mamy obrusa?
 czy nie macie talerzy?
 czy nie mają oni noży?

Czy nie miał on widelca?
 czy nie mieliśmy łyżek?
 czy nie mieliście soli?
 czy nie mieli oni pieprzu?

Czy nie będzie on miał musztardy?
 czy nie będziemy mieli butelki?
 czy nie będziecie mieli korkociąga?
 czy nie będą oni mieli kieliszka?

*Cwiczenie w słowie być z wy-
 mienieniem różnych klass to-
 warzystwa.*

Jestem doktorem.
 jesteś aptekarzem.
 on jest chirurgiem.
 jesteśmy drukarzami.
 jesteście księgarzami.
 oni są papiernikami.

Byłem budowniczym.
 był tanecmistrem.
 byliśmy nauczycielami fechtowania.
 byliście nauczycielami muzyki.
 byli nauczycielami rysunku.

Będę malarzem.
 on będzie puszkarzem.
 będziemy guzikarzami.
 będziecie piekarzami.
 będą rzeźnikami.

Byłbym szewcem.
 byłby szewcem partaczem.
 byłibyśmy służącami.
 byłibyście fabrykantami powozów.
 byłiby cieślami.

Z zapytaniem.

Jestemże ślusarzem?
 jesteście stolarzem?

Is he a hat maker.
Is she a Washer-woman?
Are we Grocers?
Are you hair-dressers?
Are they barbers?

Was I a Watchmaker?
was he a fan-maker?
were we jewellers?
were you tinmen?
were they haberdashers?

Negatively.

I am not a broker.
Thou art not a Cap-maker.
He is not a turner.
we are not inn-keepers.
you are not gardeners.
They are not fruiterers.

I was not a glazier.
He was not a Chimney-sweeper.
we were not basket-makers.
you were not waggons.
they were not shopkeepers.

I shall not be a glover.
he will not be a Workman.
we will not be porters.
you will not be Cutlers.
they will not be Curriers.

Negatively and interrogatively.

Am I not a Wine Merchant?
Is he not a looking-glass maker?
are we not spectacle-makers?
are you not farriers?
are they not perfumers?

Was I not a Potter?
was he not a Collier?
Were we not hosiers?
were you not tallow-chandlers?
were they not hog-butchers?

Shall I not be a cart-wright?
will he not be a sailor?
shall we not be watermen?
will you not be soldiers?
will they not be cooks?

Byłże on kapelusznikiem?
jestże ona praczką?
jesteśmy kupcami korzeni?
jesteście perukarzami?
sąż oni golarzami?

Byłem zegarmistrzem?
byłże on robotnikiem wachlarzy?
byliżeśmy złotnikami?
byliżeście blacharzami?
byliż oni handlującymi wstążkami,
igłami?

Z przeczeniem.

Nie jestem tandeciarzem.
nie jesteś czapnikiem.
nie jest tokarzem?
nie jesteśmy oberzystami?
nie jesteście ogrodnikami?
nie są przekupniami owoców.

Nie byłem szklarzem.
nie był kominiarzem.
nie byliśmy koszykarzami.
nie byliście woźnikami.
nie byli kramarzami.

Nie będę rękawicznikiem.
nie będzie robotnikiem.
nie będziemy tragarzami.
nie będziecie nożownikami.
nie będą białoskórnkami.

Z przeczeniem i pytaniem.

Nie jestemże winiarzem.
nie jestże on fabrykantem zwierciadeł.
nie jesteśmyż optykami.
nie jesteścież kowalami.
nie sąż oni sprzedającymi pachnidła.

Nie byłemże garncarzem.
nie byłże on węglarzem.
nie byliśmyż ponczosznikami.
nie byliścież mydlarzami.
nie byliż oni słoniniarzami.

Nie będęż kołodziejem.
nie będzież on majtkiem.
nie będziemyż przewoźnikami.
nie będziecież żołnierzami.
nie będąż oni kucharzami.

*Familiar Phrases.**For questioning, affirming, denying, going, coming etc.*

What is that?
 what is the matter there?
 what do you say?
 what are you doing?
 have you done?
 what would you please to have?
 what do you mean?
 what's the meaning of that.
 may one ask you?
 what do you ask?
 do you call? Does any body call?
 what is your name?
 whose house is that?
 whose books are these?
 what is to be done?
 what do you advise me to do?
 do you know that?
 do you hear me?
 do you understand me?
 do you remember that?
 why don't you answer?
 what do you look for?
 what have you lost?
 what's that good for?
 go-and fetch.
 I assure you - I can assure you.
 I could lay something.
 that is true.
 It is not so - It is not true.
 I was told so - Every body says so
 upon my word and honour.
 as I am an honest man.
 I don't doubt it.
 do you jest.
 I speak in earnest.
 I believe you.
 you are in the right.
 he is in the wrong.
 I say yes - I say no.
 you have been imposed upon.
 I cannot help it.
 I will - I consent to it.
 I am against it.
 It would be better for me to.
 hold your tongue.
 I say nothing.
 don't say a word.
 I know nothing of it.
 Be quiet.

Wyrażenia zwyczajne.

Do zapytania się, przyznawania, odejścia przybycia etc.

Co to jest?
 O co to chodzi?
 co powiadasz?
 co robisz - lub robicie?
 czyś skończył.
 co byś sobie życzył - lub życzyli.
 co chcesz rozumieć - lub powiedzieć.
 co się to znaczy.
 czy można Cię lub Was prosić.
 co chcesz lub chcecie.
 czy wołał? czy kto woła?
 jak się nazywasz.
 czyj to jest dom.
 czyje to są książki.
 co tu uczynić.
 co mi radzisz uczynić.
 czy znasz lub wiesz to.
 czy mnie słyszysz.
 czy mnie rozumiesz.
 czy to pamiętasz.
 dla czego nie odpowiadasz.
 czego szukasz.
 co zgubiłeś.
 na co się to przyda?
 idź, i przynieś.
 zapewniam cię - mogę cię zapewnić.
 założyłbym się.
 to jest prawda.
 to nie jest tak - to nie jest prawda.
 powiedziano mi tak - każdy tak mówi
 na moje słowo i uczciwość.
 jak jestem uczciwym człowiekiem.
 nie wątpię.
 czy żartujesz?
 mówię bez żartów.
 wierzę ci lub wam.
 masz rację.
 on niema słusznosci
 powiadam tak - powiadam nie.
 uwiedziono lub oszukano cię.
 ja temu nic nie winienem.
 dobrze. przystaję na to.
 jestem przeciwko temu.
 byłoby lepiej dla mnie.
 cicho bądź.
 ja nic nie mówię.
 niemów ani słowa.
 nic o tym nie wiem.
 bądź spokojnym - daj pokój.

Don't make a noise.
do you know the Gentleman?
I know him by sight - by reputation
I have forgot his name.
Speak loud - louder.
don't talk of that.
you are very obliging - very kind.
you are very good.
I will do it with pleasure, with all
my heart.
you give yourself too much trouble.
rely or depend upon me.
where are you going?
I am going home
you go too fast - too slow.
are you in such a hurry?
let us cross the Street.
let us go in - let us go out.
let us go down.
let us go this way - that way.
go to the left - to the right.
go straight along.
draw back again.
go back again.
don't stir from thence.
whence come you?
I come from home - from my Uncle's
come here or hither.
come up - come forward - come
near me.
sit down by me.
come near the fire.
stop - stay a little.
I stay for you.
open the Window.
shut the door.

To inquire after health.

How do you do, Sir?
Very well - at your service.
how do they all do at your house?
how does your Sister do?
how does your brother do?
is your mother in good health?
she is not very well?
what is her illness?
she has got a cold.
she has the head ache
she has got sore throat.
he has got the tooth-ache.
how long has he been ill?
it is not long since.
Farewell - Good by.

Nierób hałasu.
Czy znasz Pana?
Znam go z widzenia - z opinii.
Zapomniałem jak się nazywa.
mów głośno - głośniej.
nie mów o tym.
jesteś bardzo obowiązującym, bar-
dziej bardzo dobry. dzo grzecznym
uczynię to z przyjemnością, z ca-
łego serca.
zadajesz sobie zanadto wiele trudów.
polegaj na mnie
gdzie idziesz.
idę do domu.
idziesz za prędko - za wolno.
czy ci tak spieszo.
przejdźmy w poprzek ulicę.
wejdźmy - wyjdźmy.
zejdźmy na dół.
idźmy tutaj - tamtędy.
idź na lewo - na prawo.
idź prosto.
cofnij się cokolwiek w tył.
idź napowrót.
nie ruszaj się z tamtą.
zkaąd przybywasz.
przychodzę z domu mego wuja.
pójdź tu, lub tutaj.
wejdź - pójdź naprzód - przybliż
się do mnie.
usiądź przy mnie.
przybliż się do ognia.
stój poczekaj cokolwiek.
czekam na ciebie.
otwórz okno.
zamknij drzwi.

Zapytania o zdrowie.

Jak się Pan masz?
bardzo dobrze - do usług Jego
jak się wszyscy miewają w domu jego?
jak się ma twoja siostra?
jak się ma twój brat?
czy matka twoja w dobrém zdrowiu?
nie bardzo jest zdrową.
cóż jęj jest takiego, lub na co choruje?
ma katar.
głowa ją boli.
gardło ją boli.
zęby go boła.
jak dawno on jest słaby?
niedawno.
żegnaj cię - bądź zdrów.

Of the age.

How old are you?
I am eighteen years old.
How old is your father?
I don't know; but he is very well
and that is the chief thing.
How many brothers have you.
I have three brothers.
How old is the eldest?
He is nineteen years old
And the youngest?
He is turned of sixteen.
He is very tall for his age.
Is not Mister B... a great deal
older, than Mister R...?
Certainly: for Mr. B... is in his forty
sixth year.
How old may this young lady be?
She is in the prime of her age.
She cannot be more than twenty
years old.

On the hour.

What O' Clock is it?
Tell me what o' clock it is?
What o' clock do you think it is?
Is it late?
No, it is early.
The day-break appears.
It is six o' clock.
I did not think, it was so late.
Did you not hear the Clock strike?
No, for we do not always hear the
Clock strike here.
It struck six just now.
It is time to get up.
It is day light.
It is a quarter past six o' clock.
It is half past six.
It is three quarters past six.
It wants a quarter to seven.
It wants but a few minutes of it.
It is almost eight.
It is breakfast time.
It is not ten yet.
It is Twelve.
See, by the Sun dial.
How time passes away.
It is almost time for us to go home.
At what time must you go home?
At two o' clock exactly.
It is dinner time.
It will soon be night.

O wieku.

W jakim jesteś wieku?
mam lat ośmnaście.
w jakim wieku jest twój ojciec?
niewiem; ale on jest zdrow - a to
jest główną rzeczą.
wielu masz braci?
mam trzech braci.
w jakim wieku jest najstarszy?
ma lat dziewiętnaście.
a najmłodszy?
zaczął rok siedemnasty.
on jest dobrego wzrostu na swój wiek
nie jestże pan B... starszy od pa-
na R...
Niezawodnie: bo pan B. ma lat
czterdzieści sześć.
w jakim wieku jest ta młoda dama?
ona jest w kwiecie wieku.
ona nie może mieć więcej nad lat
dwadzieścia.

O czasie.

Która jest godzina?
Powiedz mi która jest godzina?
jak ci się zdaje, która to jest godzina?
czy już późno?
nie, jeszcze jest wcz. śnie.
dzień wschodzi.
jest szósta godzina.
nie sądziłem, aby było tak późno.
czy nie słyszałeś jak zegar bił.
nie, bo my nie zawsze słyszemy,
jak tutaj zegar bije.
szósta teraz uderzyła.
już czas wstać.
już dzień.
już kwadrans na siódmą.
już wpół do siódmej.
już trzy kwadrans na siódmą.
za kwadrans siódma.
brakuje tylko kilka minut.
już jest prawie osma.
już czas śniadać.
jeszcze nie ma dziesiątej.
już jest dwunasta.
zobacz na kompasie.
jak to czas przechodzi.
już prawie czas iść do domu.
kiedy musisz iść do domu.
punkt o drugiej godzinie.
już czas obiad jeść.
już nie długo będzie noc.

The sun just set up.
 The night comes on.
 The moon is rising already.
 The moon shines.
 It is dark.
 It is supper time.
 It is time to go to bed.
 It is past eleven o' Clock.
 It is very near twelve.
 See what o' clock it is by your Watch.
 It is down.
 Wind it up.
 'Tis an old watch, but it used to go
 right for all that.
 There is something broke in it.
 The Spring is broke.
 The hand is lost.
 Look at yours.
 Mine is a repeating watch.
 But it does not go right.
 Yesterday it went too fast.
 To day it goes too slow.
 It stops sometimes.

To breakfast and at breakfast.

Is breakfast ready?
 what have we for breakfast?
 have you breakfasted?
 will you breakfast with us?
 what do you choose?
 whatever you please.
 will you have some chocolate?
 do you like coffee better?
 I like chocolate very well.
 bring the chocolate-pot.
 set it upon the fire.
 where are the cups?
 sir, I give you a great deal of trouble
 None at all Sir; though you should
 not be here, I would have some
 chocolate.
 Bring the tea-board upon the table;
 set on the water to boil, I will
 also make some tea.
 Not for me; a cup of chocolate is
 sufficient.
 I have some delicious tea - I must
 have you taste it.
 Is it black or green tea?
 It is green, the finest I have ever
 tasted.
 Here is fine china; I have never
 seen a more beautiful set, than
 this is.

słońce tylko co zaszło.
 noc nadchodzi.
 księżyc zaczyna świecić
 księżyc świeci.
 czas wieszerać.
 ciemno jest.
 czas się spać położyć.
 już po jedenastej.
 już blisko północ.
 zobacz która godzina na twoim ze-
 już wyszedł. garku.
 nakręć go.
 jest to stary zegarek, ale pomimo
 tego, zwyczajnie szedł dobrze.
 coś w nim jest złamanego.
 sprężyna pękła.
 skazówka zginęła.
 spojrzij na swój.
 mój jest repetier.
 ale nie idzie dobrze.
 Wczoraj się pospieszał.
 dzisiaj się spóźnia.
 czasem się zatrzymuje.

O śniadaniu i przy śniadaniu.

Czy śniadanie gotowe?
 cóż mamy na śniadanie?
 czy już jadłeś śniadanie?
 czy zjesz z nami śniadanie?
 co sobie zyczysz?
 co ci się tylko podoba.
 czy chcesz czekulady?
 czy lubisz więcej kawę?
 lubię dosyć czekuladę.
 przymiesz czekuladniczkę.
 postaw ją na ogniu.
 gdzie są filiżanki?
 ja panu zadaję tyle trudów.
 wcale nie; gdyby pana tu nawet nie
 było, ja bym również pił czeku-
 ladę.
 przynieś tacę na stół; niech się
 woda zagotuje - zrobię także
 herbaty.
 ja dziękuję - filiżanka czekulady
 dosyć dla mnie.
 mam doskonałą herbatę - musisz
 jej skosztować.
 czy to czarna, czy zielona herbata?
 zielona, - najdoskonalsza jaką kiedy
 kosztowałem.
 oto piękna porcelana; ja nie widzia-
 łem nigdy piękniejszego jak ten
 serwisu.

The Sugar-dish, and tea pot, are of the newest fashion.

If I had any handsomer I would present you with them.

You must have now a cup of coffee.

It is very good, taste it sir.

Certainly there cannot be better drunk.

But it is too strong.

'Tis a fault on the right side.

Take a cup of tea if you like it better.

Give it time to draw.

Oo you choose sugar and cream in it.

To be sure.

For my part I always drink it without sugar.

Every one to his taste.

This green tea is excellent.

Is there sugar enough in it?

Eat some of this toast, or some slices of bread and butter.

Your tea grows cold.

Don't you choose another cup.

No more - I thank you - I have breakfasted.

Now I must take leave of you for I have a friend who is waiting for me.

I am sorry, you are in such a hurry. Farewell then Sir.

On the Weather.

How is the Weather?

Is it fine weather?

It is very bad weather.

It is dull weather.

It is cloudy weather.

It is wet - windy - stormy - dry weather.

It is foggy weather.

The wind blows - it is windy.

The wind blows cold.

I think it will rain to day.

'Tis likely enough.

It drizzles.

Does it rain? Does it not rain?

It rained just now.

It is going to rain.

It rains very fast.

It rains apace.

See how it rains.

I am wet thro'.

Let us shelter ourselves.

Cukiernicza i imbryk do herbaty są najnowszą modą.

Gdybym miał piękniejszą, darowałbym ci takowe.

Trzeba abyś teraz wypił filiżankę kawy.

Jest bardzo dobra, skosztuj pan.

Niezawodnie, lepszej pić nie można

Ale jest za mocna.

To jest dobra wada.

wypij filiżankę herbaty jeśli ci lepiej.

Niech naciągnie, smakuje.

Czy potrzebujesz cukru i śmietanki.

Niezawodnie.

Co się tyczy mnie, ja zawsze piję bez cukru.

Każdy podług swego gustu.

Ta zielona herbata jest wyborna.

Czy jest w niej dosyć cukru?

Jedz grzanki, albo też kawalek chleba z masłem

Twoja herbata zaczyna stygnąć.

Czy nie życzyś sobie jeszcze filiżankę

Więcej już nie - dziękuję. Skończyłem śniadanie.

Teraz muszę go pożegnać, bo jeden z moich przyjaciół oczekuje mnie.

Żałuję że się pan tak spieszysz. Żegnaj więc pana.

O powietrzu.

Jakie jest powietrze?

Czy piękny jest czas?

Czas jest brzydki.

Czas jest ponury.

Czas jest pochmurny.

Jest mokro - wietrzno - burzliwo - sucho.

Czas jest mglisty.

Wiatr wieje - jest wietrzno.

wiatr zimny wieje.

Zdaje mi się, że d-szcz dziś padać

To jest dość podobnym. będzie.

Deszczyk mrzy.

Czy deszcz pada? czy deszcz nie pada

Tylko co deszcz padał.

Deszcz padać będzie.

Deszcz mocny pada.

Deszcz leje.

Patrz jak deszcz pada.

Ja przemokłem.

Schrońmy się.

Are you afraid to be wet?
 I am afraid to catch cold.
 I catch cold presently.
 It is cold - vastly cold.
 It is excessively cold.
 I am cold.
 My fingers are benumbed with cold.
 Is there a fire in the parlour?
 It snows - it hails - it freezes.
 It is a hard frost.
 The River is frozen over.
 The ice bears.
 One may slide safely.
 I would rather skate.
 It thaws - Don't it thaw.
 The Snow melts away.
 The Sun shines.
 The weather is now mild.
 It begins to be warm.
 How warm (or hot) it is!
 It is extremely hot.
 I am warm.
 Let us go into the shade.
 We shall have a storm.
 It lightens prodigiously.
 It thunders - the thunder roars.
 Are you afraid of thunder?
 Make yourself easy - the storm is over
 It clears up.
 I see the rain-bow.
 'Tis a sign of fair weather.
 The rain has laid the dust.
 It is dirty
 The Streets are very dirty.
 The stones are very slippery.
 A coach has splashed me all over.

Of dinner.

At what o' clock do you usually dine?
 At two o' clock, and I beg you will
 take dinner with me to day.
 With all my heart.
 Let us sit down at table.
 There wants a cover here.
 This soup seems to me good; who
 will have any?
 As for my part, I don't like soup;
 but I will eat some of this boiled
 fowl.
 There it is, help yourself.
 Take the soup and boiled meat away,
 and bring the roast meat.
 Now, who understands carving?
 Are you a good carver Sir?

Czy obawiasz się przemoknięcia?
 Obawiam się kataru.
 Ja dostaję natychmiast kataru.
 Zimno jest - mocno zimno.
 Jest nadzwyczajnie zimno.
 Zimno mi.
 Palce moje są sztywne od zimna
 Czy pali się w bawialnym pokoju?
 Śnieg pada - grad pada - marznie.
 Jest mocny mróz.
 Rzeka zamarzła.
 Lód jest mocny.
 Można się ślizgać bezpiecznie.
 Jabym wolał na łyżwach jeździć
 Zaczyna puszczać - Czy nie puszcza.
 Śnieg topnieje.
 Słońce świeci.
 Teraz powietrze jest łagodne.
 Zaczyna być ciepło.
 Jak jest gorąco!
 Jest nadzwyczajnie gorąco.
 Gorąco mi.
 Idźmy w cień.
 Będziemy mieli burzę.
 Błyska się niezmiernie.
 Grzmi - grzmot huczy.
 Czy boisz się grzmotu?
 Bądź spokojnym - burza już przeszła
 Wyjaśnia się
 Widzę tęczę.
 To oznacza piękny czas.
 Deszcz pokrył kurz.
 Jest błoto.
 Ulice są bardzo nieczyste.
 Kamienie są bardzo ślizgie.
 Powóz mnie zupełnie obryzgał.

O obiedzie.

Októrej godzinie zwyczajnie jesz obiad
 O drugiej, i proszę zjeść ze mną
 dzisiaj obiad.
 Z całego serca.
 Siadajmy do stołu.
 Tutaj brakuje nakrycia.
 Ta zupa zdaje mi się być dobrą.
 któż sobie życzy?
 Co się tyczy mnie, ja zupy nie lu-
 bie; ale zjem kawałek tej goto-
 wanój kury.
 Oto jest - proszę brać.
 Weź zupę i sztukę mięsa, a przy-
 nies pieczeń.
 A teraz, kto umie krajać (rozbiierać).
 Czy Pan umiesz dobrze rozbiierać?

I sometimes take it upon me, though
I am very unhandy at it.
Be so kind as to carve that duck;
and help this Lady to some breast.
You don't eat.
Will you let me serve you of this
fricassee.
Do you rather choose some of the
Scotch collops?
I save my stomach for the roast meat.
Shall I help you to some of this
round of beef?
Tell me what you like?
Will you have fat or lean?
A little of both.
And you Miss?
Some of the turbot if you please.
Who will dress the sallad?
Season it well.
Who will have any?
This game has a delicious flavour,
and is done nicely.
I am very glad it suits your taste.
Madam, give me leave to help you
to a wing of this partridge.
It is very tender and tastes well.
Some drink - Let's drink.
Ladies, to all your healths.
I drink to all the Company's health.
Sir, here is to you.
Madam, my humble service to you.
Sir, you do me honour.
I most humbly thank you.
Come, fill bumpers all around.
Perhaps these Ladies may like
Champaign better?
Serve the Lady with a glass of
Champaign.
Bring me some Burgundy.
Let's touch glasses.
How do you like this Wine?
It is mighty good.
Be so kind as to hand the asparagus
this way.
Those pigeons look well.
I can assure they taste still better.
I do not doubt it at all.
Give the Gentleman some bread.
This hare is not done enough.
I think it so too.
Take away, and bring the desert.
Do you like strawberries with Wine
or cream?
We shall have some bothways, that

Czasem ja to biorę na siebie, chociaż
do tego jestem bardzo nie zręczny.
Bądź tak dobrym i rozbierz tę kaczkę,
i podaj oraz kawalek piersi tej damie.
Nie jesz.
Pozwól, niech ci dam cokolwiek tej
potrawki.
Może raczej zyczysz sobie zrazów
cokolwiek?
Ja się zachowuję na pieczeń.
Czy mogę mu służyć kawalkiem
pekeflejszu?
Powiedz mi co lubisz?
Czy chcesz tustego lub chudego?
Kawalek tego i tego.
A Pani?
O kawalek płaszcza (ryba morska)
Kto przyprawi salate? i proszę.
Nie żałuj przyprawy.
Któż sobie życzy?
Ta zwierzyna ma przyjemny odór,
i jest dobrze upieczona.
Bardzo się cieszę, że mi jest do gustu.
Pozwól sobie Pani służyć skrzydeł-
kiem tej kuropatwy.
Jest miękkie i dobrze smakuję.
Pić - napijmy się.
Za Pań wszystkich zdrowie.
Ja piję za zdrowie całej kompanii.
Panie, do niego.
Pani, na jej usługi.
Pan mi wyświadczasz honor.
Najuniżeniej dziękuję.
Dalej, napelnijmy w kóło kielichy.
Może te Panie lubią lepiej Szam-
pańskie?
Podaj tej Damie kieliszek wina
szampańskiego.
Przynies mi wina burgundzkiego.
Traćmy kieliszkami.
Jak ci się to wino podoba?
Jest doskonale.
Proszę tutaj podać szparagi.
Te gołębie doskonale wyglądają.
Zapewniam, że jeszcze lepiej smakują.
Nie wątpię wcale!
Podaj Panu chleba!
Ten zając nie jest dostatecznie upie-
-czony.
Ja także tak sądzę.
Zbierz to, a przynos wety.
Czy lubisz poziomki z winem, lub
śmietanką.
Będą przygotowane na obadwa spo-

every body may choose what he likes.
 Those Strawberries have a fine flavour; take some Sir.
 I am no great admirer of fruit; I choose rather to eat a bit of that cheese.
 A glass of wine after this will not be a miss.
 What do you think of it?
 It is a very good thought.
 Let me have a glass of Wine.
 I have dined very well.
 So have J.

Of the English Language.

Do you learn English?
 Do you understand English?
 Can you speak English?
 I speak a little.
 I speak it just enough, to make myself understood.
 Speak English to me.
 Do not speak so fast.
 I do not understand you.
 Are you very well versed in the English language?
 Not much.
 Be so kind as to tell me, how you call that in english?
 It is called.
 Very well, and ths?
 I believe they call it.
 You will speak english well, provided you take pains.
 I have just begun to learn.
 I hardly know anything.
 Yet, your master has told me that you learn wonderfully well.
 I wish it were true.
 He is mightily pleased with you.
 You pronounce perfectly well.
 Don't you understand what I say to you?
 I understand it well, but I find it hard to speak.
 That will come in time, don't be discouraged for that.
 How long have you been learning?
 'Tis not long since.
 About six months.
 You have improved very much for the time.

soby, tak, aby każdy wybrał co lubi.
 Te poziomki mają przyjemny zapach, weź pan cokolwiek.
 Ja nie jestem wielkim lubownikiem owoców; wolę raczej zjeść kawalek tego sera.
 Kieliszek wina nie zaszkodzi po tem.
 Jak ci się zdaje?
 To jest dobry pomysł.
 Daj mi kieliszek wina, i rodjadłem doskonale.
 I ja również.

O języku angielskim.

Czy uczysz się po angielsku?
 Czy rozumiesz po angielsku?
 Czy mówisz po angielsku?
 Mówię cokolwiek.
 Mówię o tyle, że się mogę dać zrozumieć.
 Mów do mnie po angielsku.
 Nie mów tak prędko.
 Nie rozumiem Cię.
 Czy daleko postąpiłeś w języku angielskim?
 Nie bardzo.
 Bądź tak grzecznym i powiedz mi, jak się to nazywa po angielsku?
 Nazywa się.
 Dobrze, a to?
 Zdaje mi się, że się nazywa.
 Byłeś pracował; będziesz dobrze mówił po angielsku.
 Ja tylko co się zacząłem uczyć.
 Ja prawie nic nie umiem.
 Jednakowoż, twój nauczyciel powiedział mi, że się nadzwyczajnie dobrze uczysz.
 Chciałbym aby to była prawda.
 On jest mocno z siebie zadowolniony.
 Wymawiasz doskonale.
 Czy me rozumiesz co ja do Ciebie mówię?
 Ja dobrze rozumiem, ale znajduję to trudnym do mówienia.
 To z czasem będzie, nie zrażaj się dla tego.
 Jak dawno się już uczysz?
 Nie bardzo dawno.
 Około sześciu miesięcy.
 Korzystałeś dosyć w tym przeciągu czasu.

The English language is pretty hard for Poles to learn.

But the Polish tongue is still more difficult for the Englishmen.

I can hardly believe it.

Experience can prove it sufficiently.

To hire a lodging.

Madam, have you any Rooms to let? Yes Sir; will you be pleased to see them.

I am come on purpose.

How many must you have?

I want a dining Room, and a bed-room with a closet to it.

Must your Rooms be furnished or unfurnished?

Furnished.

Be so kind as to stay in this parlour and I will go and fetch the keys.

Will you take the trouble to come up. We follow you Madam.

Here is the apartment you desire to have on the first floor.

There is a very good bed.

You see that there are all things necessary in a furnish'd lodging; as table, looking-glass, chairs and sofa.

But where is the Closet?

Here it is.

This suits me well enough.

I am glad of it.

How much do you ask for it a week?

I never let my chambers, but by the month or the Quarter.

Well I will take them by the month; what do you ask for them?

I never took less than fifty florins a month for these two Rooms.

It is too much.

You ought to consider that this is the finest part of the town, and that you are within a step of the Theatre.

But now I think of it, can I not board at your house?

Yes you can.

How much do you take for each boarder a week?

About thirty florins a week.

And what do you take for the Rooms and the board together?

Język angielski jest dość trudnym do naucezenia się dla Polaków.

Ale polski język jest jeszcze trudniejszym dla Anglików.

Ja zaledwo temu mogę uwierzyć.

Doświadczenie może dostatecznie o tem przekonać.

Najmując pomieszkanie.

Czy Pani masz jakie pokoje do najęcia? Tak Panie; bądź Pan laskaw zobaczyć je.

Przyszedłem po to naumyślnie.

Jak wiele Pan potrzebujesz?

Potrzebuję jadalnego pokoju, i sypialnego z gabinetem do tegoż.

Czy pokoje te mają być umeblowane lub nie?

Umeblowane.

Proszę Pana zatrzymać się w tym pokoju, a ja pójdę po klucze.

Zechciej Pan połatygować się na górę. Idziemy za Panią.

Oto jest pomieszkanie na pierwszym piętrze, jakiego sobie Pan życzysz.

To jest bardzo dobre łóżko.

Widzisz Pan, że tutaj są wszystkie rzeczy potrzebne w pomieszkaniu meblowanem, jakoto, stół, lustro, krzeselka i sofa.

Ale gdzie jest gabinet?

Oto jest.

To jest dla mnie dość dogodnem.

To mni cieszy.

Co Pani żądasz za to tygodniowo?

Ja nigdy mych pokojów niewynajmuję jak tylko miesięcznie lub kwartalnie.

Dobrze, ja więc je najmę miesięcznie; cóż Pani za też żądasz?

Nigdy mniej za nie nie brałam jak piędziesiąt złotych miesięcznie.

To jest za wiele.

Zechciej Pan uważać, że to jest najpiękniejsza część miasta, i że Pan nie jesteś, jak o parę kroków od teatru.

Ale za pozwoleniem, czy niemógł ja się w domu Pani stołować?

Możesz Pan.

Jak wiele Pani bierzesz od każdego stolownika na tydzień?

Okolo trzydziestu złotych tygodniowo.

A wieleż Pani żądasz za pomieszkaniem i stolowanie się razem?

Twenty two Ducats a quarter.
Well, I will begin to-morrow.
When you please.
Good night, Sir.
Good night, Madam.

To embark in the vessel

Are you a German Sir?
No Sir; I am an Englishman at your service.
Do you return to Calais?
Yes Sir; when the wind serves.
Have you many passengers?
I have ten or twelve.
When do you sail away?
To-morrow, or perhaps to night.
How much do you ask for my passage?
You will give me thirty Shillings.
There is the money.
Where do you lodge?
At the sign of...
I know where it is.
Be ready. I will call you when it is time.
Pray do.
Must I have with me any provisions?
As you please.
Sir, the wind serves.
Let us go then.
Step into the boat.

Dwadzieścia dwa dukaty na kwartał.
Dobrze, więc ja jutro zacznę.
Kiedy się Panu podoba.
Dobranoc Panu.
Dobranoc Pani.

Przy wsiadaniu na okręt.

Czy pan jesteś Niemiec?
Nie panie; ja jestem Anglik do usług Jego.
Czy pan wracasz do Kale?
Tak panie; gdy tyko wiatr posłuży.
Czy masz pan wielu podróżnych?
Mam dziesięciu, czy dwunastu.
Kiedy pan odpływasz?
Jutro, a może dziś w nocy.
Jak wiele pan żądasz za mój przejazd?
Dasz mi pan trzydzieści szylingów.
Oto pieniądze.
Gdzie pan mieszkasz?
Pod zrakiem...
Ja wiem gdzie to jest.
Bądź pan gotów. Ja go, zawołam jak będzie czas.
Proszę, uczyni to.
Czy potrzeba ahyb miał żywność
Jak mu się podoba. z sobą?
Panie, wiatr pomysłny.
Idźmy więc.
Wejdz pan do łódki.

Tablica słów z przyimkami, które po nich następują.

<i>Słowa.</i>	<i>Przyimki.</i>	<i>Przykłady.</i>
To abide.	by.	I abide <i>by</i> what I say. - Ja utrzymuję to co mówię.
to abound.	with.	Poland abounds <i>with</i> Corn. - Polska obfituje w zboże.
to abscond.	from.	You abscond <i>from</i> justice. Ukrywasz się przed sprawiedliwością.
to acquiesce.	in	I acquiesce <i>in</i> it. - Przyznaję to - zgadzam się na to.
to act.	up to.	They act <i>up to</i> their principles. - Postępują podług swych zasad.
to admit.	of	I admit <i>of</i> that - pozwalam na to.
to adorn.	with.	I adorn <i>with</i> flowers - ozdabiam kwiatami.
to agree.	about.	They agree <i>about</i> that - oni się w tém zgadzają.
to allow.	of.	I allow <i>of</i> that - to pozwalam.
to apologize.	to for.	I apologize <i>to</i> you, for my error. - Przepraszam za mój błąd.

<i>Słowa.</i>	<i>Przymyki.</i>	<i>P r z y k ł a d y.</i>
to ask . . .	of. for. after.	I asked <i>of</i> him. - Pytałem się go. I ask <i>for</i> a candle. - Proszę o świecę.
to awe.	into.	I ask <i>after</i> your Son. - Pytam się o twego Syna.
to babble.	out.	I awe him <i>into</i> silence - Zmuszam go do milczenia.
to bale.	out.	He babbles <i>out</i> nonsense. - Mówi głupstwa.
to bargain	for.	He bales <i>out</i> the boat - wylewa wodę z łódki.
to bark.	at.	You bargain <i>for</i> a horse - targujesz konia.
to barrel.	up.	The dog barks <i>at</i> you - pies szczeka na ciebie. You barrel <i>up</i> Pork - pakujesz wieprzowinę w beczki.
to bask.	in.	I bask <i>in</i> the Sun - grzeję się na słońcu.
to bawl.	out. down.	I bawl <i>out</i> - ja wrzeszczę. The ship bears <i>down</i> upon us. - Okręt się ku nam przybliża.
to bear. . . .	into.	The ship bears <i>into</i> the Port. - Okręt przybywa do portu.
	off.	He bears <i>off</i> his prey - unosi swoją zdobycz
	on - upon.	You bear <i>on</i> me - opierasz się na mnie.
	back.	They beat <i>back</i> the enemy - odpierają nieprzyjaciela.
to beat . . .	down. up.	You beat <i>down</i> his price - zniżasz jego cenę. We beat <i>up</i> the quarters of the enemy - Napadamy na obóz nieprzyjaciela.
	out.	They beat <i>out</i> his brains - zabili go.
to beckon.	to - with.	I beckon <i>to</i> him <i>with</i> my hand - zrobiłem mu znak ręką.
to beg.	of.	I beg <i>of</i> you to do it - błagam cię zrób to.
to bestow.	upon.	Nature had bestowed <i>upon</i> her such beauty - natura obdarzyła ją taką pięknoscia.
to bind.	up.	I bind <i>up</i> my leg - związuję moją nogę.
to blame.	for.	I blame you <i>for</i> that - ganię cię za to.
to blot.	out.	I blot <i>out</i> your name - wykreślam twoje nazwisko
to blow.	over.	The storm blew <i>over</i> - burza przeszła.
to blunder.	out.	He blunders <i>out</i> a word - on mówi bez namysłu.
to blush.	for.	He blushes <i>for</i> shame - czerwieni się z wstydu.
to board.	in.	He boards <i>in</i> my house - stołuje się u mnie.
to boggle.	at.	He boggles <i>at</i> that - on się nad tem wacha.
to book.	down.	He books <i>down</i> that - on to wpisuje w książkę.
to border.	on.	That borders <i>on</i> destruction - to jest bliskiem upadku.
to bottle.	up.	I bottle <i>up</i> beer - zlewam piwo w butelki
to branch.	out.	The tree branches <i>out</i> - drzewo puszcza gałazki
to brawl.	about.	He brawls <i>about</i> that - robi hałas o to.
to break.	out - into.	He breaks <i>out into</i> a passion - on wpada w gniew.
to breathe.	out.	He breathes <i>out</i> curses przeklina.
to breed.	up.	He breeds <i>up</i> his child - wychowuje swoje dziecko.
to brim.	up.	I brim <i>up</i> the glass - napelniam szklanke lub kieliszek.
to bring.	away.	I bring <i>away</i> the prize - otrzymuję nagrodę.
to bring.	up.	He brings <i>up</i> the rear - każe postępować tylnej straży.

<i>Słowa.</i>	<i>Przyimki.</i>	<i>P r z y k ł a d y.</i>
to brood.	over.	He broods <i>over</i> his money - on uwielbia swoje pieniądze.
to brush.	away.	He brushes <i>away</i> - on umyka.
to bubble.	up.	The Water bubbles <i>up</i> - Woda się gotuje.
to bud.	out.	The tree buds <i>out</i> - drzewo puszcza kły.
to build.	up.	He builds <i>up</i> a house - on buduje dom.
to bundle.	up.	He bundles <i>up</i> his clothes - on pakuje swoje rzeczy.
to burn.	to.	The wood burns <i>to</i> ashes - drzewo się zamienia w popiół.
to burst.	with.	He bursts <i>with</i> envy - umiera z zazdrości.
to butt.	at.	The Ram butts <i>at</i> me - baran mnie uderza.
to button.	up.	He buttons <i>up</i> his coat - zapina swój frak.
to buy.	over.	He buys <i>over</i> all the members - psuje wszystkich członków.
to call.	in.	Call <i>in</i> that man - niech wejdzie ten człowiek.
to care.	for.	He does not care <i>for</i> me - on nie dba o mnie.
to carry.	off.	He carried <i>off</i> your daughter - on uwioził twoją córkę.
to cast.	off.	He casts <i>off</i> his old friends - on opuszcza swoich dawnych przyjaciół.
to catch.	at	They catch <i>at</i> you - chcą cię złapać.
to chalk.	out.	They chalked <i>out</i> a line - nakreślili wiersz.
to charge.	with.	I charge you <i>with</i> this crime - oskarżam cię o tę zbrodnię.
to charm.	with.	I am charmed <i>with</i> that - jestem tèm zachwycony.
to cheer.	up.	They cheer <i>up</i> their soldiers - zachęcają swych żołnierzy.
to clap.	up.	They clap <i>up</i> a bargain - robią targ na przędcę.
to clear.	up.	They clear <i>up</i> the affair - wyjaśniają interes.
to cleave.	asunder.	He cleaves it <i>asunder</i> - on to rozłupuje.
to climb.	up.	He climbs <i>up</i> the tree - włazi na drzewo.
to close.	up.	He closes <i>up</i> the space - zapelnia przestrzeń.
to cloud.	over.	The sky is clouded <i>over</i> - niebo jest zachmurzone.
to cock.	up.	He cocks <i>up</i> his nose - zadziera nos w górę.
to come.	upon.	They come <i>upon</i> me - wpadają na mnie.
to comply.	with.	He complies <i>with</i> the will of God - poddaje się woli Boskiej.
to concur.	in.	They concur <i>in</i> that - oni przyzwalają na to.
to confide.	in.	You confide <i>in</i> me - Spuszczasz się na mnie.
to connive.	at.	I connive <i>at</i> your faults - pobłażam twoim błędom.
to consider.	of.	I consider <i>of</i> you - nie zapominam o tobie.
to consist.	of.	His army consists <i>of</i> Infantry and Cavalry - Jego wojsko składa się z piechoty i konnicy.
to console.	for.	He is consoled <i>for</i> his loss - Poczieszony jest po stracie.
to consult.	about.	I have consulted you <i>about</i> that - Radziłem ci się o to.
to co-operate	with.	You co-operate <i>with</i> him - działasz wspólnie z nim.

Słowa.	Przyimki.	Przykłady.
to cope.	with.	You cannot cope <i>with</i> him - Nie możesz się z nim mierzyć.
to cover.	up.	He covers <i>up</i> his plants - on przykrywa swoje rośliny.
to count.	up.	He counts <i>up</i> his gains - rachuje swój zarobek.
to cringe.	to.	He cringes <i>to</i> the mob - on pochlebia motlochowi.
to cry	up.	He cries <i>up</i> his goods - chwali swoje towary.
	unto.	He cried <i>unto</i> God - on wzywał Boga.
to cull.	out.	He cried <i>out</i> - on zawolał.
	out.	He culls <i>out</i> the best - wybiera najlepsze.
to curl.	up.	He curls <i>up</i> his hair - fryzjuje swoje włosy.
to cut.	up.	He cuts <i>up</i> a fowl - kraje kurę.
to dally.	with.	He dallies <i>with</i> her on z nią żartuje.
to deal.	in.	He deals <i>in</i> political matters - on się męsza w sprawy polityczne.
to debate.	about.	We debate <i>about</i> that - rozprawiamy o tym.
to decide.	upon.	I decide <i>upon</i> that case - rozstrzygam to zdarzenie
to dine.	on - upon.	I dine <i>on</i> fish - jem na obiad rybę.
to dispense.	with.	I dispense him <i>with</i> that - uwalniam go od tego.
to do.	over.	I do <i>over</i> my shoes with black - wyczerniłem moje trzewiki.
to domineer.	over.	You domineer <i>over</i> me - ty mnie gnębisz.
to dote.	on - upon.	You dote <i>upon</i> her - kochasz ją do szaleństwa.
to draw..	in.	He draws <i>in</i> the ignorant - on wciąga nieświadomych.
	up.	He draws <i>up</i> his soldiers - ustawia żołnierzy do boju.
to dream.	of.	I dreamt <i>of</i> you this night - śniło mi się o tobie tej nocy.
to dress.	up.	You dress <i>up</i> your children - za nadto stroisz twoje dzieci.
to drink.	off.	He drinks <i>off</i> his glass - wypróżnia swój kieliszek.
to drive.	out.	He drives <i>out</i> his Wife - wypędza swoją żonę.
to drop.	out.	He drops <i>out</i> - on znika.
to dry.	up.	The Sun dries <i>up</i> the grass - słońce suszy trawę
to eat.	up.	You eat <i>up</i> the loaf - jesz cały bochenek chleba
to eke.	out.	You eke <i>out</i> the time - przedłużasz czas.
to except.	against.	I except <i>against</i> it ja to odrzucam.
to face.	about.	He faced <i>about</i> zrobił zmianę frontu.
to fail.	in.	He failed <i>in</i> his enterprize - nie udało mu się przedsięwzięcie.
to faint.	away.	I fainted <i>away</i> - zemdlałem.
to fall ...	in - with.	I fell <i>in with</i> an old Companion - spotkałem dawnego znajomego.
	from.	He falls <i>from</i> his word - niedotrzymuje słowa.
to fawn.	upon.	He fawns <i>upon</i> me - pochlebia mi nieczemnie,
to feed.	with.	I feed him <i>with</i> bread - żywię go chlebem.
to fetch ...	away.	He fetches <i>away</i> every thing - on wszystko zabiera.
	in.	He fetches us <i>in</i> - on nas wprowadza.
to fight.	out.	I will fight <i>out</i> the battle - ja będę walczyć do końca.

<i>Słowa.</i>	<i>Przyimki.</i>	<i>Przykłady.</i>
to file.	off.	They file <i>off</i> - idą szeregi.
to fill.	with.	He fills the bottle <i>with</i> Wine - napełnia butelkę winem.
to find.	out.	I have found <i>out</i> the secret - odkryłem tajemnicę.
to fire.	at - upon.	I fired <i>at</i> him - strzeliłem do niego.
to fit.	out.	He fits <i>out</i> a ship - on uzbraja okręt.
to fling...	down.	He flings <i>down</i> his arms - składa broń.
	away.	He flings <i>away</i> his money - on rozrzuca pieniądze.
to flock.	to.	They flock <i>to</i> him - tłoczą się do niego.
to fly....	away.	They fly <i>away</i> - oni uciekają.
	out.	The bird flies <i>out</i> of the cage - ptak wylatuje z klatki.
to fold.	up.	I fold <i>up</i> a letter - złożyłem list.
to force.	in.	He forced them <i>in</i> - zmusił ich do wejścia.
to frown.	at - on.	I frown <i>at</i> him - Gniewam się na niego.
to furl.	up.	They furl <i>up</i> the sails - składają lub zwijają żagle.
to gape.	after.	He gapes <i>after</i> riches - on wzdycha za bogactwami.
to gather.	together.	You gather <i>together</i> - zgromadzacie się razem.
to gaze.	at - on.	You gaze <i>at</i> me - patrzysz ciągle na mnie.
to get.	down.	I get <i>down</i> - ja schodzę.
to give....	off.	Give <i>off</i> - przestań.
	up.	I give <i>up</i> my interest - ustępuję mego procentu.
to glare.	at.	He glares <i>at</i> me - on patrzy na mnie strasznie.
to-go....	along.	Go <i>along</i> - idź precz.
	astray.	You go <i>astray</i> - błądzisz.
	by.	I go <i>by</i> your house - przechodzę około twego domu.
to grasp.	at.	I grasp <i>at</i> that - staram się to schwytać.
to grow...	near.	It grows <i>near</i> the time - czas się zbliża.
	into.	That grows <i>into</i> fashion - to się staje modnym.
to grumble.	at.	He grumbles <i>at</i> every thing - on z wszystkiego nie kontent.
to hang.	out.	He hangs <i>out</i> his flag - on wywiesza swój sztandar.
to happen.	upon.	I happened <i>upon</i> it - znalazłem to przypadkiem.
to heal.	up.	His wounds heal <i>up</i> - rany jego goją się.
to hear.	out.	I will hear <i>out</i> your tale - wysłucham twego opowiadania do końca.
	down.	I help you <i>down</i> - pomagam ci do zejścia.
to help.	into.	I help you <i>into</i> the house - pomagam ci wejść do domu.
	to.	Help me <i>to</i> something - Daj mi cokolwiek.
to hem.	in.	He hemmed <i>in</i> the Army - on nadał wojsku.
to higggle.	at.	He higgles <i>at</i> it - on robi w tem trudności.
to hit...	upon.	I hit <i>upon</i> the man I want - spotykam człowieka którego mi potrzeba.
	out.	He hit <i>out</i> the way - on znalazł środek - on znalazł drogę.
to hold..	out.	He holds <i>out</i> his hand - on wyciąga rękę.
	up.	He holds <i>up</i> his head - on wznosi głowę.

<i>Słowa.</i>	<i>Przypinki.</i>	<i>Przykłady.</i>
to hope.	for.	I hope <i>for</i> it - spodziewam się tego.
to hunt . . .	after.	I hunt <i>after</i> you - ja cię szukam.
to impose.	down.	We hunted <i>down</i> a hare - schwytaliśmy zająca.
to inch.	upon.	You impose <i>upon</i> me - posądzasz mnie.
	out.	You inch <i>out</i> your money - oszczędzasz pieniądze.
to inquire.	into.	I inquire <i>into</i> that - staram się dojsć tego.
to itch.	at.	My fingers itch <i>at</i> him - chciałbym go wybić.
to jest.	at.	You jest <i>at</i> that - żartujesz z tego.
to jog.	on.	I jogged <i>on</i> - postępowiałem zwolna - wlokłem się.
to jump.	up.	I jump <i>up</i> - ja skaczę - wynoszę się.
	away.	I keep <i>away</i> from you - oddalam się od ciebie.
to keep . . .	in.	I keep <i>in</i> my reasons - ukrywam moje powody.
	down.	You keep him <i>down</i> - poniżasz go.
	up.	You keep <i>up</i> the farce - przedłużasz żart.
	under.	You keep him <i>under</i> - trzymasz go w zawisłości.
to kick.	up.	He kicks <i>up</i> a strife - on robi hałas.
to kindle.	up.	He kindles <i>up</i> a flame - on zapala.
to kneel.	down-to.	He kneels <i>down to</i> her - on klęka przed nią.
to knit.	up.	He knits <i>up</i> his brows - on marszczy brwi.
	down.	He knocks <i>down</i> every body - on roztrąca każdego.
to knock . . .	in.	He knocks <i>in</i> the door - on wybija drzwi.
to laugh . . .	at.	I laugh <i>at</i> you - śmieję się z ciebie.
	out.	He laughs <i>out</i> - on pęka ze śmiechu.
to launch.	forth.	He launches <i>forth</i> in your praise - on cię bardzo chwali.
to lay . . .	out.	I lay <i>out</i> my money - ja wydaję pieniądze.
	aside.	I lay <i>aside</i> my money - odkładam sobie pieniądze.
	down.	I lay <i>down</i> my arms - składam broń.
to let . . .	in - into.	I let you <i>into</i> the house - wpuszczam cię do domu.
	off.	You let <i>off</i> a gun - wystrzelasz fuzyją.
	out.	I let <i>out</i> my horse - wynajmuję mego konia.
to lie.	down.	I lie <i>down</i> - kładę się.
to lift.	up.	I lift <i>up</i> my head - podnoszę głowę.
to light.	up.	I light <i>up</i> the fire - zapalam ogień.
to lock . . .	in.	I lock <i>in</i> my dog - zamykam mego psa.
	up.	He locks <i>up</i> the box - on zamyka skrzynkę na klucz.
to long.	for.	He longs <i>for</i> that - on żąda tego.
to look . . .	at.	I look <i>at</i> you - patrzę na ciebie.
	off.	I make <i>off</i> - idę - odchodzę.
	out.	I make <i>out</i> an account - robię rachunek.
to make . . .	up.	I make <i>up</i> my loss - wynadgradzam moją stratę.
	up.	Make <i>up</i> this letter - złoż ten list.
	in.	I make <i>in</i> - wchodzę.
to mark.	out.	I mark <i>out</i> your duty - przepisuję lub naznaczam ci powinność.
to meddle.	with.	He meddles <i>with</i> this affair - on się miesza w ten interes

Słowa.	Przymyki.	Przykłady.
to meditate.	on - upon.	I meditate <i>upon</i> that - myślę nad tym.
to meet.	with.	I meet <i>with</i> them often - spotykam się z niemi często.
to melt.	down.	I melt <i>down</i> gold - rozpuszczam złoto.
to mix.	up.	I mix <i>up</i> - mieszam.
to muster.	up.	They muster <i>up</i> - robią przegląd.
to nail.	up.	They nail <i>up</i> the Cannon - zagważdżają armaty.
to note.	down.	He notes that <i>down</i> - on to pisze.
to nourish.	up.	He nourishes <i>up</i> the enemy - on zachęca nieprzyjaciela.
to nurse.	up.	He nurses me <i>up</i> - on ma o mnie staranie - on mnie dogłada.
to open.	upon.	He opened <i>upon</i> me - on mnie zaczął łajać.
to originate.	with.	That originates <i>with</i> you - to pochodzi od ciebie.
to pack.	off.	He packed <i>off</i> - poszedł - wyszedł.
to pant.	for.	He pants <i>for</i> fear - on drzy z bojaźni.
to parcel.	out.	I parcel <i>out</i> your work - dzielę twoje dzieło.
to part.	with.	I part <i>with</i> you - żegnam cię.
to partake.	in.	I partake <i>in</i> your joy - podzielam twoją radość.
to pass.	away.	The time passes <i>away</i> - czas upływa.
to patter.	out.	She patters <i>out</i> her prayers - ona mruczy swoje modlitwy.
to pay	away.	I pay <i>away</i> money - płacę pieniądze.
	off.	I pay <i>off</i> my Servant - odprowadzam moją służącą lub służącego.
to peep.	up.	You peep <i>up</i> - spoglądasz w górę.
to pen.	up.	I pen <i>up</i> my sheep - zamykam moje barany.
to pick	out.	I pick <i>out</i> this man - wybieram tego człowieka.
	up.	I pick <i>up</i> this pen - podnoszę to pióro.
to piece.	up.	You piece <i>up</i> your coat - naprawiasz swój frak.
to pin.	up.	You pin <i>up</i> your gown - zawijasz swoją suknię.
to pinch.	up.	You pinch <i>up</i> your waist - ściskasz się w pasie.
to pine.	for.	You pine <i>for</i> a husband - wzdychasz za mężem.
to pitch.	upon.	We pitch <i>upon</i> this - wybieramy to.
to plaster.	up.	I plaster <i>up</i> the hole in the wall - zatykam dziurę w murze.
to play.	on.	I play <i>on</i> the fiddle - gram na skrzypcach.
to plough.	up.	You plough <i>up</i> your field - uprawiasz twoje pole.
to pluck.	off.	You pluck <i>off</i> the feathers - oskubujesz z pierza.
to pocket.	up.	You pocket <i>up</i> the money - zbierasz pieniądze.
to point.	at.	He points <i>at</i> you - on wskazuje na ciebie.
to ponder.	upon.	I ponder <i>upon</i> that - zastanawiam się nad tem.
to pop	out.	He popped <i>out</i> - ukazał się nagle.
	off.	He popped <i>off</i> - znikł - zemknął.
to portion.	out.	I portion <i>out</i> the money - dzielę pieniądze.
to post.	up.	He posts <i>up</i> a paper - on przyklepia papier.
to pour.	down.	The rain pours <i>down</i> - deszcz leje.
to preach.	up.	He preaches <i>up</i> sedition - on podnieca do rozruchu.
to preside.	over.	He presides <i>over</i> an assembly - on przewodniczy zebraniu.

Słowa.

Przyimki.

Przykłady.

to press.	on.	I pressed <i>on</i> him to come - nagliem go aby przyszedł.
to presume.	on.	He presumes <i>on</i> his merit - on zanadto mnie- ma o swój zasłuzde.
to prevail.	with.	I prevail <i>with</i> him to drink - ja go namawiam do picia.
to prick.	up.	He pricks <i>up</i> his ears - podnosi uszy.
to profit.	by.	He profits <i>by</i> my error - korzysta z mego błędu.
to prune.	up.	You prune <i>up</i> your trees - obcinasz z drzewa gałęzie.
to puff.	up.	He puffs <i>up</i> his heart - on się pyszni.
to pull.	down.	He pulls <i>down</i> the Church - on niszczy kościół.
to pump.	off.	He pulls <i>off</i> his boots - zdejmuje buty.
	out.	You have pumped <i>out</i> the secret - odkryłeś tajemnicę.
to punish.	with.	He was punished <i>with</i> death - ukarano go śmiercią.
to purse.	up.	She purses <i>up</i> her mouth - ona sznuruje usta.
to push.	on.	I push him <i>on</i> - ja go popycham.
	down.	I put <i>down</i> my gun - kładę moją fuzyję.
	down.	I put him <i>down</i> - poniżam go.
	off.	I put <i>off</i> my hat - zdejmuję kapelusze.
to put.	off.	The assembly was put <i>off</i> - zgromadzenie zo- stało odłożonem.
	out.	We put <i>off</i> from the land - oddaliśmy się od ładu.
	out.	Put <i>out</i> the Candle - zgaś świecę.
to quake.	for.	I quaked <i>for</i> fear - drzałem z bojaźni.
to rail.	at.	He rails <i>at</i> me - on mnie krzywdzi.
to raise.	up.	He raises <i>up</i> his sword - on podnosi szpadę.
to rap.	at.	He raps <i>at</i> the door - on puka do drzwi.
to ravel.	out.	She raves <i>out</i> her stockings - ona wystrzępia swoje pończochy.
to ravish.	with.	I am ravished <i>with</i> that - jestem zachwycony.
to reach.	out - after.	He reaches <i>out</i> his arm, <i>after</i> my stick - wy- ciąga rękę po mój kij.
to read.	out.	We read <i>out</i> the book - przeczytaliśmy książkę.
to rear.	up.	He rears <i>up</i> his children - wychowuje swoje dzieci.
to reckon.	upon.	I reckon <i>upon</i> your word - rachuję na twoje słowo.
to rejoice.	at.	He rejoices <i>at</i> your good fortune - cieszy się z twego szczęścia.
to ride.	on.	He rides <i>on</i> horseback - jeździ konno.
to rig.	out.	I rig <i>out</i> a ship - uzbrajam okręt.
to rise.	up.	They rise <i>up</i> - podnoszą się.
to root.	up.	They root <i>up</i> every thing - oni niszczą wszystko.
to rouse.	up.	I rouse <i>up</i> the sluggards - budzę śpiochów.
to rub.	down.	You rub <i>down</i> the horse - wycierasz konia.
to rule.	over.	He rules <i>over</i> us - on nami rządzi.
to run.	down.	He runs her <i>down</i> - on nią pogardza.
to run.	into.	He runs <i>into</i> debt - wpada w długi.

<i>Słowa.</i>	<i>Przyimki.</i>	<i>Przykłady.</i>
to rush.	out.	I rushed <i>out</i> of the house - wybiegłem z domu
to sally.	out.	They sally <i>out</i> - wychodzą - robią wycieczkę.
to saunter.	about.	He saunters <i>about</i> - szlifuje bruk - włości się bez celu.
to scoff.	at.	He scoffs <i>at</i> me - on szydzi ze mnie.
to scold.	at.	He scolds <i>at</i> you - on cię łaje.
to score.	out.	He scores <i>out</i> a florin - on wymazuje złoty.
to scrape.	off.	He scrapes <i>off</i> the dirt - ociera błoto.
to scratch.	out.	He scratches <i>out</i> my eyes - wydrapuje mi oczy.
to screw.	up.	I screw <i>up</i> the Box - zaśrubuję skrzynkę.
to seal.	up.	I seal <i>up</i> the letter - pieczętuję list.
to search . . .	out.	I search <i>out</i> your brother) szukam twego
	after.	I search <i>after</i> your brother) brata.
to seek . . .	out.	I seek you <i>out</i>) szukam ciebie.
	after.	I seek <i>after</i> you)
to seize.	upon.	I seize <i>upon</i> his fortune - zagarniam jego majątek.
to send.	away.	I send <i>away</i> the messenger - odsyłam posłańca.
to serve.	out.	He has served <i>out</i> the provisions - podzielił żywność.
to set . . .	down.	I set it <i>down</i> in my book - napisałem to w mej książce.
	down.	I set it <i>down</i> for a fact - uważam to za rzecz pewną.
	forward.	I set <i>forward</i> - ruszam - odjeżdżam - udaję się.
to set . . .	on.	I set the house <i>on</i> fire - podpalam dom.
	up.	He sets <i>up</i> a Cross - wystawia krzyż.
	with.	This garden is set <i>with</i> trees - ten ogród jest zasadzony drzewami.
	up - for.	He sets <i>up for</i> an honest man - udaje uczciwego człowieka.
to shake.	off.	They shake <i>off</i> the yoke of oppression - zrzucają jarzmo niewoli.
to shift.	off.	He shifts <i>off</i> the fault - wymawia się.
to shoot.	at.	I shoot <i>at</i> him - strzelam do niego.
to shore.	up.	He shores <i>up</i> his house - podpira swój dom.
to shrink.	at.	He shrinks <i>at</i> it - on się wzdryga na to.
to shut . . .	up.	He shuts <i>up</i> his house - zamyka swój dom.
	in.	He shuts me <i>in</i> - zamyka mnie.
to single.	out.	He singles me <i>out</i> - on mnie wybiera.
to sit . . .	down.	I sit <i>down</i> - siadam.
	up.	I sit <i>up</i> - przepędzam noc bez spania.
	away.	He slipped <i>away</i> secretly - wyszedł potajemnie.
to slip . . .	down.	He slips <i>down</i> - upada.
	into.	She slipped <i>into</i> the Room - wemknęła się do pokoju.
to snap.	at.	He snaps <i>at</i> a thing - chwyta za rzecz.
to snuff.	up.	He snuffs <i>up</i> the air - oddycha powietrzem.
to spirit.	up.	You spirit <i>up</i> the rebels - podniecasz buntowników.
to spit.	at.	You spit <i>at</i> me - plujesz na mnie.
to sport.	at.	You sport <i>at</i> that - żartujesz z tego.

Słowa.	Przymyki.	Przykłady.
to spurn.	at.	We spurn <i>at</i> that - pogardzamy tym.
to squeeze.	out.	You squeeze <i>out</i> the juice - wyciskasz sok.
to stand.	against.	You stand <i>against</i> that - jesteś przeciwko temu
to start.	into.	We stand <i>into</i> the land - płyniemy ku lądowi.
to stay.	up.	He starts <i>up</i> - on się zrywa.
to steal.	for.	I stay <i>for</i> you - czekam na ciebie.
	away.	I stay <i>away</i> from here - więcej tu nie przyjdę.
	away.	He steals <i>away</i> my money - kradnie moje pieniądze.
to step . . .	in.	I step <i>in</i> - wchodzę.
	out.	I step <i>out</i> - wychodzę.
to stick.	out.	This part of the rampart sticks <i>out</i> - ta część przedmurza wystaje.
to stir.	up.	You stir <i>up</i> the fire - poruszasz ogień.
to stock.	with.	I stock'd with articles - dostarczyłem żywności.
to stop . . .	up.	You stop <i>up</i> the opening - zatykasz otwór.
	at.	He stops <i>at</i> that - to go zatrzymuje.
to strain.	out.	He strains <i>out</i> a word - zaledwo że słowo powie
to stretch.	out.	He stretches <i>out</i> his arms - wyciąga ramiona.
	off.	I strike <i>off</i> your name - wykreślam twoje nazwisko.
to strike . . .	out.	I strike <i>out</i> fire - krzeszę ogień.
	through.	They strike <i>through</i> the wood - przechodzą w poprzek lasu.
to strip.	off.	He strips <i>off</i> his coat - zdejmuje frak.
to struggle.	against.	He struggles <i>against</i> me - on walczy przeciwko mnie.
to sue.	for.	He sues <i>for</i> an employment - ubiega się o urząd.
to take.	along.	I will take you <i>along</i> with me - wezmę cię z sobą.
to talk.	about.	I talk <i>about</i> you - mówię o tobie.
to taunt.	at.	You taunt <i>at</i> me - krzywdzisz mnie.
to think.	of, on, upon	I will think <i>of</i> that - pomyślę o tym.
to thirst.	for.	I thirst <i>for</i> your blood - pragnę twój krwi.
to threaten.	with.	I threaten him <i>with</i> my vengeance - grożę mu zemstą.
to throw . . .	about.	I throw <i>about</i> my money - tracę pieniądze.
	up.	I throw <i>up</i> a stone - rzucam kamień w powietrze.
	up.	I throw <i>up</i> my right - odstępuję mego prawa.
to tire.	out.	You tire <i>out</i> every body - nudzisz każdego.
to touch.	upon.	I touch <i>upon</i> that - dotykam się tego.
to turn . . .	away.	I turned <i>away</i> from him - odwróciłem się od niego.
	over.	I turn <i>over</i> my goods to you - oddaję ci moje towary.

Główne skrócenia w języku angielskim.

Altho'	Although	N't	-	Not.
An't	Am not.	O'	-	Of.
Ben't	Be not.	O'er	-	Over.
By't	By it.	On't	-	On it.
Can't	Can not.	O' th'	-	Of the - On the.
Cou'd	Could.	Oughtn't	-	Ought not.
Cou' dnt	Could not.	Re	-	Are.
D	Had, would.	Rt	-	Art.
D'	Do.	S	-	Is
Don't	(Do not.	Shan't	-	Shall not.
	(Does not.	She's	-	She is.
Do's	Does.	Shou'd	-	Should.
Do't	do it.	Shou'dn't	-	Should not.
D'ye	Do ye	T	-	it
E'en	even.	T'	-	To.
E'er	ever.	Th	-	The.
Em	Them.	That's	-	That is.
For't	For it.	There's	-	There is.
Fro'the	From the.	They'd	-	They had.
Gi'me	Give me.	They'll	-	They will.
Ha'	Have.	They're	-	They are.
Hadn't	Had not.	They've	-	They have.
Han't	(Have not.	Thou'dst	-	Thou hadst.
Haven't	(	Thou't	-	Thou wilt.
He 'd	He had.	Thou'rt	-	Thou art.
He'll	He will.	Thro'	-	Through.
Here's,	Here is.	Twere	-	It were.
He's	He is.	Upon't	-	Upon it.
I'd	I had, I would.	W'ch	-	Which.
I'll	I will.	We'd	-	We had.
I'm	I am.	Weren't	-	Were not.
In't	In it.	We've	-	We have.
Isn't	Is not.	Where's	-	Where is.
I'the	In the.	Who's	-	Who is.
I've	I have.	Will Wm	-	William.
Let'em	Let them.	Won't	-	Will not.
Let's	Let us.	Wou'd	-	Would.
Mayn't	May not.	Wou'dn't	-	Would not.
Mightn't	Might not.	You'd	-	You had.
Mr ...	Mister.	You're	-	You are.
Mrs ...	Mistress.	You've	-	You have.
Ne'er	Never.	Yr	-	Your.

P O P R A W K I.

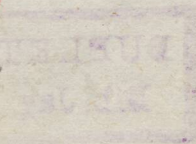
Str.	wiersz.	
+ 1	8	Litera <i>i</i> niepotrzebna pomiędzy spółgłoskami. (Po spółgłoskach powinno następować „y i w są sa. mogłoskami na końcu sylab, a spółgłoskami na po- czątku tychże.“
+ 7	22	nie potrzeba dodawać, „lub z angielskiego, a poprze- dzone przez <i>l</i> lub <i>n</i> .“
+ 8	48	Zamiast <i>wówcaas</i> , czytaj <i>wówczas</i> .
+ 8	24	Zamiast <i>samogłoską</i> , czytaj spółgłoską.
+ 9	19	Zamiast <i>presiiume</i> , czytaj <i>preziium</i> .
+ 9	21	Zamiast <i>skecme</i> , czytaj <i>skeem</i> .
+ 9	26	Zamiast <i>longitude</i> , czytaj <i>longitud</i> .
- 12	41	Zamiast <i>aud yellow</i> , czytaj <i>and yellow</i> .
- 14	47	Zamiast <i>yon</i> , czytaj <i>you</i> .
18	9	Zamiast <i>Miee</i> , czytaj <i>Mice</i> .
22	8	Odsyłacz nie powinien się znajdować w wierszu 8mym lecz w 6tym po peryodzie.
22	W	ostatnim wierszu zamiast <i>wzszystkich</i> , czyt. <i>wszystkich</i> .
26		W przedostatnim wierszu zamiast <i>the</i> , czytaj <i>the</i> ,
27	45	Zamiast <i>chcieI</i> , czytaj <i>chciał</i> .
27		W odsyłaczu zamiast <i>dodaje</i> , czytaj <i>oddaje</i> .
28	28	Zamiast <i>Eightg</i> , czytaj <i>Eighty</i> ; zamiast <i>sevenleen</i> czyt. <i>seventeen</i> .
29	40	Zamiast <i>the</i> , czytaj <i>the</i> .
29	48	Zamiast <i>Flrsk</i> , człaj <i>First</i> ; w 49tym zamiast <i>Firt</i> czy- taj <i>First</i> ,
- 30	22	Zamiast <i>third</i> , czytaj <i>third</i> .
- 32	29	Zamiast <i>Of her o niej</i> , czytaj <i>of him o nim</i> .
33	4	od dołu zamiast <i>zwiedzenia</i> , czytaj <i>z widzenia</i> ,
35	1	Zamiast <i>nadzwyczajnef</i> , czytaj <i>nadzwyczajnej</i> .

str. wiersz.

- 40 8 Zamiast *kory*, czytaj który.
- 40 28 Po wyrazie *speaking* (opuszczono) „niemożna się zaś wyrazić *The man of that you are speaking.*“
- 44 W ostatnim wierszu przed odsyłaczami zamiast *What to*, czytaj *What Co.*
- 48 1 Zamiast *amicobly*, czytaj *amicably*.
- 48 21 Zamiast *będziesz*, czytaj *będziesz*.
- 48 24 Zamiast *Yo*, czytaj *You*.
- 53 23 Zamiast *caling*, czytaj *calling*.
- 53 19 Zamiast *so pokaże*, czytaj *to pokaże*.
- 55 7 Zamiast *I migh*, czytaj *I might*.
- 57 40 zamiast w Imiesłowie przeszłym *burn*, czyt. *burat*.
- 62 32 zamiast *les the*, czytaj *lest he*.
- 64 17 zamiast *nie przyjmuje*, czytaj *nie przyjmują*.
- 67 11 zamiast *ażaby*, czytaj *ażeby*.
- 68 9 zamiast *useliess*, czytaj *useless*.
- 68 1 zamiast *aud*, czyt. *and*; a w 40tym zamiast *Vienna*, czyt. *Vienna*.
- 68 26 zamiast *I cannot*, czytaj *I cannot*.
- 69 4 zamiast *must taka*, czytaj *must take*.
- 71 12 zamiast *z tego*, czytaj *złego*.
- 71 19 zamiast *Majestaty*, czytaj *Majesty*.
- 72 16 zamiast *thau*, czytaj *than*.
- 72 28 zamiast *Above*, czytaj *above*.
- 72 29 zamiast *hamber*, czyt. *chamber*; zamiast *abore*, czyt. *above*
- 72 33 zamiast *non*, czytaj *noon*.
- 73 6 po wyrazie *against* niepotrzebny przecinek.
- 73 13 zamiast *shoot*, czytaj *school*.
- 73 15 zamiast *diuner*, czytaj *dinner*; zamiast *et*, czytaj *at*.
- 73 15 zamiast *writing*, czytaj *writing*.
- 73 27 zamiast *belov*, czytaj *below*.
- 73 29 zamiast *to de*, czytaj *to do*.
- 73 34 zamiast *rewarded*, czytaj *rewarded*.
- 74 4 zamiast *conduct*, czytaj *conduct*.
- 74 25 zamiast *insland*, czytaj *island*.
- 74 34 zamiast *i harfie* czytaj *lub harfie*.
- 75 40 zamiast *Throught*, czytaj *Through*.
- 76 4 zamiast *caunot*, czytaj *cannot*; zamiast *forthing*, czytaj *farthing*.
- 76 13 zamiast *caunot*, czytaj *cannot*.
- 77 20 zamiast *lightuing*, czytaj *lightning*.
- 77 30 zamiast *Midinght*, czytaj *Midnight*.
- 77 47 zamiast *Autuwen*, czytaj *Autumn*.

str. wiersz.

- 78 12 zamiast *Wadnesday*, czytaj Wednesday.
78 4 zamiast *foreheard*, czytaj forehead.
78 43 zamiast *reis*, czytaj reins.
78 51 zamiast *andes*, czytaj ancles.
79 19 zamiast *kroat*, czytaj throat.
79 27 zamiast *degreest*, czytaj degrees.
79 35 zamiast *Unde*, czytaj Uncle; w 42gim zamiast *nice*,
czytaj niece.
79 49 zamiast *doth*, czytaj cloth.
80 30 zamiast *steircase*, czytaj staircase.
80 26 zamiast *bet*, czytaj bed, zam. *cnostom*, czyt. custom.
80 33 zamiast *An in*, czytaj An inn.
80 34 zamiast *effee*, czytaj coffee.
80 41 zamiast *Water-doset*, czytaj Water-closet.
80 45 zamiast *shutters*, czytaj shutters.
80 w ostatnim wierszu zamiast *suberbs*, czytaj suburbs.
84 5 od dołu zamiast *he*, czytaj be.
88 5 zamiast *Czas wieczerzać*, czytaj ciemno jest.
88 6 zamiast *ciemno jest*, czytaj czas wieczerzać.
89 13 zamiast *aud cream*, czytaj *and cream*.
89 w wierszu ostatnim zamiast *schronym się*, czytaj
schrońmy się.
90 1 zamiast *afrait*, czytaj afraid.
90 20 zamiast *the hunder*, czytaj the thunder.
90 28 zamiast *thet storm*, czytaj the storm.
93 7 zamiast *zaszkoozi*, czytaj zaszkodzi.

ff. 588r

DUBLET
Rib. Jag.

